

HONKARAKENNE OYJ

TILINPÄÄTÖS 2016

Passionate about good living.

SISÄLLYSLUETTELO

Hallituksen toimintakertomus 1.1.–31.12.2016	3
Konsernin laaja tuloslaskelma	8
Konsernitase	9
Konsernin rahavirtalaskelma	10
Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista	11
Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet	12
Konsernitilinpäätöksen liitetiedot	19
Konsernitaseen liitetiedot.....	23
Emoyhtiön tuloslaskelma (FAS)	49
Emoyhtiön tase (FAS).....	49
Emoyhtiön rahoituslaskelma.....	51
Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot.....	51
Tilintarkastuskertomus.....	61
Corporate Governance Statement 2016.....	67

Hallituksen toimintakertomus 1.1.–31.12.2016

Honkarakenne-konsernin liikevaihto oli 36,1 miljoonaa euroa (edellisenä vuonna 39,1 milj. euroa ja vuonna 2014: 45,5 milj. euroa). Konsernin liiketappio oli -0,8 miljoonaa euroa; (-1,1 milj. euroa; -2,2 milj. euroa), tulos ennen veroja oli -1,2 miljoonaa euroa tappiollinen (-1,7 milj. euroa; -2,5 milj. euroa) ja tulos per osake oli -0,30 euroa (-0,23; -0,40 euroa). Hallitus esittää yhtiökokoukselle, että päättäneeltä tilikaudelta ei jaeta osinkoa.

Liikevaihto ja markkinakatsaus

Konsernin liikevaihto laski 8 % vuodesta 2015. Vaikka markkinatilanne yleisesti ottaen oli vaikea Suomessa, niin Suomen liiketoiminta-alueen liikevaihto nousi edellisvuodesta 13 %. Erityisesti omakotitalomyynti kehittyi positiivisesti vuonna 2016. Alkuvuosi oli hankala Venäjän markkinoilla, mutta viimeisellä neljänneksellä myynti piristyi hieman. Russia & CIS -alueella koko vuoden liikevaihto laski 15 % edelliseen vuoteen verrattuna. Global Markets -alueen liikevaihto laski 30 %, merkittävimpänä tekijänä tähän oli heikko projektimyynti verrattuna edelliseen vuoteen.

Konsernin tilauskanta oli vuoden lopussa 16,3 miljoonaa euroa, joka on 9 % suurempi kuin edellisen vuoden lopun tilauskanta 15,0 miljoonaa euroa. Tilauskanta tarkoittaa tilauksia, joiden toimituspäivämäärä on seuraavan 24 kuukauden sisällä. Osassa tilauksia saattaa olla rahoitus- tai rakennusluopahto.

Finland & Baltics -alueella liikevaihto kasvoi 13 % edellisvuodesta. Markkinointiin panostettiin ja se tuotti tulosta, Honkarakenne pääsi mukaan Suomen piristyneeseen markkinakehitykseen. Erityisesti omakotitalomyynti kehittyi hyvin vuonna 2016. Korkea laatu, design, terveellisyys ja alhainen hiilijalanjälki ovat Honkarakenteen vahvoja myyntiargumentteja. Esimerkiksi Suomen kärkiurheilijoista Kaisa Mäkäräinen valitsi Honkarakenteen ja yhtenä merkittävänä syynä oli massiivihirsitalon terveellisyys ja hyvä sisäilma. Seinäjoen

asuntomessuilla Hongan kohde, arkkitehti SAFA Anssi Lassilan suunnittelema moderni hirsikoti, Honka Markki, herätti laajaa kiinnostusta messuyleisössä ja sai positiivista huomiota myös mediassa. Asuntomessuilla Honka julkisti myös oman julkisrakentamisen konseptinsa. Syksyllä Karstulan tehtaalla pidetyt tehdasmarkkinat onnistuivat hyvin, tämänvuotisten tehdasmarkkinoiden vetonaulana oli Honkarakenteen asiakas, näyttelijä Ville Haapasalo.

Russia & CIS -alueella yleisen taloustilanteen epävarmuus näkyi Honkarakenteen alkuvuoden myynnissä. Vaikka aikaisemmin Honkarakenne on vahvan tuotemerkinsä ansiosta kestänyt vaikeaa markkinatilannetta hyvin, niin alkuvuosi ennakoitiin Venäjällä vaikeaa vuotta. Liikevaihtoa kasvattamaan Honkarakenne kehitti uusia tapoja ja työkaluja modernimpaan arkkitehtuuriin, keskittyi tuotevalikoiman laajentamiseen ja suuriin projekteihin kuten aluerakentamiseen. Lisäksi vuoden 2016 aikana panostettiin laatuasioihin. Russia & CIS -alueella koko vuoden liikevaihto laski edellisvuodesta 15 % ja yhtiö arvioi, että markkinatilanne Venäjällä jatkuu vaikeana.

Global Markets -alueella kasvua haetaan isoista projektikohteista Keski-Euroopasta, Aasiasta ja erityisesti Kiinasta. Honkarakenne sai toisen vuosineljänneksen aikana tuotehyväksynnän Kiinan markkinoille ja sen uskotaan olevan merkittävä tekijä liikevaihdon kasvun kannalta. Kiinassa solmittiin kauppa kahden talon toimittamisesta Pekingissä 2022 järjestettävien talviolympialaisten suorituspaikkojen läheisyyteen. Japanissa Japanin tytäryhtiön 25-vuotisjuhlahakampanja käynnistyi ja siinä saatiin hyviä tuloksia. Saksankielinen Eurooppa ja kansainväliset projektit jäivät asetetuista tavoitteista myynnin ja liikevaihdon osalta. Global Markets -alueella jälleenmyyjäverkostoa uudistettiin, uusia jälleenmyyjiä rekrytoitiin ja koulutettiin ja lisäksi kehitettiin tukitoimintoja palvelemaan myyntiä entistä paremmin. Myynnin uudelleenorgani-

sointi on edelleen käynnissä mm. Euroopan toimintojen osalta.

Tulos ja kannattavuus

Liiketappio vuodelta 2016 oli -0,8 miljoonaa euroa (-1,1 milj. euroa) ja tappio ennen veroja oli -1,2 miljoonaa euroa (-1,7 milj. euroa). Oikaistu liiketappio oli -0,4 miljoonaa euroa (-0,2 miljoonaa euroa). Tilikaudelle 2016 kirjattiin yhteensä 0,4 miljoonan euron oikaisueroiksi laskettavia kuluja (0,8 milj. euroa).

Verrattuna edelliseen vuoteen koko vuoden oikaistuun liiketulokseen vaikutti negatiivisesti liikevaihdon lasku ja positiivisesti toteutetut tehostustoimenpiteet. Oikaistuun tulokseen ennen veroja vaikutti positiivisesti lisäksi edellisvuotta pienemmät rahoituskulut.

Konsernin tunnusluvut on esitetty liitetietojen kohdassa 31.

Investoinnit ja rahoitus

Konsernin rahoitusasema oli tyydyttävä katsauskauden aikana. Omavaraisuusaste oli 41 % (37 %) ja nettorahoitusvelat 5,0 miljoonaa euroa (6,5 milj. euroa). Konsernin likvidien varojen määrä oli 0,4 miljoonaa euroa (1,1 milj. euroa). Tämän lisäksi konsernilla on 5,4 (7,8) miljoonan euron shekkililimiitti, josta katsauskauden lopussa oli käytössä 1,2 miljoonaa euroa (2,5 milj. euroa). Nettovelkaantumistaso (gearing) oli 75 % (81 %).

Joulukuussa 2016 yhtiö neuvotteli rahoittajien kanssa uudet rahoituspäätökset vuodelle 2017. Osaan uusista rahoituspäätöksistä sisältyy käyttökatteeseen liittyviä kovenantteja. Koko vuoden 2017 osalta käyttökateen tulee olla vähintään 1,8 miljoonaa euroa ja lisäksi sille on asetettu vuosineljänneksittäin minimiarvoja. Käyttökatekovenantit kohdistuvat 2,1 miljoonan euron rahoitusvelkoihin ja näistä rahoitusveloista 1,3 (1,9) miljoonaa euroon kohdistui jo ennestään 30 % omavaraisuuteen liittyvä kovenanttiehto. Osana Honkarakenteen rahoitusjärjestelyjä Honkarakenteen pääomistaja Saare-

lainen Oy myönsi marraskuussa Honkarakenne Oyj:lle va-
kuudettoman pankkilainoille alisteisen juniorilainan summal-
taan 0,3 miljoonaa euroa.

Konsernin käyttömousuinvestoinnit olivat 0,1 miljoonaa
euroa (0,1 milj. euroa), samaan aikaan konsernin poistot
olivat 1,8 miljoonaa euroa (2,0 milj. euroa). Huhtikuussa
Honkarakenne myi Alajärven tehdaskiinteistön Alajärven
kaupungille. Alajärven tehdaskiinteistö oli edellisenä vuonna
luokiteltu myytävänä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin eikä
myynnistä aiheutunut tulosvaikutusta vuoden 2016 tulok-
seen.

Tuotteet, tutkimus- ja kehitystoiminta

Tutkimus- ja kehitystoiminnassa keskityttiin erityisesti ter-
veellisen julkisrakentamisen ja modernin arkkitehtuurin
ratkaisuihin. Honkarakenne julkisti sekä kotimaan markki-
noille että vientiin Terveelliset hoiva- ja koulukonseptit,
joissa julkisrakentamisen erityisvaatimukset on otettu huo-
mioon. Valmiita konsepteja voidaan myydä sellaisinaan tai
niitä voidaan muokata asiakatarpeisiin, mikä helpottaa
myyntiä ja nopeuttaa suunnitteluvaihetta. Moderniin kau-
pungirakentamiseen soveltuvien rakenteellisten ratkaisujen
kehitystyötä jatkettiin kehittämällä erityisesti julkisrakenta-
miseen soveltuva leveämpi painumaton hirsityyppi sekä sii-
hen sopiva moderni nollanurkkaratkaisuihin ja turvalliset
tuoteratkaisut mm. suuriin ikkunaseiniin ja niiden liittyisiin.

Terve Talon -kehitystyötä jatkettiin ja vuoden 2016 lopussa
VTT:n myönsi Honkarakenteelle Terve Talon -sertifikaatin
anto-oikeuden aikaisempaa laajemmalle, myös osittain asiak-
kaan omatoimirakentamista sisältävälle, toimituskokonaisuus-
delle. Tämän lisäksi vuoden 2016 aikana saatiin pitkän kehi-
tys- ja yhteistyön tuloksena Kiinan markkinoilla tuotehyväk-
syntä Honkarakenteen rakennejärjestelmille ja -ratkaisuille.

Konsernin tutkimus- ja kehityksenot olivat tammi-
joulukuussa 0,3 miljoonaa euroa (0,4), mikä vastasi 0,8 %
liikevaihdosta (0,9 %). Konserni ei ole tilikaudella aktivoinut
kehitysmenoja.

Toimintaan liittyvät merkittävimmät riskit

Venäjä on yksi Honkarakenteen merkittävimmistä liiketoi-
minta-alueista. Ukrainan kriisiin liittyvät pakotteet ja voi-
makkaat valuuttakurssivaihtelut aiheuttavat tällä hetkellä
epävakautta Venäjän markkinoilla. Tällä voi olla merkittäviä
vaikutuksia myös Honkarakenteen liiketoimintaan.

Joulukuussa 2016 yhtiö neuvotteli rahoittajien kanssa uudet
rahoituspäätökset vuodelle 2017. Osaan uusista rahoituspää-
töksistä sisältyy käyttökatteseen liittyviä kovenantteja. Koko
vuoden 2017 osalta käyttökattteen tulee olla vähintään 1,8
miljoonaa euroa ja lisäksi sille on asetettu vuosineljänneksi-
tän minimiarvoja. Käyttökatekovenantit kohdistuvat 2,1
miljoonan euron rahoitusvelkoihin ja näistä rahoitusveloista
1,3 (1,9) miljoonaa euroon kohdistui jo ennestään 30 %
omavaraisuuteen liittyvä kovenanttiehto. Mikäli yhtiön
myynti ei kehity riittävän hyvin, on mahdollista, että kove-
nanttiehdot rikkoontuvat seuraavan vuoden aikana. Yhtiö on
käynnistänyt toimenpiteet lisärahoituksen saamiseksi tarkoi-
tuksenaan toiminnan jatkuvuuden turvaaminen.

Tilinpäätöksessä taseen laskennallisiin verosaamisiin sisäl-
tyy 1,5 miljoonan euron suuruinen erä, joka liittyy käyttämät-
tömiin verotuksellisiin tappioihin. Näistä 0,5 miljoonaa van-
henee vuonna 2019 ja 0,7 miljoonaa vuosina 2021–2025.
Honkarakenteen näkemyksen mukaan taseeseen merkityt
laskennalliset verosaamiset pystytään hyödyntämään käyttäen
arvioitua verotettavaa tuloa, joka perustuu Honkarakenteen
liiketoimintasuunnitelmiin sisältäen tämän hetkisen tehosta-
misohjelman. Mikäli pitkän aikavälin tulos ei kehity odotetun
mukaisesti on mahdollista, että verosaamisia ei ehditä hyö-
dyntämään ajallaan ja niistä on tehtävä arvonalennus. Vuonna
2016 yhtiö ei ole kirjannut taseeseen uutta laskennallista
verosaamista. Verosaamisista annettu lisätietoja liitetietojen
kohdissa 16 ja 28.

Honkarakenteella on yksi merkittävä jälleenmyyjä, jonka
kautta muodostuu merkittävä osuus konsernin liikevaihdosta
ja tuloksesta.

Taseessa olevien erien arvostus perustuu johdon tämän
hetken arvioihin. Mikäli näihin arvioihin tulee muutoksia,
saattaa sillä olla vaikutusta yhtiön tulokseen.

Riskeistä on annettu lisätietoja liitetietojen kohdassa 28.

Ympäristö

Ekologisuus, pitkäikäisyys ja energiatehokkuus ovat hirsitalo-
rakentamisen vahvuuksia. Uusiutuva puu on rakennusmater-
iaalilina ekologisesti kestävä valinta. Puu sitoo kasvaessaan
hiilidioksidia, joka varastoituu massiivipuutalon seiniin vuo-
sisadoiksi. Samalla uusi metsä kasvaa aurinkoenergialla sitoen
lisää hiilidioksidia, mikä hidastaa ilmastomuutosta. Vastuul-
lisille kuluttajille puun valinta talon materiaaliksi on itsestään
selvä tapa ottaa huomioon tulevat sukupolvet.

Honkarakenteen ympäristöpolitiikka perustuu kestäväan ja
monimuotoiseen metsätalouteen, puuraaka-aineen tarkkaan
hyödyntämiseen, energian säästöön sekä jätteiden lajitteluun
ja kierrätykseen hyötykäyttöön.

Honkarakenne on ympäristöpolitiikassaan sitoutunut Suo-
men metsien sertifiointiin (FFCS), eikä puuta osteta suoje-
luohjelmiin kuuluvilta alueilta. Honkarakenteella on PEFC-
sertifiointi, joka osoittaa, että yhtiöllä on PEFC-järjestelmän
mukainen sertifioitu puun alkuperän seurantarjestelmä.

Uudet tiukentuneet energiamääräykset vaativat myös uusia
hirsituotteita, joita on kehitetty ja kehitetään edelleen tuote-
kehityksessä. Tehtaan toiminnoissa pyritään monin tavoin
ympäristön kannalta parhaaseen lopputulokseen. Investoinnit
tutkimukseen ja tuotekehitykseen mahdollistavat uusien
ympäristöystävällisten tuotantotekniikoiden käyttöönoton.
ETA-hyväksyntä ja sen myötä CE-merkintäoikeus ovat osa
Honkarakenteen laadukkaan ja ympäristöystävällisen toimin-
nan varmistusta.

Ympäristönäkökohdat toteutuvat Honkarakenteella tehok-
kaana tuotannollisena toimintana. Raaka-aineiden tarkka
hyödyntäminen, energian säästö, sivutuotteiden hyödyntämi-
nen ja jätteiden kierrätys hyötykäyttöön ovat osa vastuullista
ympäristötoimintaa. Honkarakenne hyödyntää tuotannosta
kertyviä vajalaatuista sahatavaroita pakkauksissaan ja puiset
kierrätettävät pakkausmateriaalit leimataan EU-standardin
mukaisesti. Osa katkaisuhukasta, kakkoslaadusta ja jätepuuta-
varasta käytetään haketettuna energian tuotantoon. Honkara-
kenteen kutterilastut toimitetaan edelleen hyödynnettäväksi

kuivikepuruksi maatalouden tarpeisiin ja tuotannossa syntyvistä ylijäävistä hirrenpätistä jalostetaan lastuvillaa.

Honkarakenne lajittelee ja esikäsittelee pakkausmuovikalvot ja muovipohjaiset sidontavanteet. Kierrätysmateriaalit toimitetaan jatkojalostettaviksi. Muut jätteet lajitellaan tehtailla lajikkeittain ja toimitetaan kierrätykseen tai jälkivarastointiin. Jätteiden kuljetuksista on tehty sopimukset alueellisten jätehuoltoyhtiöiden kanssa.

Osakkuusyhtiö Puulaakson Energia Oy tuottaa kaiken Karstulan tehtaan kuivaamoissa tarvittavan lämpöenergian. Se toimittaa lämpöenergiaa myös Karstulan kunnan lämpöverkostoon. Energialaitos käyttää polttoaineenaan Karstulan tehtaan sivutuotteita: kuorta, purua ja kuivahaketta. Honkarakenteen omistusosuus yhtiöstä on tilikauden lopussa 26 %.

Henkilöstö

Konsernin henkilöstömäärä oli tilikauden päättyessä 132 (134; 148) henkilöä ja vuoden 2016 keskimääräinen henkilöstömäärä oli 136 (139; 161) henkilöä. Henkilötyövuosina mitattuna konsernissa oli vuoden aikana yhteensä 110 (115, 146) henkilöä. Vähennystä edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan oli 5 henkilöä.

Emoyhtiön palveluksessa oli tilikauden päättyessä 127 (127; 140) henkilöä ja vuoden aikana keskimäärin 130 (132; 151) henkilöä.

Honkarakenne Oyj:n henkilöstöstä 86 % (81 %) toimi Karstulan tehtaalla ja 14 % (20 %) Tuusulassa. Toimihenkilöiden ja työnjohtajien osuus emoyhtiön henkilöstöstä oli 46 % (52 %). Naisten osuus emoyhtiön henkilöstöstä oli 16 % (15 %). Vuoden 2016 lopussa osa-aikaisia työntekijöitä oli 1 % (1 %). Määräaikaisten osuus oli 1 % (1 %).

Konserni maksoi palkkoja ja palkkioita yhteensä 5,5 miljoonaa euroa tilikaudella 2016. Edellisenä vuonna palkkasumma oli 6,1 miljoonaa euroa ja vuonna 2014 se oli 6,8 miljoonaa euroa.

Touko-kesäkuussa 2016 konserni kävi Suomessa yhteistoimintaneuvottelut, joiden perusteella yhtiö sopi, että toimihenkilöitä ja ylempiä toimihenkilöitä voidaan lomauttaa maksimissaan yhteensä 90 päivää. Samalla työntekijöiden osalta sovittiin, että siirrytään tekemään lyhennettyä työviikkoa.

Järjestelyt ovat voimassa toimihenkilöiden osalta 31.3.2017 asti ja työntekijöiden osalta 31.5.2017 asti.

Henkilöstön ja osaamisen kehittäminen

Honkarakenne kehitti henkilöstönsä osaamista erityisesti työnkierron avulla, jolloin henkilöstölle saa paremman kokonaiskuvan yhtiön toiminnasta ja kukin ymmärtää paremmin oman työnsä vaikutuksen yhtiön eri toimintoihin.

Johtamisjärjestelmällä on ISO 9001- ja ISO 14001 -sertifikaatit.

Johto ja organisaatiomuutokset

Kesäkuussa Honkarakenteen talousjohtaja Mikko Jaskari ilmoitti siirtyvänsä toisen työnantajan palvelukseen. Mikko Jaskarin työsuhde päättyi 31.7.2016. Honkarakenteen Vice President – Operations, Erja Heiskanen lopetti työnsä Honkarakenteella tehostusohjelmaan liittyvän organisaatiouudistuksen vuoksi kesäkuun lopussa.

Konsernirakenne

Honkarakenne-konsernin emoyhtiö on Honkarakenne Oyj ja sen kotipaikka on Karstula. Muut 31.12.2016 konserniin kuuluvat, liiketoimintaa harjoittavat yhtiöt, olivat Honka Japan Inc. (Japani), Honka Blockhaus GmbH (Saksa) ja Honkarakenne S.a.r.l. (Ranska) sekä osakkuusyhtiö Puulaakson Energia Oy (25,9 %).

Ylimmän johdon kannustusjärjestelmäksi vuonna 2010 luotu Honka Management Oy on joulukuussa 2016 toteutetun osakehankinnan jälkeen kokonaisuudessaan Honkarakenne Oyj:n omistuksessa. Honkarakenne Oyj:n aikaisempi omistusosuus oli 47 %. Honkarakenne Oyj:llä oli jo ennen joulukuusta osakeostoa määräysvalta Honka Management Oy:ön osakkuussopimuksen perusteella ja siksi yhtiö on jo aiemmin yhdistetty konsernitilinpäätökseen.

Julkinen vapaaehtoinen ostotarjous

Sistema Finance S.A. ilmoitti 3.11.2016 tekevänsä vapaaehtoisen julkisen käteisostotarjouksen ostaakseen kaikki Honkarakenne Oyj:n liikkeeseen lasketut A-sarjan ja B-sarjan osakkeet (B-sarjan osakkeet Nasdaq Helsinki Oy:ssä HONBS). Honka-

rakenne Oyj pääomistaja Saarelainen Oy ilmoitti 4.11.2016 Honkarakenne Oyj:n hallitukselle, ettei se tule hyväksymään ehdotettua ostotarjousta. Sistema Finance S.A. aloitti 11.11.2016 edellä mainitun ilmoittamansa vapaaehtoisen julkisen käteisostotarjouksen jonka tarjousaika päättyisi 16.12.2016 klo 16.00.

Honkarakenne Oyj:n hallitus julkaisi lausunnon Sistema Finance S.A. tekemästä ostotarjouksesta. Sistema Finance S.A.:n ilmoitti 16.12.2016 pidentävänsä kaikista Honkarakenne Oyj:n ("Honka") osakkeista tehdyn vapaaehtoisen julkisen käteisostotarjouksen tarjousaikaa 19.1.2017 klo 16.00 asti. Lisäksi Sistema Finance S.A. ilmoitti tällöin, että se sai 12.12.2016 Venäjän federaation kilpailuviranomaisten hyväksynnän ostotarjouksessa suunniteltua transaktiota koskien.

Sistema Finance S.A. ilmoitti kaikista Honkarakenne Oyj:n osakkeista tekemänsä vapaaehtoisen julkisen ostotarjouksen alustavan tuloksen 20.1.2017 ja lopullisen tuloksen 24.1.2017. Sistema Finance S.A.:n ilmoituksen mukaan ostotarjouksessa tarjottiin 192 866 B-sarjan osaketta, jotka edustivat 3,7 prosenttia Hongan osakkeista. Sistema Finance S.A. ilmoitti, että se ei toteuta ostotarjousta, koska toteuttamisen ehtona ollut vähintään 67 prosentin osuutta sekä Hongan A- että B-sarjan osakkeista ei saavutettu.

Johdon kannustinjärjestelmä

Hallitus päätti vuoden 2013 toisen vuosineljänneksen aikana konsernin johtoryhmän jäsenille suunnatusta pitkän aikavälin osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakso alkoi 1.1.2013 ja päättyi 31.12.2016. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta perustuu kumulatiiviseen osakekohtaiseen tulokseen (EPS) 2013 – 2016 ja keskimääräiseen sijoitetun pääoman tuottoon (ROCE) 2013 – 2016. Palkkiot ansaintajaksolta 2013 – 2016 maksetaan vuonna 2017 yhtiön B-sarjan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Ansaintajakson perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 340 000 Honkarakenne Oyj:n B-osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Vuoden 2016 lopussa osakeohjelman ansaintajakso päättyi eikä ohjelman perusteella makseta palkkioita, maksettavat palkkiot oli jo vuotta aikaisemmin arvioitu nollassi.

Honkarakenne Oyj:n hallitus päätti 31.5.2010 Honkarakenne-konsernin johdon osakeomistusjärjestelmästä, jonka tarkoitus on mahdollistaa johdon merkittävä pitkäaikainen omistus yhtiössä. Tähän liittyen on Honka Management Oy:lle luovutettu yhteensä 286.250 Honkarakenne Oyj:n B-osaketta vuosina 2010–2011. Joulukuussa 2016 Honka Management Oy:n osakkaat sopivat yhteisymmärryksessä järjestelmän purkamisesta siten, että Honkarakenne Oyj hankki omistukseensa koko Honka Management Oy:n osakekannan ostamalla järjestelmässä mukana olleiden johtohenkilöiden osakkeet yhden euron kappalehinnalla. Honkarakenne Oyj:n aikaisempi omistusosuus Honka Management Oy:n osakkeista oli 47 %.

Tietoja johdon kannustusjärjestelmästä ja johdon osakeomistuksesta on esitetty liitetiedoissa kohdassa 32. Honka Management Oy:lle myönnetystä lainasta on esitetty tietoja liitetiedoissa kohdassa 30.

Osakemäärät

Honkarakenne ei ole ostanut katsauskaudella omia osakkeitaan. Katsauskauden lopussa konsernin hallussa on mukaan lukien Honka Management Oy:n omistamat osakkeet Honkarakenteen B-sarjan osakkeita 364.385 kappaletta hankintahinnaltaan 1.381.750,23 euroa. Osakkeiden osuus yhtiön kaikista osakkeista on 6,99 % ja äänistä 3,34 %. Osakkeiden hankintameno on konsernitilinpäätöksessä kirjattu vähentämään omaa pääomaa.

Honkarakenne Oyj:n osakemäärä oli tilikauden lopussa yhteensä 5.211.419 osaketta, joista A-sarjan osakkeita on 300.096 ja B-sarjan osakkeita 4.911.323 kappaletta. Kukin B-sarjan osake tuottaa yhden (1) äänen ja A-sarjan osake kaksikymmentä (20) ääntä, joten Honkarakenteen kaikkien osakkeiden tuottama äänimäärä on yhteensä 10.913.243. A- ja B-sarjan osakkeilla on erilainen oikeus osinkoon. B-sarjan osakkeille maksetaan jaettavasta voitosta päältäpäin 0,20 euroa ja sen jälkeen maksetaan A-sarja osakkeille samoin 0,20 euroa, jonka jälkeen jäljellä oleva voitto jaetaan tasan kaikkien osak-

keiden kesken. Yhtiön rekisteröity osakepääoma on 9.897.936,00 euroa.

Jos A-sarjan osake muun saannon kuin perinnön, testamentin tai avio-oikeuden nojalla siirtyy muulle kuin yhtiön osakkaalle, on siirrosta ilmoitettava kirjallisesti hallitukselle. Hallituksella on 30 päivän kuluessa saatuaan siirrosta ilmoituksen oikeus lunastaa A-sarjan osakkeet yhtiölle osakkeen kirjanpitoarvosta viime tilinpäätöksen mukaan käyttämällä vararahastoa tai muita yli osakepääoman säästyneitä varoja. Ellei A-sarjan osakkeita lunasteta yhtiölle, antakoon hallitus sitten heti näistä seikoista tiedon yhtiön A-sarjan osakkeita omistaville osakkaille. A-sarjan osakkeen omistajilla on lunastusoikeus edellä sanotusta hinnasta 30 päivän kuluessa yllä mainitusta ilmoituksesta lukien. Jos useampia lunastajia ilmaantuu, jaetaan lunastettavat A-sarjan osakkeet heidän kesken sen mukaan kuin he omistavat ennestään A-sarjan osakkeita yhtiössä tai, siltä osin kuin tämä ei käy päinsä, arvalla. Yhtiön B-sarjan osakkeet eivät ole lunastusoikeuden alaisia vaan ovat vapaasti luovutettavissa.

Tietoja osakelajeista ja -määristä on esitetty liitetiedoissa kohdassa 21 ja 32. Tietoja osakkeenomistajista, omistusjakautumisesta ja osakkuussopimuksesta on esitetty liitetiedoissa kohdassa 32.

Hallituksen valtuudet

Yhtiökokous päätti 15.4.2016, että hallitukselle myönnetään valtuutus hankkia omia B-osakkeita enintään 400.000 kappaletta yhtiön vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla. Lisäksi yhtiökokous valtuutti hallituksen päättämään maksullisesta tai maksuttomasta osakeannista ja osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta yhdessä tai useammassa erässä. Valtuutuksen nojalla hallitus voi antaa uusia osakkeita ja/tai luovuttaa yhtiön hallussa olevia vanhoja B-osakkeita enintään yhteensä 1.500.000 kappaletta sisältäen myös ne osakkeet, jotka voidaan antaa erityisten oikeuksien nojalla. Nämä molemmat valtuutukset ovat voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka kuitenkin enintään 30.6.2017 saakka.

Hallinto

Honkarakenne Oyj noudattaa hallinnoinnissaan osakeyhtiölakia sekä Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance) 2015 (voimaan 1.1.2016). Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä tilikaudelta 1.1 -31.12.2016 (Corporate Governance Statement) annetaan tästä hallituksen toimintakertomuksesta erillisenä ja se on esitetty virallisen tilinpäätöksen jälkeen sivuilla 67.

Honkarakenne Oyj:n hallitukseen ovat tilikautena 2016 kuuluneet yhtiökokoukseen 15.4.2016 asti: Arto Tiitinen, puheenjohtaja, Mauri Saarelainen, varapuheenjohtaja, Hannu Krook, Kati Rauhaniemi, Anita Saarelainen ja Jukka Saarelainen.

Yhtiökokouksen päätöksellä 15.4.2016 eteenpäin ovat hallitukseen kuuluneet: Arto Tiitinen, puheenjohtaja, Mauri Saarelainen, varapuheenjohtaja, Rainer Häggblom, Kati Rauhaniemi, Anita Saarelainen ja Jukka Saarelainen.

Tilintarkastajana on toiminut tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Maria Grönroos, KHT.

Tulevaisuuden näkymät

Honkarakenteen näkemyksen mukaan vuonna 2017 liikevaihto on suurempi ja tulos ennen veroja on parempi kuin edellisvuonna.

Tilikauden jälkeiset tapahtumat

Sistema Finance S.A. ilmoitti kaikista Honkarakenne Oyj:n osakkeista tekemänsä vapaaehtoisin julkisen ostotarjouksen alustavan tuloksen 20.1.2017 ja lopullisen tuloksen 24.1.2017. Sistema Finance S.A.:n ilmoituksen mukaan ostotarjouksessa tarjottiin 192 866 B-sarjan osaketta, jotka edustavat 3,7 prosenttia Hongan osakkeista. Sistema Finance S.A. ilmoitti, että se ei toteuta ostotarjousta sen ehtojen mukaisesti, koska toteuttamisen ehtona ollutta vähintään 67 prosentin osuutta sekä Hongan A- että B-sarjan osakkeista ei saavutettu.

Hallituksen esitys tuloksen käytöstä

Emoyhtiöllä ei ole jakokelpoisia tai voitonjakokelpoisia varoja. Tilikauden tappio emoyhtiössä on -0,1 miljoonaa euroa.

Hallitus ehdottaa varsinaiselle yhtiökokoukselle, että 31.12.2016 päättyneeltä tilikaudelta ei jaeta osinkoa.

Tuusulassa 15. helmikuuta 2017

HALLITUS

Tämä toimintakertomus sisältää tulevaisuuteen suuntautuneita lausumia, jotka perustuvat tällä hetkellä yhtiön johdon tiedossa oleviin oletuksiin sekä sen tämänhetkisiin päätöksiin ja suunnitelmiin. Vaikka johto uskoo, että tulevaisuuteen suuntautuneet oletukset ovat perusteltuja, mitään varmuutta ei ole siitä, että kyseiset oletukset osoittautuvat oikeiksi.

Honkarakenne-konsernin tilinpäätös (IFRS)

Konsernin laaja tuloslaskelma

TEUR	Liitetieto	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
Liikevaihto	1, 2	36 080	39 110
Liiketoiminnan muut tuotot	3	396	309
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos		-192	-632
Valmistus omaan käyttöön		0	7
Aineiden ja tarvikkeiden käyttö		-23 018	-24 768
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	4	-6 745	-7 522
Poistot	6	-1 783	-2 047
Arvon alentumiset	6	0	-280
Liiketoiminnan muut kulut	7	-5 547	-5 255
Liikevoitto/-tappio		-809	-1 077
Rahoitustuotot	8	167	174
Rahoituskulut	8	-512	-755
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		1	-65
Voitto/tappio ennen veroja		-1 152	-1 723
Tuloverot	9	-284	628
Tilikauden voitto/tappio		-1 436	-1 095
Muut laajan tuloksen erät:			
Muuntoerot		124	189
Tilikauden laaja tulos yhteensä		-1 312	-906
Laajan tuloksen jakautuminen			
Emoyhtiön omistajille		-1 309	-906
Määräysvallattomille omistajille		-3	0
		-1 312	-906
Emoyrityksen omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos:	10		
laimentamaton osakekohtainen tulos (euroa)		-0,30	-0,23
laimennusvaikutuksella oikaistu osakekohtainen tulos (euroa)		-0,30	-0,23

Yhtiöllä on kaksi osakesarjaa A-sarja ja B-sarja, joilla on erilainen oikeus osinkoon. B-sarjan osakkeille maksetaan jaettavasta voitosta päältäpäin 0,20 euroa ja sen jälkeen maksetaan A-sarja osakkeille samoin 0,20 euroa, jonka jälkeen jäljellä oleva voitto jaetaan tasan kaikkien osakkeiden kesken.

Konsernitase

TEUR			
Varat	Liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
Pitkäaikaiset varat			
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	11	9 611	11 385
Liikearvo	12	72	72
Muut aineettomat hyödykkeet	12	138	220
Osuudet osakkuusyriyksissä	13	192	191
Muut rahoitusvarat	14	42	42
Saamiset	15	78	195
Laskennalliset verosaamiset	16	2 617	2 743
		12 750	14 849
Lyhytaikaiset varat			
Vaihto-omaisuus	17	4 017	4 246
Myyntisaamiset ja muut saamiset	18	2 786	3 769
Rahavarat	19	392	1 118
		7 195	9 134
Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät	20	0	950
Varat yhteensä		19 945	24 932

TEUR			
Oma pääoma ja velat	Liitetieto	31.12.2016	31.12.2015
Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma			
Osakepääoma	21	9 898	9 898
Ylikurssirahasto	21	520	520
Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	21	6 534	6 534
Omat osakkeet	21	-1 382	-1 382
Muuntoerot	21	97	-27
Kertyneet voittovarot		-8 993	-7 757
		6 674	7 786
Määräysvallattomien osuus		4	204
Oma pääoma yhteensä		6 678	7 990
Pitkäaikaiset velat			
Laskennalliset verovelat	16	32	34
Varaukset	24	154	240
Rahoitusvelat	23	4 458	4 528
Muut velat		0	97
		4 644	4 898
Lyhytaikaiset velat			
Ostovelat ja muut velat	25	7 459	8 463
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat	25	25	56
Varaukset	24	214	343
Lyhytaikaiset rahoitusvelat	23	925	3 096
		8 623	11 957
Myytävänä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyvät velat	11, 20	0	86
Velat yhteensä		13 267	16 942
Oma pääoma ja velat yhteensä		19 945	24 932

Konsernin rahavirtalaskelma

TEUR	Liitetieto	1.-12.2016	1.-12.2015	TEUR	Liitetieto	1.-12.2016	1.-12.2015
Liiketoiminnan rahavirrat				Rahoituksen rahavirrat			
Tilikauden voitto / tappio		-1 436	-1 095	Pitkäaikaisten lainojen nosto		300	185
Oikaisut:				Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksu		-2 494	-1 710
Liiketoimet, joihin ei liity maksu-				Määräysvallattomien osuuden hankinta		-1	0
tapahtumaa	26	1 567	2 053	Rahoitusleasingvelkojen maksut		-46	-71
Rahoitustuotot ja -kulut	8	344	581	Rahoituksen nettorahavirta		-2 241	-1 596
Muut oikaisut		13	-5	Rahavarojen muutos		-726	141
Verot	9	284	-628	Rahavarat tilikauden alussa	19	1 118	977
Käyttöpääoman muutokset:				Rahavarat tilikauden lopussa	19	392	1 118
Myynti- ja muiden saamisten muutos		950	795				
Vaihto-omaisuuden muutos		229	634				
Ostovelkojen ja muiden velkojen muutos		-926	-83				
Maksetut korot		-339	-332				
Saadut korot		13	30				
Muut rahoituskulut		-217	-249				
Muut rahoitustuotot		132	129				
Maksetut verot		-153	-3				
Liiketoiminnan nettorahavirta		462	1 826				
Investointien rahavirrat							
Investoinnit aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin		-109	-103				
Investoinnit aineettomiin hyödykkeisiin		0	-2				
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynti		1 162	16				
Investointien nettorahavirta		1 053	-89				

Laskelma konsernin oman pääoman muutoksista

Emoyrityksen omistajille kuuluva oma pääoma

TEUR	Liite- tieto	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto	Sijoitetun vapaan pää- oman rahasto	Omat osakkeet	Muunto- erot	Kertyneet voittovarot	Yhteensä	Määräys- vallattomien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2015		9 898	520	6 534	-1 382	-215	-6 638	8 716	204	8 920
Laaja tulos										
Tilikauden tulos							-1 095	-1 095		-1 095
Muut laajan tuloksen erät										
Muuntoero						189		189		189
Tilikauden laaja tulos yhteensä		0	0	0	0	189	-1 095	-906	0	-906
Liiketoimet omistajan kanssa										
Johdon kannustejärjestelmä	22						-23	-23		-23
Liiketoimet omistajan kanssa yhteensä		0	0	0	0	0	-23	-23	0	-23
Oma pääoma 31.12.2015		9 898	520	6 534	-1 382	-27	-7 757	7 786	204	7 990

Oma pääoma 1.1.2016		9 898	520	6 534	-1 382	-27	-7 757	7 786	204	7 990
Laaja tulos										
Tilikauden tulos							-1 433	-1 433	-3	-1 436
Muut laajan tuloksen erät										
Muuntoero						124		124		124
Tilikauden laaja tulos yhteensä		0	0	0	0	124	-1 433	-1 309	-3	-1 312
Liiketoimet omistajan kanssa										
Määräysvallattomien osuuden hankkiminen	22						197	197	-197	0
Liiketoimet omistajan kanssa yhteensä		0	0	0	0	0	197	197	-197	0
Oma pääoma 31.12.2016		9 898	520	6 534	-1 382	96	-8 993	6 674	4	6 678

Konsernitilinpäätöksen laatimisperiaatteet

Konsernin perustiedot

Honkarakenne Oyj on suomalainen, Suomen lakien mukaan perustettu julkinen osakeyhtiö, jonka kotipaikka on Karstula. Yhtiön postiosoite on Hongantie 41, 43500 Karstula. Yhtiön toimialana on hirsirakennusten tuotanto ja myynti kotimaassa sekä ulkomailla.

Jäljennös konsernitilinpäätöksestä on saatavilla Internet-osoitteesta www.honka.com tai Honkarakenne Oyj:n pääkonttorista yllä olevasta osoitteesta. Honkarakenne Oyj:n hallitus on hyväksynyt kokouksessaan 15.2.2017 tämän tilinpäätöksen julkistettavaksi. Suomen osakeyhtiölain mukaan osakkeenomistajilla on mahdollisuus hyväksyä tai hylätä tilinpäätös sen julkistamisen jälkeen pidettävässä yhtiökokouksessa. Yhtiökokouksella on myös mahdollisuus tehdä päätös tilinpäätöksen muuttamisesta.

Tilinpäätöksen laadintaperusta

Tämä Honkarakenne-konsernin tilinpäätös on laadittu kansainvälisten tilinpäätösstandardien (International Financial Reporting Standards, IFRS) mukaisesti ja sitä laadittaessa on noudatettu 31.12.2016 voimassa olevia IAS- ja IFRS -standardeja sekä SIC- ja IFRIC- tulkintoja. Kansainvälisillä tilinpäätösstandardeilla tarkoitetaan Suomen kirjanpitolaisissa ja sen nojalla annetuissa säännöksissä EU:n asetuksessa (EY) N:o 1606/2002 säädetyn menettelyn mukaisesti EU:ssa sovellettaviksi hyväksytyt standardit ja niistä annettuja tulkintoja. Konsernitilinpäätöksen liitetiedot ovat myös suomalaisen kirjanpito- ja yhteisölaainsäädännön mukaiset.

Tilinpäätöstiedot esitetään tuhansina euroina ja ne perustuvat alkuperäisiin hankintamenoihin, ellei muuta ole kerrottu.

Tilinpäätöstä laadittaessa joudutaan tekemään tulevaisuutta koskevia arvioita ja oletuksia, joiden lopputulemat voivat poiketa tehdyistä arvioista ja oletuksista. Lisäksi joudutaan käyttämään harkintaa tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden soveltamisessa.

Konsolidointiperiaatteet

Konsernitilinpäätös sisältää emoyhtiö Honkarakenne Oyj:n sekä kaikki tytäryhtiöt, joissa emoyhtiöllä on suoraan tai välillisesti yli 50 prosentin osuus osakkeiden äänimäärästä tai joissa emoyhtiöllä on muutoin määräysvalta.

Ylimmän johdon kannustusjärjestelmäksi vuonna 2010 luotu Honka Management Oy on joulukuussa toteutetun osakehankinnan jälkeen kokonaisuudessaan Honkarakenne Oyj:n omistuksessa, Honkarakenne Oyj:n aikaisempi omistusosuus oli 47 %. Osakkuussopimuksen perusteella Honkarakenne Oyj:llä oli jo ennen joulukuista osakeostoa ollut määräysvalta Honka Management Oy:öön, minkä vuoksi yhtiö oli jo aiemmin yhdistetty konsernitilinpäätökseen.

Keskinäinen osakkeenomistus on eliminoitu hankintamenetelmällä. Hankitut tytäryhtykset yhdistellään konsernitilinpäätökseen siitä hetkestä lähtien, kun konserni on saanut määräysvallan ja luovutetut tytäryhtykset siihen saakka, jolloin määräysvalta lakkaa. Konsernin sisäiset liiketapahtumat, saamiset, velat ja realisoitumattomat voitot sekä sisäinen voitonjako eliminoidaan konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Osakkuusyhtiöt, joissa Honkarakenteen osuus äänimäärästä on 20–50 prosenttia tai joissa Honkarakenteella on huomattava vaikutusvalta, mutta ei määräysvaltaa, on yhdistelty konsernitilinpäätökseen pääomaosuusmenetelmää käyttäen. Jos Honkarakenteen osuus osakkuusyhtiön tappioista ylittää sijoituksen kirjanpitoarvon, sijoitus merkitään taseeseen nolla-arvoon ja sen ylittäviä tappioita ei huomioida, ellei konserni ole sitoutunut osakkuusyritysten velvoitteiden täyttämiseen.

Arviot

IFRS -periaatteiden mukaisen konsernitilinpäätöksen laatiminen vaatii yrityksen johtoa tekemään arvioita ja oletuksia sekä yhtiön tilinpäätösperiaatteiden soveltamista koskevia valintoja. Vaikka nämä arviot pohjautuvat johdon parhaaseen käsitykseen tarkasteluhetkellä, toteutuneet tulokset voivat

kuitenkin poiketa arvioiduista. Merkittävimmät tilanteet, joissa johto joutuu turvautumaan harkintaansa ja arvioihin, liittyvät seuraaviin tilinpäätöseriin:

- aineettomien ja aineellisten pitkäaikaisten omaisuuserien taloudelliset käyttöajat ja niiden poistoajat,
- aineettomista ja aineellisista pitkäaikaisista omaisuuseristä kerrytettävissä olevat rahamäärät (liitetieto 11–12),
- tulevien verotettavien tulojen todennäköisyys, jota vastaan vähennyskelpoiset väliaikaiset erot voidaan hyödyntää,
- vaihto-omaisuuden nettorealisointiarvo (liitetieto 17),
- myyntisaamisten arvostus (liitetieto 18),
- varausten määrä (liitetieto 24),
- ehdollisten varojen ja velkojen esittäminen.

Ulkomaan rahan määräiset erät

Konsernin yksiköiden tulosta ja taloudellista asemaa koskevat luvut mitataan siinä valuutassa, joka on kunkin yksikön pääasiallisen toimintaympäristön valuutta ("toimintavaluutta"). Konsernitilinpäätös esitetään euroina, joka on konsernin emoyhtiön toiminta- ja esittämisvaluutta.

Valuuttamääräiset liiketapahtumat kirjataan toimintavaluutan määräisinä käyttäen tapahtumapäivän kurssia. Ulkomaan rahan määräiset monetaariset erät on muunnettu euroiksi tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Ulkomaan rahan määräisistä liiketapahtumista ja monetaaristen erien muuntamisesta syntyneet voitot ja tappiot on merkitty laajaan tuloslaskelmaan. Kurssivoitot ja -tappiot esitetään laajan tuloslaskelman rahoitustuotoissa ja -kuluissa.

Muiden kuin euroa toimintavaluuttanaan käyttävien konserniyritysten laajat tuloslaskelmat on muunnettu euroiksi kauden keskikurssia ja taseet tilinpäätöspäivän kurssia käyttäen. Tilikauden tuloksen muuntaminen eri kurssilla laajassa tuloslaskelmassa ja taseessa aiheuttaa taseessa omaan pää-

omaan kirjattavan muuntoeron, jonka muutos esitetään muissa laajan tuloksen erissä.

Muiden kuin euroa toimintavaihtuun käyttävien tytäryritysten hankintamenon eliminoinnista sekä hankinnan jälkeen kertyneiden oman pääoman erien muuntamisesta syntyvät muuntoerot kirjataan laajan tuloksen eriin. Kun tällainen tytäryhtiö myydään, kertynyt muuntoero kirjataan laajaan tuloslaskelmaan myyntivoiton tai -tappion osaksi.

Liikevaihto ja tuloutusperiaatteet

Liikevaihtona esitetään tuotteiden ja palveluiden myynnistä saadut tuotot käyvän arvon perusteella, josta on vähennetty oikaisuina myynnin välilliset verot ja alennukset.

Myydyt tavarat ja palvelut

Konserni myy ja valmistaa hirsitalopaketteja ja lisäksi konserni myy tuotantoprosessin yhteydessä syntyneitä prosessijätettä kierrätykseen. Tuotot tavaroiden myynnistä kirjataan, kun tavaroiden omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle. Pääsääntöisesti tämä tapahtuu tuotteiden sopimusehtojen mukaisen luovutuksen yhteydessä. Konserni tuottaa pystytys- ja suunnittelupalveluita. Tuotot palveluista tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu ja taloudellisen hyödyn saaminen palvelusuoritteesta on todennäköistä. Konserni myy sekä materiaalia että rakentamispalvelua sisältäviä muuttovalmishirsitaloja avaimet käteen -periaatteella. Tällöin yhtenä kokonaisuutena myytävä paketti muodostaa yhdistelmätuotteen, jossa yksittäiset osat eivät ole erotettavissa kokonaisuudesta. Tuotot näistä taloista kirjataan, kun koko kokonaisuuden osalta omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja määräysvalta on siirtynyt ostajalle siltä osin kun kyseessä ei ole pitkäaikaishankkeena käsiteltävä yli vuoden kestävä projekti.

Pitkäaikaishankkeet

Pitkäaikaishankkeina käsitellään sellaiset hankkeet, joissa konserni myy sekä talopaketteja että rakentamispalvelua ja jotka ajallisesti kestävät yli yhden vuoden. Honkarakennekonsernin tuotot pitkäaikaishankkeista tuloutetaan valmistusasteen mukaan silloin, kun pitkäaikaishankkeen lopputulospystytään luotettavasti mittaamaan. Pitkäaikaishankkeiden

valmistusastetta mitataan syntyneiden kustannusten osuudella pitkäaikaishankkeiden arvioituista kokonaiskustannuksista eli cost-to-cost -menetelmällä.

Liikevaihdon erittely on esitetty liitetiedossa 2.

Liiketoiminnan muut tuotot ja kulut

Liiketoiminnan muina tuottoina kirjataan omaisuuden myyntivoitot ja muut kuin varsinaiseen suoritemyyniin liittyvät tuotot, kuten vuokratuotot sekä sellaiset julkiset avustukset, jotka eivät kohdistu aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintoihin.

Työsuhde-etuudet

Eläkkeet

Honkarakennekonsernin eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia. Maksupohjaisten eläkejärjestelyjen maksut kirjataan tulosvaikutteisesti sillä tilikaudella, jota veloitus koskee.

Liikevoitto

Liikevoitto muodostuu liikevaihdosta ja liiketoiminnan muista tuotoista, joista vähennetään tai lisätään valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen muutos, lisätään valmistus omaan käyttöön ja vähennetään aineiden ja tarvikkeiden käyttö, työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut, poistot ja arvonalentumiset sekä liiketoiminnan muut kulut.

Tuloverot ja laskennalliset verot

Konsernin laajan tuloslaskelman veroihin kirjataan konserniyhtiöiden tilikauden tuloksia vastaavat suoriteperusteiset verot, perustuen kunkin yhtiön paikallisen verosäännösten mukaisesti laskettavaan verotettavaan tuloon, sekä aikaisempien tilikausien verojen oikaisu, samoin kuin laskennallisten verojen muutokset.

Laskennalliset verosaamiset ja -velat kirjataan väliaikaisista eroista omaisuus- ja velkaerien verotusarvojen sekä kirjanpitoarvojen väliltä velkamenetelmän mukaisesti. Laskennallinen vero on kirjattu sillä verokannalla, jolla sen oletetaan realisoituvan.

Konsernissa merkittävimmät väliaikaiset erot syntyvät aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoista ja käyttä-

mättömistä verotuksellisista tappioista. Laskennallista veroa ei kirjata liikearvosta, joka ei ole verotuksessa vähennyskel-poista.

Laskennallinen verosaaminen kirjataan siihen määrään asti, kun on todennäköistä, että se voidaan hyödyntää tulevaisuudessa syntyvää verotettavaa tuloa vastaan. Todennäköisyyttä arvioitaessa käytetään arvioitua verotettavaa tuloa, joka perustuu Honkarakenteen liiketoimintasuunnitelmiin ja budjet-teihin. Laskennallisen verosaamisen kirjaamisedellytykset arvioidaan jokaisen raportointikauden päättymispäivänä.

Aineettomat hyödykkeet

Liikearvo

Liikearvo vastaa sitä osaa hankintamenosta, joka ylittää liiketoimintojen yhdistämisessä hankitun omistusosuutta vastavien yksilöitävissä olevien varojen, velkojen ja ehdollisten velkojen käyvän arvon hankinta-ajankohtana.

Liikearvo kirjataan alkuperäiseen hankintamenuun, jota ei poisteta vaan testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Liikearvo kohdistetaan tätä tarkoitusta varten rahavirtaa tuottaville yksiköille. Liikearvo arvostetaan hankintahetken jälkeen kirjatulla arvonalentumistappioilla vähennettyyn alkuperäiseen hankintamenuun. Liitetieto 12.

Tutkimus- ja kehittämismenot

Tutkimustoiminnan menot kirjataan kuluiksi laajaan tuloslaskelmaan sillä tilikaudella, jonka aikana ne ovat syntyneet. Kehittämismenoja, jotka liittyvät uusien tuotteiden ja prosessien kehitystoimintaan ei ole aktivoitu, koska niistä saatavat tulevaisuuden tuotot varmistuvat vasta, kun tuotteet tulevat markkinoille.

Muut aineettomat hyödykkeet

Ostetut patentit, tavaramerkit, lisenssit ja muut aineettomat hyödykkeet, joilla on rajallinen taloudellinen vaikutusaika, merkitään taseeseen ja kirjataan tasapoistoina kuluksi niiden taloudellisen vaikutusajan kuluessa. Aineettomista hyödykkeistä, joilla on rajaton taloudellinen vaikutusaika, ei kirjata poistoja, vaan ne testataan vuosittain tai tarvittaessa mahdollisen arvonalentumisen varalta. Konsernilla ei ole tällä hetkel-

lä aineettomia hyödykkeitä, joilla olisi rajaton taloudellinen vaikutusaika.

Aineetonta hyödykettä poistetaan siitä lähtien, kun se on valmis käytettäväksi. Poistoaikana käytetään hyödykkeen arvioitua taloudellista vaikutusaikaa. Hyödyke, joka ei ole vielä valmis käytettäväksi, testataan vuosittain tai tarvittaessa useammin mahdollisen arvonalentumisen varalta.

- Ohjelmistot 3–5 vuotta
- Muut aineettomat oikeudet 5–10 vuotta

Aineettomien hyödykkeiden hankintameno muodostuu ostohinnasta ja kaikista niistä menoista, jotka välittömästi johduttavat hyödykkeen saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen.

Aineettomiin hyödykkeisiin liittyvät myöhemmin toteutuvat menot aktivoidaan vain siinä tapauksessa, jos niiden vaikutuksesta yritykselle koitua taloudellinen hyöty lisääntyy yli alun perin arvioidun suoritustason. Muussa tapauksessa menot kirjataan kuluksi niiden syntymishetkellä.

Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet

Maa-alueet, rakennukset, koneet ja laitteet muodostavat suurimman osan aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä. Ne on arvostettu taseessa alkuperäiseen hankintamenuon vähennettynä kertyneillä poistoilla sekä mahdollisilla arvonalentumisilla. Itse valmistettujen hyödykkeiden hankintameno sisältää materiaalit, välittömän työn ja sekä muut välittömät menot, jotka johtuvat käyttöomaisuuserän saattamisesta valmiiksi sille aiottuun käyttötarkoitukseen. Jos käyttöomaisuushyödyke koostuu useammasta osasta, joilla on eripituiset taloudelliset vaikutusajat, osat käsitellään erillisinä hyödykkeinä.

Kun käyttöomaisuushyödykkeen erillisenä hyödykkeenä käsitelty osa uusitaan, uuteen osaan liittyvät kulut aktivoidaan. Muut myöhemmin syntyvät menot aktivoidaan vain silloin, kun ne lisäävät hyödykkeen yritykselle koituvaa taloudellista hyötyä. Kaikki muut kulut, kuten normaalit huolto- ja korjaustoimenpiteet kirjataan tulosvaikutteisesti kuluksi niiden syntymishetkellä.

Aineellisista käyttöomaisuushyödykkeistä tehdään tasapoistot taloudellisen vaikutusajan mukaisesti. Maa-alueista ei tehdä poistoja.

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden poistoajat ovat:

- Rakennukset ja rakennelmat 20–30 vuotta
- Koneet ja kalusto 3–12 vuotta
- Muut aineelliset hyödykkeet 3–10 vuotta

Käyttöomaisuushyödykkeiden käytöstä poistamisesta ja luovutuksista syntyvät myyntivoitot tai -tappiot kirjataan tulosvaikutteisesti laajan tuloslaskelmaan. Myyntivoitto tai -tappio määritetään myyntihinnan ja jäljellä olevan hankintamenuon erotuksena.

Julkiset avustukset

Julkiset avustukset, jotka on saatu korvaukseksi jo toteutuneista kuluista, kirjataan tulosvaikutteisesti sillä kaudella, jonka aikana oikeus avustuksen saamiseen syntyy. Tällaiset avustukset esitetään liiketoiminnan muissa tuotoissa. Sellaiset julkiset avustukset, jotka liittyvät aineellisten tai aineettomien käyttöomaisuushyödykkeiden hankintoihin, on kirjattu käyttöomaisuushankintojen kirjanpitoarvojen vähennyksiksi silloin, kun on kohtuullisen varmaa, että ne tullaan saamaan ja että konserni täyttää avustusten ehdot. Tällaiset avustukset tuloutuvat pienempien poistojen muodossa omaisuuserän käyttöaikana.

Arvonalentumiset

Omaisuuserien kirjanpitoarvoja arvioidaan tilinpäätöshetkellä mahdollisten arvonalentumisen viitteiden havaitsemiseksi. Jos viitteitä havaitaan, arvio omaisuuserästä kerrytettävissä olevasta rahamäärästä määritetään. Arvonalentumistappio kirjataan, jos omaisuuserän tai rahavirtaa tuottavan yksikön tasearvo ylittää kerrytettävissä olevan rahamäärän. Arvonalentumistappiot kirjataan tulosvaikutteisesti kuluksi.

Rahavirtaa tuottavan yksikön arvonalentumistappio kohdistetaan ensin vähentämään rahavirtaa tuottavalle yksikölle kohdistettua liikearvoa ja sen jälkeen vähentämään tasasuhteisesti muita yksikön omaisuuseriä.

Aineettomien ja aineellisten hyödykkeiden kerrytettävissä oleva rahamäärä määritetään joko niin, että se on käypä arvo

vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla tai tätä korkeampi käyttöarvo. Käyttöarvoa määritettäessä arvioidut vastaiset rahavirrat diskontataan nykyarvoonsa perustuen diskonttauskorkeihin, jotka kuvastavat kyseisen rahavirtaa tuottavan yksikön keskimääräistä pääomakustannusta ennen veroja. Diskonttauskoroissa otetaan huomioon myös kyseisten hyödykkeiden erityinen riski.

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sekä muihin aineettomiin hyödykkeisiin paitsi liikearvoon liittyvä arvonalentumistappio peruutetaan, jos omaisuuserästä kerrytettävissä olevaa rahamäärää määritettäessä käytetyissä arvioissa on tapahtunut muutos. Arvonalentumistappio peruutetaan korkeintaan siihen määrään asti, joka omaisuuserälle olisi määritetty kirjanpitoarvoksi (poistoilla vähennettynä), jos siitä ei olisi aikaisempina vuosina kirjattu arvonalentumistappiota. Liikearvosta kirjattua arvonalentumistappiota ei peruuteta.

Lisätietoja arvonalentumistestauksista on annettu liitetietojen kohdassa 12.

Kerrytettävissä oleva rahamäärä rahoitusinstrumenteille, kuten myytävissä oleville sijoituksille tai saamisille, lasketaan arvioidujen vastaisten rahavirtojen nykyarvosta, diskontattuna alkuperäisellä efektiivisellä korkokannalla. Lyhytaikaisia saamia ei diskontata. Myyntisaamisista kirjataan arvonalentumistappio, kun on objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Yli 90 päivää erääntyneistä myyntisaamisista tehdään arvonalentumiset tapauskohtaisesti. Arvonalentumistappio peruutetaan, jos myöhemmin syntyvä lisäys kerrytettävissä olevaan rahamäärään voidaan luotettavasti liittää arvonalentumistappion kirjaamisen jälkeiseen tapahtumaan.

Vuokrasopimukset

IAS 17 Vuokrasopimukset -standardin periaatteiden mukaisesti vuokrasopimukset, joissa yhtiölle siirtyvät olennaisilta osin hyödykkeen omistamiselle ominaiset riskit ja edut, luokitellaan rahoitusleasingsopimuksiksi. Rahoitusleasingsopimuksilla hankittu omaisuus vähennettynä kertyneillä poistoilla kirjataan aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin ja sopimuksesta johtuvat veloitteet vastaavasti korollisiin velkoihin. Rahoitusleasingsopimuksista johtuvat vuokrat jaetaan

rahoitusmenoon sekä velan vähennykseen. Muiden vuokrasopimusten perusteella saadut tai maksetut vuokrat kirjataan tulosvaikutteisesti tasaerinä vuokra-ajan kuluessa.

IAS 17 -standardin mukaiset rahoitusleasingisopimukset on merkitty taseeseen ja arvostetaan määrään, joka on yhtä suuri kuin hyödykkeen käypä arvo sopimuksen alkamisajankohtana, tai sitä alempana vähimmäisvuokrien nykyarvoon. Rahoitusleasingisopimuksilla hankituista hyödykkeistä tehdään poistot taloudellisen pitoajan mukaan ja kirjataan mahdolliset arvonalentumistappiot. Poistot tehdään konsernin käyttöomaisuushyödykkeiden poistoaikojen mukaisesti, tai sitä lyhyemmän vuokra-ajan aikana.

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenoon tai sitä alempana nettorealisointiarvoon. Nettorealisointiarvo on tavanomaisessa liiketoiminnassa saatava arvioitu myyntihinta, josta on vähennetty arvioidut valmiiksi saattamisesta johtuvat menot sekä arvioidut myynnin toteutumiseksi välttämättömät menot.

Vaihto-omaisuuden arvo on määritetty FIFO -menetelmää käyttäen ja se sisältää kaikki hankinnasta aiheutuneet välittömät menot sekä muut välilliset kohdistettavat menot. Valmistetun vaihto-omaisuuden hankintameno luetaan materiaalien ostomenon, välittömän työn ja muiden välittömien menojen lisäksi myös osuus tuotannon yleiskustannuksista, mutta ei myynnin tai rahoituksen kustannuksia. Vaihto-omaisuuden arvoa alennetaan epäkurantin omaisuuden osalta.

Rahoitusvarat ja rahoitusvelat

Konsernin rahoitusvarat on luokiteltu seuraaviin ryhmiin: käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat, lainat ja muut saamiset ja myytävissä olevat rahoitusvarat.

Luokittelu tapahtuu rahoitusvarojen hankinnan tarkoituksen perusteella, ja ne luokitellaan alkuperäisen hankinnan yhteydessä. Transaktiomenot on sisällytetty rahoitusvarojen alkuperäiseen kirjanpitoarvoon, kun kyseessä on erä, jota ei arvosteta käypään arvoon tuloksen kautta. Kaikki rahoitusvarojen ostot ja myynnit kirjataan kaupantekopäivänä. Rahoitusvarojen taseesta pois kirjaaminen tapahtuu silloin, kun

konserni on menettänyt sopimusperusteisen oikeuden rahoitusvirtoihin tai kun se on siirtänyt merkittävältä osin riskit ja tuotot konsernin ulkopuolelle.

Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat

Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät rahoitusvarat on hankittu pääasiallisesti voiton saamiseksi lyhyen aikavälin markkinahintojen muutoksista. Kaupankäyntitarkoituksessa pidettävät sekä 12 kuukauden sisällä erääntyvät rahoitusvarat sisältyvät lyhytaikaisiin varoihin. Ryhmän erät on arvostettu käypään arvoon ja kaikkien tämän ryhmän sijoitusten käypä arvo on määritetty toimivilla markkinoilla julkaistujen hintanoteerausten, eli tilinpäätöspäivän ostonoteerausten pohjalta. Käyvän arvon muutoksista johtuvat sekä realisoitumattomat että realisoituneet voitot ja tappiot kirjataan laajaan tuloslaskelmaan sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät.

Valuuttajohdannaisia käytetään myyntiin liittyvien valuuttamääräisten rahavirtojen suojaamiseen. Nämä eivät täytä IAS 39:ssä määriteltyjä suojauslaskennan ehtoja eikä niihin sovelleta suojauslaskentaa, vaan niihin liittyvät käyvän arvon muutokset kirjataan tulosvaikutteisesti.

Koronvaihtosopimukset kirjataan lainojen erääntymispäivien yhteydessä laajan tuloslaskelman rahoituseriin sekä arvostetaan markkina-arvoonsa konsernitilinpäätöksessä.

Käyvän arvon hierarkiatasot

Käyvän arvon hierarkiatason 1 arvot perustuvat täysin samanlaisten omaisuserien tai velkojen noteerattuihin hintoihin toimivilla markkinoilla.

Käyvän arvon hierarkiatason 2 arvot perustuvat merkittävältä osin muihin syöttötietoihin kuin tasoon 1 sisältyviin noteerattuihin hintoihin.

Käyvän arvon hierarkiatason 3 käyvät arvot perustuvat syöttötietoihin, jotka eivät perustu todettavissa olevaan markkinatietoon vaan merkittävältä osin johdon arvioihin ja niiden käyttöön yleisesti hyväksytyissä arvostusmalleissa.

Valuuttajohdannaiset ja koronvaihtosopimukset luokitellaan käyvän arvon hierarkiassa tasoon 2.

Lainat ja muut saamiset

Lainat ja muut saamiset ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, joihin liittyvät maksut ovat kiinteät tai määritettävissä ja joita ei noteerata toimivilla markkinoilla, eikä yritys pidä niitä kaupankäyntitarkoituksessa. Tähän ryhmään sisältyvät konsernin rahoitusvarat, jotka on aikaansaatu luovuttamalla rahaa, tavaroita tai palveluja velalliselle. Ne arvostetaan jaksotettuun hankintamenoon, ja ne sisältyvät lyhyt- ja pitkäaikaisiin rahoitusvaroihin: viimeksi mainittuihin, mikäli ne erääntyvät yli 12 kuukauden kuluttua.

Tähän ryhmään kuuluvat myös myyntisaamiset. Vuoden kuluessa erääntyvät myyntisaamiset on kirjattu alkuperäisen arvon mukaisesti ja yli vuoden kuluessa erääntyvät myyntisaamiset on diskontattu nykyarvoon. Myyntisaamisista kirjataan arvonalentumistappio, kun on objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysmääräisesti. Yli 90 päivää erääntyneistä myyntisaamisista tehdään arvonalentumiset tapauskohtaisesti. Arvonalentumiset kirjataan kuluksi laajaan tuloslaskelmaan.

Myytävissä olevien rahoitusvarat

Myytävissä olevat rahoitusvarat ovat johdannaisvaroihin kuulumattomia varoja, jotka on nimenomaisesti määrätty tähän ryhmään tai joita ei ole luokiteltu muuhun ryhmään. Ne sisältyvät pitkäaikaisiin varoihin, paitsi jos ne on tarkoitettu pitämään alle 12 kuukauden ajan tilinpäätöspäivästä lähtien, jolloin ne sisällytetään lyhytaikaisiin varoihin. Myytävissä olevat rahoitusvarat voivat koostua osakkeista ja korollisista sijoituksista, ja ne arvostetaan käypään arvoon.

Myytävissä olevien rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset esitetään muissa laajan tuloksen erissä ja kirjataan käyvän arvon rahastoon omaan pääomaan verovaikutus huomioon ottaen. Käyvän arvon muutokset siirretään omasta pääomasta laajaan tuloslaskelmaan silloin, kun sijoitus myydään tai kun sen arvo on alentunut siten, että sijoituksesta tulee kirjata arvonalentumistappio. Käyvän arvon rahastossa ei ole tapahtumia. Sellaiset myytävissä olevien rahoitusvarojen luovutusvoitot ja -tappiot, joista ei ole tehty käyvän arvon muutoksia, esitetään laajan tuloslaskelman rahoituserissä.

Rahavarat ja muut rahoitusvarat

Rahavarat koostuvat käteisestä rahasta, vaadittaessa nostettavissa olevista pankkitalletuksista ja muista lyhytaikaisista, erittäin likvideistä sijoituksista, jotka ovat helposti vaihdettavissa etukäteen tiedossa olevaan määrään käteisvaroja ja joiden arvomuutosten riski on vähäinen. Rahavaroihin luokitelluilla erillä on enintään kolmen kuukauden maturiteetti hankinta-ajankohdasta lukien.

Rahoitusvelat

Rahoitusvelat merkitään alun perin kirjanpitoon saadun vastikkeen perusteella käypään arvoon. Rahoitusvelkoja sisältyy pitkä- ja lyhytaikaisiin velkoihin, ja ne ovat pääsääntöisesti korollisia.

Varaukset

Varaus kirjataan, kun konsernilla on aikaisempaan tapahtumaan perustuva oikeudellinen tai tosiasiallinen velvoite ja on todennäköistä, että siitä aiheutuu vastaisia menoja ja velvoitteen määrä voidaan luotettavasti arvioida. Varaukset voivat liittyä takuusitoumuksiin, tappiollisiin sopimuksiin, oikeudenkäynteihin, ympäristö- ja veroriskeihin tai toimintojen uudelleenjärjestelyihin.

Takuuvaraus kirjataan, kun takuuehdon sisältävä tuote myydään. Takuuvarauksen määrä perustuu kokemusperäiseen tietoon takuumenojen toteutumisesta. Tappiollisesta sopimuksesta kirjataan varaus, kun velvoitteiden täyttämiseksi vaadittavat välttämättömät menot ylittävät sopimuksesta saatavat hyödyt. Uudelleenjärjestelyvaraus kirjataan silloin, kun sitä koskeva yksityiskohtainen ja asianmukainen suunnitelma on laadittu ja järjestelystä on tiedotettu niille tahoille, joita järjestely koskee ja siten annettu riittävä peruste odottaa, että uudelleenjärjestely toteutetaan. Varauksena kirjattava määrä vastaa parasta arviota menoista, joita olemassa olevan velvoitteen täyttäminen edellyttää tilinpäätöspäivänä.

Oma pääoma, osingot ja omat osakkeet

Yhtiön hallituksen ehdottama osinko sisältyy konsernitaseen voittovaroihin ja osinko kirjataan sille tilikaudelle, jonka aikana yhtiökokous tekee päätöksen osingonjaosta.

Honkarakenne Oyj:n omia osakkeita ostettaessa niistä maksettu määrä, mukaan lukien hankinnan välittömät kulut, on kirjattu oman pääoman vähennykseksi.

Osakekohtainen tulos

Osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyhtiön osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana liikkeessä olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla. Liikkeeseen lasketuista osakkeista vähennetään yhtiön hallussa olevat omat osakkeet. Laimennettu osakekohtainen tulos lasketaan osakekohtaisesta tuloksesta, johon on lisätty potentiaalisten kantaosakkeiden vaikutus tilikauden tulokseen ja osakkeiden lukumäärän painotettuun keskiarvoon.

Myytävänä olevat omaisuuserät ja lopetetut toiminnot

Myytävänä olevat omaisuuserät

Konserni luokittelee pitkäaikaisen omaisuuserän (tai luovutettavien erien ryhmän) ja lopetettuihin toimintoihin liittyvät omaisuuserät ja velat myytävänä olevaksi, mikäli niiden kirjanpitoarvoa vastaava määrä tulee kertymään pääasiassa omaisuuserän myynnistä jatkuvan käytön sijaan. Myytävänä olevaksi luokitellun edellytyksien katsotaan täyttyvän, kun myynti on erittäin todennäköinen ja omaisuuserä (tai luovutettavien erien ryhmä) on välittömästi myytävissä nykyisessä kunnossaan yleisin ja tavanomaisin ehdoin, kun johto on sitoutunut myyntiin, aktiiviset myyntiponnistelut on aloitettu ja myynnin odotetaan tapahtuvan vuoden kuluessa luokitellusta.

Välittömästi ennen luokittelua myytävänä olevaksi kyseiset omaisuuserät tai luovutettavien erien ryhmän varat ja velat arvostetaan niihin sovellettavien IFRS-standardien mukaisesti. Luokitteluhetkestä lähtien myytävänä olevat omaisuuserät (tai luovutettavien erien ryhmä) arvostetaan kirjanpitoarvoon tai myynnistä aiheutuvilla menoilla vähennettyyn käypään arvoon sen mukaan, kumpi niistä on alempi. Poistot näistä omaisuuseristä lopetetaan luokitteluhetkellä.

Luovutettavien erien ryhmään kuuluvat omaisuuserät, jotka eivät kuulu IFRS 5 -standardin arvostussääntöjen sovelta-

misalaan, ja velat arvostetaan niitä koskevien IFRS-standardien mukaan myös luokitteluhetken jälkeen. Myytävänä olevat omaisuuserät sekä luovutettavien erien ryhmään sisältyvät velat esitetään taseessa erillään muista eristä.

Konserni luokitteli vuonna 2015 Alajärven tehdaskiinteistön myytävänä olevaksi omaisuuseräksi ja Alajärven tehdaskiinteistö myytiin vuonna 2016. Konsernilla ei tällä hetkellä ole myytäväksi luokiteltuja omaisuuseriä.

Lopetetut toiminnot

Lopetettu toiminto on konsernin osa, josta on luovuttu tai joka on luokiteltu myytävänä olevaksi ja joka täyttää jonkin seuraavista edellytyksistä:

- Se on merkittävä erillinen liiketoimintayksikkö tai maantieteellistä aluetta edustava yksikkö.
- Se on osa yhtä koordinoitua suunnitelmaa, joka koskee luopumista erillisestä keskeisestä liiketoimintalueesta tai maantieteellisestä toiminta-alueesta.
- Se on tytäryritys, joka on hankittu yksinomaan taroituksena myydä se edelleen.

Lopetettujen toimintojen tulos esitetään omana eränään konsernin laajassa tuloslaskelmassa. Lopetettujen toimintojen omaisuuserät ja niihin liittyvät muihin laajan tuloksen eriin kiertänyt erät sekä luovutettavien erien ryhmään sisältyvät velat esitetään taseessa erillään muista eristä.

Konsernissa ei ole lopetetuiksi toiminnoiksi luokiteltuja eräiä tällä hetkellä.

Uusien ja muuttuneiden IFRS-standardien ja IFRIC-tulkintojen soveltaminen

Honkarakenne-konserni on noudattanut vuoden 2016 alusta alkaen seuraavia voimaan tulleita muutettuja standardeja.

Vuosittaiset parannukset IFRS-standardeihin 2012–2014 (voimaan 1.1.2016):

- IFRS 5 – kun omaisuus (tai luovutettavien erien ryhmä) siirretään “myytävänä olevista” “omistajille jaettavaksi” tai päinvastoin, kyseessä ei ole myyntiä tai omistajille jakamista koskevan suunnitelman muutos, eikä sitä tarvitse käsitellä sellaisena
- IFRS 7 – toisille osapuolille luovutettujen rahoitusvarojen (esim. factoring) osalta täsmällistä ohjeistusta, josta on apua johdolle ratkaistaessa, muodostavatko hoitojärjestelyn ehdot “säilyvän intressin” ja näin ollen täyttyvätkö taseesta pois kirjaamisen edellytykset
- IFRS 7 – rahoitusvarojen ja -velkojen netottamista koskevat lisätiedot tarvitsee esittää osavuositarkastuksessa vain, jos IAS 34 edellyttää sitä
- IAS 19 – työsuhteen päättymisen jälkeisiä etuuksia koskeviin velvoitteisiin sovellettavaa diskonttauskorkoa määritettäessä ratkaisevaa on valuutta, jonka määrisiä velat ovat, ei maa, jossa ne syntyvät
- IAS 34 – mitä tarkoittaa standardissa mainittu “muualla osavuositarkastuksessa esitetty informaatio”; tätä helpotusta hyödyntävien yritysten on tehtävä ristikkäisviittaukset osavuositilinpäätöksen ja kyseisen informaation sijaintipaikan välille ja asettaa kyseinen informaatio käyttäjien saataville samoilla ehdoilla ja samaan aikaan kuin osavuositilinpäätös.

Näillä muutoksilla ei ollut merkittävää vaikutusta tilikauden 2016 konsernitilinpäätökseen.

Myöhemmin voimaan tulevat IFRS-standardit, tulkinnat ja muutokset

- IFRS 9 Rahoitusinstrumentit ja siihen liittyvät muutokset useaan muuhun standardiin (voimaan 1.1.2018)

IFRS 9 ”Rahoitusinstrumentit” korvaa IAS 39 -standardin ja se tuo muutoksia rahoitusvarojen luokitteluun ja arvostamiseen, niiden arvonalentumisen määrittämiseen sekä suojauslaskennan periaatteisiin.

Rahoitusvaroina olevat velkakirjasijoitukset arvostetaan jaksotettuun hankintamenuun, mutta vain silloin kun liiketoimintamallin tavoitteena on pitää nämä sijoitukset ja kerätä kaikki sopimukseen perustuvat rahavirrat ja kun instrumentin sopimukseen perustuvat rahavirrat koostuvat yksinomaan pääoman ja koron maksusta.

Kaikki muut rahoitusvarana olevat velkakirjasijoitukset ja osakesijoitukset, sekä strukturoidut sijoitustuotteet, kirjataan käypään arvoon.

Kaikki rahoitusvarojen käyvän arvon muutokset kirjataan tuloslaskelmaan. Poikkeuksena ovat käyvän arvon muutokset osakesijoituksista, joita ei pidetä kaupankäyntitarkoituksessa: ne voidaan kirjata joko tuloslaskelmaan tai oman pääoman rahastoihin (jolloin niitä ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteiksi). Lisäksi jotkut rahoitusvaroihin kuuluvat velkakirjasijoitukset voidaan arvostaa käypään arvoon muiden laajan tuloksen erien kautta yrityksen liiketoimintamallista riippuen.

Konsernin alustavan arvion mukaan standardilla ei ole merkittävää vaikutusta konsernin tilinpäätökseen.

- IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista ja siihen liittyvät muutokset useaan muuhun standardiin (voimaan 1.1.2018)

IASB on julkaissut uuden tulouttamisstandardin. Se korvaa tavaroiden ja palvelujen myyntiä koskevan IAS 18:n ja pitkäaikaishankkeita koskevan IAS 11:n.

Uuden standardin peruseräteenä on, että myyntituotot kirjataan, kun tavaraa tai palvelua koskeva määräysvalta siirtyy asiakkaalle – aiemmin käytettyjen riskien ja etujen sijaan tarkastellaan siis määräysvaltaa.

Myyntituottojen kirjaamisessa on sovellettava uutta viisivaiheista prosessia:

- yksilöidään asiakassopimukset
- yksilöidään erilliset suoritevelvoitteet
- määritetään sopimuksen mukainen transaktiohintaa
- kohdistetaan transaktiohintaa erillisille suoritevelvoitteille, ja
- kirjataan myyntituotto, kun kukin suoritevelvoite on täytetty.

Konserni on selvityksessään käynyt läpi konsernin liiketoimintaa ja todennut, että konserni myy talopaketteja, pystytyspalvelua ja muuttovalmistalopaketteja, jotka sisältävät talopaketin, pystytyksen sekä muuta rakennuspalvelua. Konserni on käynyt läpi viime vuosien myyntisopimuksia ja todennut, että konsernin myymät tuotteet ovat sellaisia, joissa myyty tuote muodostaa yhden integroidun kokonaisuuden ja joissa määräysvalta tuotteeseen siirtyy asiakkaalle yhdellä kertaa koko tuotteen osalta.

Poikkeuksen tästä voivat muodostaa ns. pitkäaikaishankkeet, joiksi konserni on määritellyt sellaiset hankkeet, jotka sisältävät sekä talopaketin, pystytystä että mahdollisesti myös muuta rakennuspalvelua ja joka kestää ajallisesti yli yhden vuoden. Tällaisia pitkäaikaishankkeita konsernilla ei ole ollut viime vuosina ja niiden IFRS 15 standardin mukainen tulostus tarkastellaan tapauskohtaisesti asiakassopimuksen perusteella.

Lisäksi uudella standardilla voi olla vaikutuksia transaktiohintaan ja siihen liittyvien komponenttien kirjanpidolliseen käsittelyyn. Joidenkin lisätöiden osalta kyse voi olla päätuotteesta erillisestä suoritevelvoitteesta. Asiakkaille maksettavien hyvitysten kirjanpitoikäntäntöä tarkennetaan vielä. Lisäksi yhtiö selvittää pitkien maksuaikojen ja ennakkomaksujen osalta onko kyse erillisestä rahoituskomponentista.

Konsernin selvitys uuden standardin kaikista vaikutuksista on vielä kesken. Konserni tulee täyden-

tämään vuoden 2017 puolivuotiskatsauksessa, tilinpäätöstiedotteessa ja tilinpäätöksessä uuteen standardiin liittyviä tietoja. Konserni ottaa standardin käyttöön 1.1.2018 ja esittää oikaistut vertailutiedot, mikäli oikaisuihin on tarvetta, takautuvasti IAS 8 - mukaisesti.

- IFRS 16 Vuokrasopimukset (voimaan 1.1.2019)

IFRS 16 vaikuttaa lähinnä vuokralle ottajien kirjanpitoon, ja sen seurauksena kaikki muut vuokrasopimukset, paitsi arvoltaan pienet ja lyhytaikaiset, merkitään taseeseen. Vuokralle ottajan näkökulmasta standardissa on luovuttu nykyisestä jaottelusta operatiivisiin vuokrasopimuksiin ja rahoitusleasing-sopimusiin, ja sen mukaan käytännössä kaikista vuokrasopimuksista kirjataan omaisuuserä (oikeus käyttää vuokralle otettua omaisuuserää) ja vuokranmaksuvelvoitetta koskeva rahoitusvelka.

Standardilla on vaikutusta myös tuloslaskelmaan, koska kokonaiskulut ovat tyypillisesti suuremmat vuokrasopimuksen voimassaoloajan alkupuolella ja pienemmät sen loppupuolella. Lisäksi liiketoiminnan kuluihin nyt sisältyvän vuokrakulun tilalle tulee korot ja poistot, jotka vaikuttavat keskeisiin tunnuslukuihin kuten käyttökatteeseen.

IFRS 16:n mukaan sopimus on vuokrasopimus tai siihen sisältyy vuokrasopimus, jos sopimus antaa oikeuden yksilöidyn omaisuuserän käyttöä koskevaan määräysvaltaan tietynä ajanjaksona vastiketta vastaan.

Konserni selvittää standardin vaikutusta ja alustavan arvion mukaan kirjanpitokäsittelyn muutoksella voi olla vaikutusta konsernin tilinpäätökseen sekä taseen, laajan tuloslaskelman että liitetietojen osalta.

Konsernitilinpäätöksen liitetiedot

Tuloslaskelman liitetiedot (1-10)

1. Segmentit

Honkarakenne-konsernilla on kolme maantieteellistä toimintasegmenttiä, jotka on yhdistetty IFRS 8.12 mukaisesti yhdeksi raportoitavaksi segmentiksi. Yhtiö seuraa myyntiä ja toimintaansa kolmella eri markkina-alueella, nämä ovat Suomi ja Baltia (Finland & Baltics), Venäjä ja IVY-maat (Russia & CIS) ja Muut markkinat (Global Markets). Honkarakenne on yhdistänyt myyntialueet yhdeksi raportoitavaksi segmentiksi, koska kaikilla markkina-alueilla taloudelliset ominaispiirteet ja myytävät tuotteet ovat samankaltaiset. Yhtiön ylin operatiivinen päätöksen tekijä on toimitusjohtaja.

Johdon sisäinen raportointi vastaa IFRS-laadintaperiaatteita ja tästä syystä erillisiä täsmäytyslaskelmia ei esitetä. Johdon sisäisellä raportoinnilla seurataan toiminnan kehitystä maantieteellisiin markkinoihin perustuvien liiketoiminta-alueiden perusteella. Sisäinen johdon raportointi palvelee tavoitteiden asettamista ja budjetin seurantaa ja on siten johtamisen väline eikä varsinainen ulkoinen taloudellinen mittari.

Maantieteellisesti konsernin myynti jakautuu seuraavasti: Suomi ja Baltia, (Finland & Baltics), Venäjä ja IVY-maat (Russia & CIS) ja Muut markkinat (Global Markets).

Suomi ja Baltia (Finland & Baltics) sisältää seuraavat maat: Suomi, Latvia, Liettua ja Viro. Se sisältää myös Prosessijätteen myynnin kierrätykseen.

Venäjä ja IVY-maat (Russia & CIS) sisältää seuraavat maat: Venäjä, Azerbaidžan, Kazakstan ja muut IVY-maat lukuunottamatta Ukrainaa.

Muut markkinat (Global Markets) sisältää muut kuin edellä mainitut maat ja IVY-maista Ukrainan.

Liikevaihto esitetään asiakkaan sijainnin mukaan ja varat varojen sijainnin mukaan.

Honkarakenne-konsernin ulkoiset tuotot kertyvät laajasta asiakaskunnasta. IFRS 8 mukaisen merkittävien yksittäisten asiakkaiden tuotot olivat yhteensä 10,2 milj. euroa vuonna 2016 ja 12,0 milj. euroa vuonna 2015.

Maantieteellinen jako

Liikevaihdon jakauma %	2016	2015
Suomi ja Baltia	51 %	42 %
Venäjä ja IVY-maat	28 %	31 %
Muut markkinat	21 %	28 %
Yhteensä	100 %	100 %

Liikevaihto TEUR	2016	2015	% muutos
Suomi ja Baltia	18 309	16 247	13 %
Venäjä ja IVY-maat	10 190	12 029	-15 %
Muut markkinat	7 581	10 834	-30 %
Yhteensä	36 080	39 110	-8 %

Pitkäaikaiset varat TEUR	2016	2015
Suomi ja Baltia	8 447	11 645
Venäjä ja IVY-maat		
Muut markkinat	1 686	418
Yhteensä	10 133	12 064

Suomeen liittyvä liikevaihto vuonna 2016 oli 18 309 TEUR ja vuonna 2015 se oli 16 247 TEUR. Suomeen liittyvät pitkäaikaiset varat vuonna 2016 olivat 8 447 TEUR ja vuonna 2015 ne olivat 11 645 TEUR.

2. Liikevaihto TEUR	2016	2015
Tuotot tavaroiden myynnistä	33 899	36 720
Tuotot palveluista	2 181	2 390
Yhteensä	36 080	39 110

Tilinpäätöshetkillä 2016 ja 2015 ei ollut keskeneräisiä pitkäaikaishankkeita.

3. Liiketoiminnan muut tuotot TEUR	2016	2015
Vuokratuotot	70	88
Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myyntivoitot	53	2
Avustukset	83	191
Pyöreän puutavaran myynti	0	1
Liiketoiminnan muut tuotot	97	27
Yhteensä	36	309

4. Työsuhde-etuuksista aiheutuneet kulut TEUR	2016	2015
Palkat	5 520	6 113
Eläkekulut, maksupohjaiset järjestelyt	891	1 122
Muut henkilösivukulut	334	287
Yhteensä	6 745	7 522

Konsernin henkilöstön määrä henkilötyövuosina keskimäärin	2016	2015
Toimihenkilöt	62	63
Työntekijät	48	51
Yhteensä	110	113

Konsernin henkilöstön määrä keskimäärin	2016	2015
Toimihenkilöt	67	71
Työntekijät	69	68
Yhteensä	136	139

5. Tutkimus- ja kehitysmenot TEUR

Kuluksi kirjatut tutkimus- ja kehittämismenot olivat yhteensä 290 TEUR vuonna 2016 (362 TEUR vuonna 2015).

6. Poistot ja arvonalentumiset TEUR	2016	2015
Poistot		
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	92	118
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet		
Rakennukset ja rakennelmat	565	621
Koneet ja kalusto	1 060	1 182
Muut aineelliset hyödykkeet	66	126
Yhteensä	1 691	1 930

Arvonalentumiset hyödykeryhmittäin		
Maa- ja vesialueet	0	64
Rakennukset ja rakennelmat	0	177
Koneet ja laitteet	0	31
Muut aineelliset hyödykkeet	0	7
Yhteensä	0	280

Poistot ja arvonalentumiset yhteensä **1 783** **2 327**

Vuonna 2016 ei ollut arvonalentumistappiota. Arvonalentumistappiot liittyvät käyttöomaisuuden arvostamiseen kerrytettävissä olevaan rahamäärään, joka määritellään käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla.

Vuonna 2015 arvonalentumistappiot 280 TEUR liittyy käyttöomaisuuden arvostamiseen kerrytettävissä olevaan rahamäärään, joka määritettiin käypä arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla menoilla.

7. Liiketoiminnan muut kulut TEUR	2016	2015
Vapaaehtoiset henkilöstökulut	132	189
Vuokrat	544	713
Luottotappiot	46	100
Myynti- ja markkinointikulut	1 225	984
Asiantuntijapalkkiot	1 087	767
Toimitilakulut	305	308
Tietohallintokulut	792	768
Vahingonkorvaukset	10	70
Vakuutukset	127	134
Muut liiketoiminnan kulut	1 279	1 222
Yhteensä	5 547	5 255

Tilintarkastajan palkkiot		
Tilintarkastus	86	51
Veroneuvonta	0	0
Muut palvelut	22	52
Yhteensä	108	104

8. Rahoitustuotot ja -kulut TEUR	2016	2015
Rahoitustuotot		
Arvonmuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusvaroista:		
Valuuttatermiinit, ei suojauslaskennassa	31	0
Koronvaihtosopimus, ei suojauslaskennassa	110	92
Muut korko- ja rahoitustuotot	14	33
Yhteensä	155	125

Rahoituskulut		
Korkokulut jaksotettuun hankintamenoan arvostettavista rahoituslainoista	197	385
Arvonmuutokset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavista rahoitusinstrumenteista:		
Valuuttatermiinit, ei suojauslaskennassa	0	14
Muut rahoituskulut	35	6
Yhteensä	232	405

	2016	2015
Laajan tuloslaskelman rahoituseriin kirjatut kurssierot		
Valuuttakurssivoitot	12	141
Valuuttakurssitappiot	-280	-441
Yhteensä	-268	-300

Rahoitustuotot ja -kulut yhteensä	-344	-581
--	-------------	-------------

Kaikki korkomenot on kirjattu kuluksi laajaan tuloslaskelmaan.

9. Tuloverot TEUR	2016	2015
Tilikauden verotettavaan tuloon perustuva vero	39	509
Edellisten tilikausien verot	-10	41
Laskennalliset verot		
Syntyneet ja purkautuneet väliaikaiset erot	-312	78
Yhteensä	-284	628

Verokannan täsmäytys TEUR	2016	2015
Tulos ennen veroja	-1 152	-1 723
Laskennallinen vero emoyhtiön verokannalla	230	345
Ulkomaisten tytäryhtiöiden poikk. verokant.vaiikut.	-9	21
Verovapaat tuotot	0	131
Vähennyskelvottomat kulut	-45	-6
Aiemmin kirjaamattomien verotuksellisten tappioiden käyttö	0	85
Kirjaamattomat laskennalliset verosaamiset väliaikaisista eroista	-312	-7
Osuus osakkuusyhtiöiden tuloksesta veroilla vähennettynä	0	13
Verot aikaisemmilta tilikausilta	-10	41
Muut erät	-138	4
Verot tuloslaskelmassa	-284	628

Vuonna 2016 emoyhtiön verokanta on 20 % (vuonna 2015 se oli 20 %).

10. Osakekohtainen tulos

Laimentamaton osakekohtainen tulos lasketaan jakamalla emoyrityksen osakkeenomistajille kuuluva tilikauden voitto tilikauden aikana ulkona olevien osakkeiden lukumäärän painotetulla keskiarvolla.

	2016	2015
Tilikauden tulos, TEUR	-1 436	-1 095
Vähemmistölle kuuluva osuus, TEUR	-3	0
Emoyhtiön omistajille kuuluva tilikauden tulos, TEUR	-1 433	-1 095
Keskimääräinen osakemäärä (1 000 kpl)	4 847	4 847
Laimennettu keskimääräinen osakemäärä (1 000 kpl)	4 847	4 847
Laimentamaton tulos/osake (EPS), EUR	-0,30	-0,23
Laimennettu tulos/osake (EPS), EUR	-0,30	-0,23

Yhtiöllä on kaksi osakesarjaa A-sarja ja B-sarja, joilla on erilainen oikeus osinkoon. B-sarjan osakkeille maksetaan jaettavasta voitosta päältäpäin 0,20 euroa ja sen jälkeen maksetaan A-sarja osakkeille samoin 0,20 euroa, jonka jälkeen jäljellä oleva voitto jaetaan tasan kaikkien osakkeiden kesken.

Konsernitaseen liitetiedot

Varat (11-20)

11. Aineelliset hyödykkeet TEUR

Aineelliset hyödykkeet 2016	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaks. ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	758	17 599	30 149	2 444	21	50 970
Kurssierot (+/-)		9	8			17
Lisäykset		16	61		46	123
Siirrot	86	3	18	56	-21	142
Vähennykset		-879	-2 062	-18		-2 958
Hankintameno 31.12.	844	16 748	28 174	2 482	46	48 293
Kertyneet poistot 1.1.	86	-11 709	-25 595	-2 367	0	-39 586
Kurssierot (+/-)		-4	-5			-9
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	-86	677	2 051	-38		2 604
Tilikauden poisto		-565	-1 060	-66		-1 691
Arvon alentuminen						0
Kertyneet poistot 31.12.	0	-11 601	-24 610	-2 472	0	-38 682
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	844	5 147	3 564	10	46	9 611

Kerryttävissä oleva rahamäärä on määritettyä käypään arvoon vähennettynä myynnin kuluilla ja se perustuu johdon tekemään arvioon.

Aineelliset hyödykkeet 2015	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaks. ja keskener. hankinnat	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 253	23 476	38 200	2 931	0	65 861
Kurssierot (+/-)		14	12			26
Lisäykset			50		21	71
Siirto myytävänä olevaksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin	-412	-5 877	-8 081	-488		-14 858
Vähennykset	-83	-15	-32			-130
Hankintameno 31.12.	758	17 599	30 149	2 444	21	50 970
Kertyneet poistot 1.1.	-222	-16 041	-32 401	-2 693	0	-51 356
Kurssierot (+/-)		-6	-7			-12
Siirto myytävänä olevaksi luokiteltuihin pitkäaikaisiin omaisuuseriin	303	5 121	8 026	458		13 908
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	69	15				83
Tilikauden poisto		-621	-1 182	-126		-1 930
Arvon alentuminen	-64	-177	-31	-7		-279
Kertyneet poistot 31.12.	86	-11 709	-25 595	-2 367	0	-39 586
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	844	5 890	4 554	76	21	11 385

Vuonna 2015 on kirjattu arvonalennusta 279 TEUR, josta 233 liittyy Alajärven tehdaskiinteistöön. Arvon alentuminen on kirjattu Arvon alentumiset-riville. Vuonna 2015 Alajärven tehdaskiinteistö siirrettiin myytävänä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin. Alajärven tehdaskiinteistön aineellisten hyödykkeiden arvo alaskirjauksen jälkeen oli 949 TEUR. Kerrytettävissä oleva rahamäärä on määritettyä käypään arvoon vähennettynä myynnin kuluilla ja se perustuu johdon tekemään arvioon.

Rahoitusleasingsopimukset

Aineellisiin käyttöomaisuushyödykkeisiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittua omaisuutta seuraavasti:

	Koneet ja kalusto
31.12.2016	
Hankintameno	96
Kertyneet poistot	-65
Kirjanpitoarvo	31
31.12.2015	
Hankintameno	180
Kertyneet poistot	-103
Kirjanpitoarvo	77

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintamenoon lisäykseen sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittuja hyödykkeitä 0 TEUR vuonna 2016 (26 TEUR vuonna 2015).

Aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankintameno vähennyksiin sisältyy rahoitusleasingsopimuksilla hankittuja hyödykkeitä 84 TEUR vuonna 2016 (108 TEUR vuonna 2015).

12. Aineettomat hyödykkeet TEUR

Aineettomat hyödykkeet 2016	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut aineettomat hyöd.	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	72	5 087	2 148	0	7 306
Kurssierot (+/-)					0
Lisäykset		9			9
Vähennykset					0
Siirrot erien välillä			-57		-57
Hankintameno 31.12.	72	5 096	2 091	0	7 259
Kertyneet poistot 1.1.	0	-4 867	-2 148	0	-7 015
Vähennysten kertyneet poistot			57		57
Tilikauden poisto		-92			-92
Kertyneet poistot 31.12.	0	-4 958	-2 091	0	-7 049
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	72	138	0	0	210
Aineettomat hyödykkeet 2015	Liikearvo	Aineettomat oikeudet	Muut aineettomat hyödykkeet	Ennakkomaksut aineettomat hyöd.	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	72	5 056	2 148	49	7 325
Kurssierot (+/-)					0
Lisäykset		1			1
Vähennykset		-20			-20
Siirrot erien välillä		49		-49	0
Hankintameno 31.12.	72	5 087	2 148	0	7 306
Kertyneet poistot 1.1.	0	-4 768	-2 148	0	-6 917
Vähennysten kertyneet poistot		19			19
Tilikauden poisto		-118			-118
Kertyneet poistot 31.12.	0	-4 867	-2 148	0	-7 015
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	72	220	0	0	291

IAS 36 -standardin mukaan konserniliikearvosta ei tehdä poistoja vaan konserniliikearvo testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Liikearvo kohdistuu Honkarakenne Oyj:n vuonna 2003 ostamaan 10 %:n osuuteen Honka Blockhaus GmbH:sta. Liikearvosta ei ole tehty arvonalentumiskirjauksia vuosina 2006 - 2016.

Liikearvon arvonalentumistestaukset

TEUR	2016	2015
Honka Blockhaus	72	72

Lasketut rahavirtaennusteet perustuvat johdon laatimiin ja hyväksymiin strategioihin, jotka kattavat viiden vuoden ajanjakson. Käytetty diskonttauskorko on testauksessa 10,1 %, jonka herkkyyttä laskelmien lopputuloksiin on testattu eri vaihteluväleillä. Diskontatun rahavirran laskenta vaatii ennusteita ja oletuksia mm. liittyen markkinoiden kasvuun, hintoihin ja volyyminkehitykseen.

Käytetyt ennusteparametrit	Honka Blockhaus 2016	Honka Blockhaus 2015
Diskonttauskorko (pre tax WACC)	10,1 %	10,1 %
Terminaalikasvu	2 %	2 %
Liiketoiminnan kiinteät kulut, kasvu keskimäärin vuodessa	2 %	2 %

Herkkyysanalyysi *)	Honka Blockhaus 2016	Honka Blockhaus 2015
Diskonttauskorko	7,0 %	1,0 %
Terminaalikasvu	-9,0 %	-1,0 %

*) Keskeisten ennusteparametrien prosenttiyksikkömuutos, joilla kerrytettävissä oleva rahamäärä on yhtä suuri kuin kirjanpitoarvo. Muutos yksittäisessä parametrissa, muut tekijät ennallaan.

13. Osuudet osakkuusyhtiöissä TEUR	2016	2015
Tilikauden alussa	191	256
Osuus tilikauden tuloksesta	1	-65
Tilikauden lopussa	192	191

Osakkuusyhtiöt		
Puulaakson Energia Oy, Karstula		
Omistusosuus (%)	25,9 %	25,9 %
Varat	2 574	2 961
Velat	1 960	2 349
Liikevaihto	1 255	1 038
Voitto / Tappio	2	-170

Pielishonka Oy, Lieksa		
Omistusosuus (%)	39,3 %	39,3 %
Varat	96	94
Velat	2	2
Tuotot	25	27
Voitto / Tappio	2	3

14. Muut rahoitusvarat TEUR	2016	2015
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Noteeraamattomat osakesijoitukset	42	42
Myytavissä olevat rahoitusvarat		
Tilikauden alussa	42	42
Vähennykset		
Kirjanpitoarvo 31.12.	42	42

Joista pitkäaikaisia	42	42
----------------------	----	----

Myytavissä olevien rahoitusvarojen kirjanpitoarvo vastaa johdon näkemystä käyvistä arvosta.

15. Pitkäaikaiset saamiset TEUR

Pitkäaikaiset saamiset 2016	Pitkäaikaiset lainasaamiset	Muut pitkäaikaiset saamiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	226	20	245
Kurssierot (+/-)	7		7
Lisäykset	26		26
Vähennykset	-151		-151
Hankintameno 31.12.	108	20	127
Kertyneet poistot 1.1.	-50		-50
Kertyneet poistot 31.12.	-50	0	-50
Kirjanpitoarvo 31.12.2016	58	20	78

Kirjanpitoarvo vastaa johdon näkemystä käyvästä arvosta ja se on luottoriskin enimmäismäärä vakuuksien käypää arvoa huomioon ottamatta.

Pitkäaikaiset saamiset 2015	Pitkäaikaiset lainasaamiset	Muut pitkäaikaiset saamiset	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	214	20	233
Kurssierot (+/-)	13		13
Vähennykset	-2		-2
Hankintameno 31.12.	226	20	245
Kertyneet poistot 1.1.	-50		-50
Kertyneet poistot 31.12.	-50	0	-50
Kirjanpitoarvo 31.12.2015	176	20	195

Kirjanpitoarvo vastaa johdon näkemystä käyvästä arvosta ja se on luottoriskin enimmäismäärä vakuuksien käypää arvoa huomioon ottamatta.

16. Laskennalliset verosaamiset ja -velat TEUR

Laskennallisten verosaamisten erittely 2016

	1.1.2016	Kirjattu tulos-vaikutteisesti	Kurssierot	31.12.2016
Vahvistetuista tappioista	1 600	-126	6	1 480
Väliaikaiset erot	1 143	-9	2	1 137
Yhteensä	2 743	-135	9	2 617

Laskennallisten verosaamisten erittely 2015

	1.1.2015	Kirjattu tulos-vaikutteisesti	Kurssierot	31.12.2015
Vahvistetuista tappioista	1 383	217		1 600
Väliaikaiset erot	720	420	3	1 143
Yhteensä	2 103	637	3	2 743

Väliaikaiset erot koostuvat pääasiassa emon hyllytetyistä poistoista ja varaston sisäisen katteen eliminoinnista syntyneistä verosaamisista.

Tilinpäätöksen yhteydessä on tehty johdon huolellinen arviointi tappioista kirjattujen verosaatavien arvostamisesta. Kirjatut verosaamiset perustuvat johdon näkemukseen tulevaisuuden kehityksestä.

Tulevaa tuloskehitystä tukeva näyttö

Vaikka yhtiö on tehnyt viime vuosina tappiollisen tuloksen, yhtiön näkemysten mukaan taaseeseen merkityt laskennalliset verosaamiset pystytään hyödyntämään käyttäen arvioitua verotettavaa tuloa, joka perustuu Honkarakenteen liiketoimintasuunnitelmiin.

Positiivista tuloskehitystä tukevana näyttönä pidetään erityisesti vuosina 2012 - 2016 toteutettuja merkittäviä tehostustoimia ja uudelleen organisoituneita mm. Alajärven tuotantolaitoksesta luopumista, töiden uudelleen järjestelyjä ja laajentumista uusille markkina- ja liiketoiminta-alueille. Nämä toteutetut tehostustoimet ja uudelleen organisoinnit ovat pienentäneet konsernin kuluja ja konsernin tulos on kehittynyt positiivisesti.

Alla on esitetty konsernin tuloksen ennen veroja kehityminen vuosina 2012 - 2016:

	2016	2015	2014	2013	2012
Konsernin tulos ennen veroja	-1 152	-1 723	-2 523	-1 651	-4 409

Alan markkinatilanne on ollut viime vuosina vaikea, mutta tilanteen uskotaan kääntyneen parempaan suuntaan. Konserni on panostanut markkinointiin ja se on tuottanut tulosta, Honkarakenne pääsi mukaan Suomen piristyneeseen markkinakehitykseen. Tuloskehitystä tukevana näyttönä pidetään myös sitä, että konsernin tilauskanta on tilinpäätöshetkellä korkeammalla tasolla kuin vastaavana ajankohtana edellisenä vuonna.

Terveellinen rakentaminen on kasvava trendi markkinoilla ja Honkarakenne on panostanut voimakkaasti terveelliseen rakentamiseen, mm. Honkarakenteella on ainoana hirsitalotoimittajana VTT:n myöntämä sertifikaatti (Terve Talo). Myös Kiinan markkinoille tehtyjen panostuksien uskotaan tuottavan tulosta lähivuosina.

Mikäli tulos ei kehity odotetun mukaisesti on mahdollista, että verosaamisia ei ehditä hyödyntämään ajallaan ja niistä on tehtävä arvonalennus. Vuonna 2016 yhtiö ei ole kirjannut taseeseen uutta laskennallista verosaamista.

Riskeistä on kerrottu lisää liitetiedossa 28.

Vahvistetusta tappioista kirjatut verosaatat vanhenevat	2016	2015
Vuonna 2019	467	541
Vuonna 2021	2	2
Vuonna 2023	194	194
Vuonna 2024	460	496
Vuonna 2025	100	110
Ei vanhenemispäivää	257	257
Yhteensä	1 480	1 600

Laskennalliset verosaamiset kohdistuvat	2016	2015
Emo	2 158	2 274
Saksan tytäryhtiö	276	276
Japanin tytäryhtiö	183	192
Yhteensä	2 617	2 743

Laskennallisia verosaamisia ei ole kirjattu Alajärven tehtaan sulkemiseen liittyvistä väliaikaista eroista määrältään 23 TEUR (387 TEUR 2015).

Laskennallisia verosaamisia ei ole kirjattu vuonna 2013 toteutetuista tehostamistoimenpiteisiin liittyvistä väliaikaista eroista määrältään 7 TEUR (10 TEUR 2015).

Laskennallisia verosaamisia on kirjaamatta Honka Management Oy:n vuosien 2012-2016 verotuksellisista tappioista yhteensä 132 TEUR (131 TEUR 2015).

Laskennallisten verovelkojen erittely 2016	1.1.2016	Kirjattu tulosvaikutteisesti	31.12.2016
Poistoerot	5	0	5
Väliaikaiset erot	29	-2	27
Yhteensä	34	-2	32

Laskennallisten verovelkojen erittely 2015	1.1.2015	Kirjattu tulosvaikutteisesti	31.12.2015
Poistoerot	4	1	5
Väliaikaiset erot	26	3	29
Yhteensä	30	4	34

Tytäryhtiöiden jakamattomista voittovaroista ei ole kirjattu laskennallista verovelkaa, koska sijoitus on pysyvä.

17. Vaihto-omaisuus TEUR	2016	2015
Keskeneräiset tuotteet	1 820	2 627
Valmiit tuotteet	907	274
Muu vaihto-omaisuus	1 290	1 345
Yhteensä	4 017	4 246

Raportointikauden aikana kirjattiin kuluksi 141 TEUR, jolla vaihto-omaisuuden kirjanpitoarvo alennettiin vastaamaan sen nettorealisoituarvoa (85 TEUR vuonna 2015). Muu vaihto-omaisuus koostuu lähinnä tonttivarannosta.

18. Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset saamiset TEUR	2016	2015
Laina- ja muut saamiset		
Myyntisaamiset	1 899	1 827
Saamiset osakkuusyrityksiltä	27	16
Lainasaamiset	21	30
Muut saamiset	788	1 001
Siirtosaamiset		
Siirtosaamiset	50	861
Tilikauden verotettavaan tulokseen perustuvat verosaamiset	0	33
Yhteensä	2 785	3 769

Myyntisaamisista kirjataan arvonalentumistappio, kun on objektiivista näyttöä siitä, että saamista ei saada perityksi täysimääräisesti. Yli 90 päivää erääntyneistä myyntisaamisista tehdään arvonalentumiset tapauskohtaisesti.

Kirjanpitoarvo vastaa johdon näkemystä käyvästä arvosta ja maksimi luottoriskin määrää.

Myyntisaamisten ikäjakauma	Arvon- alentuminen		Netto		Arvon- alentuminen	
	2016	kirjattu	2016	2015	kirjattu	2015
Erääntymättömät	923		923	921	2	918
Erääntyneet alle 30 päivää	285		285	204	1	202
Erääntyneet 31–60 päivää	-5		-5	36		36
Erääntyneet 61–120 päivää	213		213	100	2	98
Erääntyneet 121–180 päivää	32		32	93		93
Erääntyneet 181–365 päivää	51	35	16	171	1	171
Erääntyneet yli 366 päivää	1 015	579	436	870	561	309
Yhteensä	2 514	615	1 899	2 395	567	1 827

Myyntisaamisten arvonalentumisia on kirjattu Suomessa, Saksassa ja Japanissa.

19. Rahavarat TEUR	2016	2015
Käteinen ja pankkitili	392	1 118
Yhteensä	392	1 118

20. Myytävänä olevat pitkäaikaiset omaisuuserät TEUR

Tilinpäätöksessä 31.12.2016 ei ole myytävänä olevia pitkäaikaisia omaisuuseriä.

Vuonna 2015 Alajärven tehdaskiinteistö luokiteltiin myytävänä olevaksi pitkäaikaiseksi omaisuuseräksi ja kauppa toteutui vuoden 2016 toisen vuosineljänneksen aikana.

Vuonna 2015 myytävänä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin siirretty Alajärven tehdaskiinteistö sisälsi aineettomia oikeuksia, maa-alueen, useita rakennuksia ja rakennelmia, koneita ja kalustoa sekä muita pitkävaikutteisia menoja yhteensä 950 tuhannen euron arvosta.

Siirretty tehdaskiinteistö irtaimistoinen arvostettiin todennäköiseen käypään arvoon vähennettynä myynnistä aiheutuvilla kuluilla ja se perustuu johdon tekemään arvioon.

Aineettomat oikeudet sisälsivät ohjausjärjestelmiä, maa-alueet muodostuvat useasta erillisestä kiinteistöstä, rakennukset ja rakennelmat sisältävät tuotantokäytössä olleiden rakennusten lisäksi toimistotiloja ja varastoja sekä rakennuksiin kiinteästi liittyviä koneita, Koneet ja kalusto sisälsi tuotantokäytössä olleita koneita ja kalustoa ja muut pitkävaikutteiset menot sisälsivät maapohjaan liittyviä kunnostus- ja parannustöitä kuten asfaltointia ja sähköistystä.

Alla olevassa taulukossa on eritelty taseryhmittäin tilinpäätöksessä 31.12.2015 myytävänä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin siirretty Alajärven tehdaskiinteistö irtaimistoinen:

	Hankintameno	Aikaisemmat poistot ja alaskirjaukset	Alaskirjaus siirron yhteydessä	Todennäköinen käypä- arvo vähennettynä myynnistä aiheutuvilla kuluilla
Aineettomat oikeudet	20	- 19		1
Maa- ja vesialueet	412	- 277	- 26	109
Rakennukset ja rakennelmat	5 877	- 4 952	- 170	755
Koneet ja kalusto	8 081	- 7 995	- 31	55
Muut pitkävaikutteiset menot	488	- 452	- 7	29
Yhteensä	14 878	- 13 694	- 233	950

Johto oli sitoutunut Alajärven tehdaskiinteistön myyntiin ja aloittanut myyntiponnistelut siihen liittyen. Myynnistä oli käyty neuvotteluja mahdollisen ostajan kanssa ja myynnin arvioitiin toteutuvan vuoden 2016 ensimmäisen vuosipuoliskon aikana. Myynti toteutui toisen vuosineljänneksen aikana vuonna 2016.

Tilinpäätöksessä 31.12.2015 Alajärven tehdaskiinteistön tulevista ylläpitokuluista oli tehty varaus summaltaan 86 tuhatta euroa. Varaus perustui johdon tekemään arvioon. Tilinpäätökseen 31.12.2016 ei sisälly enää tätä varausta.

Konsernitaseen liitetiedot, oma pääoma ja velat (21–27)

21. Oma pääoma TEUR	A-osakkeiden lukumäärä (1000)	B-osakkeiden lukumäärä (1000)	Osakkeiden lukumäärä yhteensä (1000)	Osakepääoma	Ylikurssirahasto	Sijoitetun vapaan pääoman rahasto	Yhteensä
31.12.2014	300	4 911	5 211	9 898	520	6 534	16 952
31.12.2015	300	4 911	5 211	9 898	520	6 534	16 952
31.12.2016	300	4 911	5 211	9 898	520	6 534	16 952

Honkarakenne Oyj:n osakkeet jakautuvat A-lajin osakkeisiin ja B-lajin osakkeisiin siten, että A-lajin osakkeita on vähintään 300 000 kpl ja enintään 1 200 000 kpl ja B-lajin osakkeita on vähintään 2 700 000 kpl ja enintään 10 800 000 kpl.

Jokainen A-lajin osake tuottaa yhtiökokouksessa oikeuden äänestää 20 äänellä ja jokainen B-lajin osake yhdellä äänellä.

B-lajin osakkeille maksetaan jaettavasta voitosta päältäpäin 0,20 euroa ja sen jälkeen maksetaan A-lajin osakkeille samoin 0,20 euroa, jonka jälkeen jäljellä oleva voitto jaetaan tasan kaikkien osakkeiden kesken.

Osakkeilla ei ole nimellisarvoa. Kaikki liikkeelle lasketut osakkeet on maksettu täysimääräisesti. Emoyhtiöllä oli 31.12.2016 hallussaan 78 135 kpl (31.12.2015; 78 135 kpl) omia B-lajin osakkeita.

Vuonna 2014 toteutettiin suunnattu osakeanti, jossa merkittiin yhteensä 42 451 uutta B-sarjan osaketta. Uusien osakkeiden yhteenlaskettu merkintähinta oli 90 195,93 euroa on kirjattu kokonaisuudessaan yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Tilinpäätöspäivän jälkeen hallitus on esittänyt yhtiökokoukselle, että tilikaudelta 2016 ei jaeta osinkoa. Tilikaudelta 2015 ei jaettu osinkoa.

Ylikurssirahasto

Vanhan osakeyhtiölain (29.9.1978 734) aikana ja vuoden 2003 aikana tai jälkeen tehdyistä osakemerkinnöistä saadut rahasuoritukset on kirjattu osakepääomaan ja ylikurssirahastoon järjestelyn ehtojen mukaisesti, transaktiokuluilla vähennettynä.

Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto

Sijoitetun vapaan oman pääoman (SVOP) rahasto sisältää muut oman pääoman luonteiset sijoitukset ja osakkeiden merkintähinnan siltä osin, kun sitä ei nimenomaisen päätöksen mukaan merkitä osakepääomaan.

Honkarakenne Oyj:n hallitus päätti 10.1.2014 sille varsinaisessa yhtiökokouksessa 5.4.2013 annetun osakeantivaltuutuksen nojalla järjestää suunnatun osakeannin, jossa yhtiön henkilöstölle tarjottiin osakkeita merkittäväksi. Hallitus hyväksyi henkilöstöannissa yhteensä 42 451

uuden B-sarjan osakkeen merkinnän. Uusien osakkeiden yhteenlaskettu merkintähinta 90 195,93 euroa on kirjattu kokonaisuudessaan yhtiön sijoitetun vapaan oman pääoman rahastoon.

Muuntoerot

Muuntoerorahasto sisältää ulkomaisten yksikköjen tilinpäätösten muuntamisesta syntyneet muuntoerot.

22. Osakeperusteiset maksut TEUR

Osakeperusteiset kannustinjärjestelmät: Osakepalkkiojärjestely 2013–2016

Vuonna 2013 toisella neljänneksellä Honkarakenne Oyj:n hallitus päätti uudesta konsernin avainhenkilöinen osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Tämän pitkäjänteisen järjestelmän tarkoituksena oli yhdistää omistajien ja avainhenkilöiden tavoitteet yhtiön arvonnostamiseksi sekä sitouttaa avainhenkilöt yhtiöön ja tarjota heille kilpailukykyinen yhtiön strategiaan ja osakkeiden ansaintaan perustuva palkkiojärjestelmä.

Osakepalkkiojärjestelmän ansaintajakso alkoi 1.1.2013 ja päättyi 31.12.2016. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta perustuu kumulatiiviseen osakekohtaiseen tulokseen (EPS) 2013–2016 ja keskimääräiseen sijoitetun vapaan oman pääoman tuottoon (ROCE) 2013–2016.

Palkkiot ansaintajaksolta 2013–2016 maksetaan vuonna 2017 yhtiön B-sarjan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Palkkion rahosuudella pyritään kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuhte päättyy ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti makseta.

Osakepalkkiojärjestelmän kohderyhmään kuuluivat konsernin johtoryhmän jäsenet. Ansaintajakson 2013–2016 perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 340 000 Honkarakenne Oyj:n B-osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Vuoden 2015 lopussa osakeohjelman perusteella maksettavat palkkiot arvioitiin koko ansaintajaksolta 2013–2016 nollassi ja ohjelmaan liittyvät aikaisemmat kirjaukset purettiin.

Osakepalkkiojärjestely 2013–2016**Ansaintajakso 2013–2016**

Perustiedot				
Myöntämispäivä			20.6.2013	
Osakepalkkioita enentään kpl			340 000	
Ansaintajakso alkaa, pvm			1.1.2013	
Ansaintajakso päättyy, pvm			31.12.2016	
Oikeuden syntymisehdot			työssäolovelvoite	
Kriteerit			EPS 2013-2016, ROCE 2013-2016	
Maksun suorittamistapa			Osakkeita ja käteistä	
	2016	2015	2014	2013
Jäljellä oleva sitovuusaika, vuotta	0	1	2	3
Henkilöitä tilikauden päättyessä	1	2	5	6
Käyvän arvon määrittäminen *	2016	2015	2014	2013
Osakkeen kurssi myöntämishetkellä, euroa	3,14	3,14	3,14	3,14
Osakkeen kurssi maksuhetkellä / tilikauden päättyessä, euroa	1,65	1,60	1,70	2,70
Vaikutus tulokseen ja taloudelliseen asemaan				
Tilikaudella kirjattu työsuhde-etuuksista aiheutuva kulu, TEUR	0	-36	5	31
Tilikaudella kirjattu tuloveroihin, TEUR	0	3	0	-3
Tilikaudella kirjattu laskennallisiin verosaamisiin, TEUR	0	-6	3	3
Tilikaudella kirjattu suoraan voittovaroihin, TEUR	0	-23	7	16
Tilikaudella kirjattu yhteensä voittovaroihin, TEUR	0	-12	1	11
Osakeperusteisista maksuista aiheutuva velka tilikauden lopussa, TEUR	0	0	12	14
Määrät **				
Määrät 1.1.	0	14 675	10 484	
Muutokset				
Kaudella allokoitunut	0	-14 675	4 191	10 484
Määrät 31.12.	0	0	14 675	10 484

* Käteisenä selvittävän osuuden osakekohtainen käypä arvo muuttuu kulloinkin raportointihetkenä osakekurssin mukaan palkkion maksuun asti. Osakeperusteisen maksun käypä arvo kirjataan lukumäärään, joka perustuu parhaaseen mahdolliseen arvioon palkkion määrästä, johon odotetaan syntyvän oikeus.

** Taulukossa esitetyt osakepalkkioiden määrät sisältävät sekä osakkeina että rahana maksettavan osuuden.

Honka Management Oy

Honkarakenne Oyj:n hallitus päätti 31.5.2010 Honkarakenne-konsernin johdon osakeomistusjärjestelmästä, jonka tarkoitus on mahdollistaa johdon merkittävä pitkäaikainen omistus yhtiössä. Tähän liittyen Honkarakenne Oyj toteutti 220 000 osakkeen suunnatun annin ja lisäksi yhtiön ylin johto hankki 49 000 kappaletta Honkarakenteen B-osakeeta vuonna 2010. Vuonna 2010 annissa merkittyjen ja hankittujen osakkeiden kappalehinta oli 3,71 euroa ja yhteensä 997 990 euroa.

Vuoden 2011 toisella vuosineljänneksellä hallitus päätti luovuttaa 17 250 yhtiön hallussa olevaa omaa B-osaketta suunnatussa maksullisessa osakeannissa johdon perutamalle omistusyhtiölle Honka Management Oy:lle Honkarakenteen uuden johtoryhmän jäsenen, Sanna Westerin, liittämiseksi järjestelmään. Osakkeiden luovutusarvo oli 5,26 euroa kappaleelta ja yhteensä 90 735 euroa.

Näiden järjestelyjen seurauksena Honka Management Oy omistaa yhteensä 286 250 Honkarakenne Oyj:n B-osaketta. Osakehankinnat on rahoitettu johtoryhmän jäsenten pääomapanoksilla, yhteensä 242 499 euroa, ja Honkarakenne Oyj:n vuosina 2010–2011 antamalla lainoilla, jotka ovat yhteensä 851 000 euroa.

Toimitusjohtajana 1.1.2012 toiminut Esa Rautalinko irtisanoutui yhtiön palveluksesta tammiukuussa 2012 ja osakassopimuksen mukaisesti Honkarakenne Oyj lunasti Esa Rautalingon osuuden Honka Management Oy:stä 29.3.2012.

Alkuperäisen suunnitelman mukaan Honkarakenne Oyj:n antamat lainat olisi maksettu kokonaisuudessaan takaisin viimeistään 1.8.2014, mutta järjestelyn purkamista on lykätty. Järjestelyn purkamista lykättäessä vuosi kerrallaan myös lainan takaisin maksupäivää lykätään vastaavasti. Honka Management Oy:llä on oikeus maksaa laina ennaikaisesti takaisin milloin tahansa.

Järjestely voidaan purkaa sulauttamalla Honka Management Oy Honkarakenne Oyj:öön tai myymällä lainan takaisinmaksuna ja lainanhoitokuluja vastaavan määrän edestä Honkarakenne Oyj:n osakkeita. Lainan takaisinmaksun kattamiseen tarvittavien Honkarakenteen osakkeiden myynnin jälkeen yhtiö maksaa velkansa Honkarakenteelle ja loput osakkeet jaetaan osakkeenomistajille omistuksen suhteessa ja osakkaat purkavat Honka Management Oy:n osakeyhtiölain säännösten mukaisesti viipymättä.

Honka Management Oy:n omistamien Honkarakenteen osakkeiden luovuttamista on rajoitettu järjestelmän voimassaoloaikana. Johtoryhmän jäsenten omistus Honka Managementissa pysyy pääsääntöisesti voimassa järjestelmän purkamiseen saakka. Mikäli johtoryhmän jäsenen työ- tai toimosuhde konserniyhtiöön päättyy johtoryhmän jäsenestä johtuvasta syystä ennen järjestelmän purkamista, hänen osuutensa Honka Managementista voidaan lunastaa ennen järjestelmän purkamista ilman, että hän saa järjestelmästä taloudellista etua.

Joulukuussa 2016 Honka Management Oy:n osakkaat yhteisymmärryksessä sopivat järjestelmän purkamisesta siten, että Honkarakenne Oyj lunasti järjestelmässä mukana olevien henkilöjäsenien osakkaiden osakkeet yhden euron kappalehinnalla. Ennestään Honkarakenne Oyj omisti 47,0 % Honka Management Oy:n osakkeista.

Osakkuussopimuksen perusteella Honkarakenne Oyj:llä on jo ennen osakeostoa ollut määräysvalta Honka Management Oy:öön, minkä vuoksi yhtiö on jo aiemmin yhdistetty konsernitalinpäätökseen ja Honka Management Oy:n omistamat emoyhtiön osakkeet on vähennetty konsernitaseesta ja konsernin vapaasta omasta pääomasta.

Honkarakenne-konsernissa järjestelyä käsitellään käteisvaroina maksettavana osakepalkitsemisjärjestelyinä. Arvostus tapahtuu jokaisena raportointipäivänä Honkarakenne Oyj:n B-osakkeen käypään arvoon perustuen.

Vuosina 2010–2016 konsernin tulokseen ei kirjattu kuluja liittyen Honka Management Oy:n osakeomistusohjelmaan.

23. Rahoitusvelat TEUR	2016	2015
Pitkäaikainen		
Rahalaitoslainat	4 151	4 495
Lainat lähipiiriltä	300	0
Rahoitusleasingvelat	7	33
Yhteensä	4 758	4 528
Lyhytaikainen		
Rahalaitoslainat	900	3 050
Rahoitusleasingvelat	25	46
Yhteensä	925	3 096
Pitkäaikaisiin rahalaitoslainoihin sisältyy shekkitaliluuottoja	1 226	2 470

Kirjanpitoarvo vastaa johdon näkemystä käyvistä arvosta.

Seuraava taulukko kuvaa sopimukseen perustuvaa maturiteettianalyysia. Luvut ovat diskonttaamattomia, ja ne sisältävät sekä kor-
komaksut että pääoman takaisinmaksut.

Rahoitusvelkojen maturiteettijakauma 31.12.2016

	Tasearvo	Rahavirta *)	2017	2018	2019	2020	2021	2022+
Rahalaitoslainat	5 351	5 776	1 052	1 172	1 287	1 250	1 016	0
Lainat lähipiiriltä	300	405	0	0	0	0	405	0
Rahoitusleasingvelat	33	33	25	6	1	1		
Ostovelat ja muut velat	7 459	7 459	7 459					
Yhteensä	13 143	13 673	8 535	1 178	1 288	1 251	1 421	0

Johdannaisten maturiteettijakauma 31.12.2016

	Tasearvo	Rahavirta *)	2017	2018	2019	2020	2021	2022+
Koronvaihtosopimukset								
Ei suojauslaskennassa	119	84	84	0	0	0	0	0
Valuuttatermiinit								
Ei suojauslaskennassa	13	0	0					
Yhteensä	132	84	84	0	0	0	0	0

*) Sopimukseen perustuva rahavirta niistä sopimuksista, jotka selvitetään bruttomääräisinä.

Rahoitusvelkojen maturiteettijakauma 31.12.2015

	Tasearvo	Rahavirta *)	2016	2017	2018	2019	2020	2021+
Rahalaitoslainat	7 545	8 116	3 197	1 196	997	367	359	2 000
Rahoitusleasingvelat	79	82	48	26	6	1		
Ostovelat ja muut velat	8 560	8 560	8 560					
Yhteensä	16 184	16 758	11 805	1 222	1 003	368	359	2 000

Johdannaisten maturiteettijakauma 31.12.2015

	Tasearvo	Rahavirta *)	2016	2017	2018	2019	2020	2021+
Koronvaihtosopimukset								
Ei suojauslaskennassa	228	195	111	84	0	0	0	0
Valuuttatermiinit								
Ei suojauslaskennassa	44	-154	-154					
Yhteensä	272	41	-43	84	0	0	0	0

*) Sopimukseen perustuva rahavirta niistä sopimuksista, jotka selvitetään bruttomääräisinä.

Tilinpäätöspäivänä 2016 valuuttajohdannaisia oli 266 889 000 JPY (2015; 233 480 000 JPY).

Herkkyysanalyysi

Herkkyysanalyysi sisältää taseen 31.12.2016 (31.12.2015) sisältämät rahoitusvelat. Korkotason muutokseksi on oletettu yksi prosenttiyksikkö. Korkopositioksi on oletettu korolliset rahoitusvelat ja -saamiset sekä koronvaihtosopimukset tilinpäätöshetkellä niin, että kaikki sopimukset olisivat voimassa muuttumattomina koko vuoden.

MEUR	2016 Tuloslaskelma	2015 Tuloslaskelma
Korkotason muutos +/- 1 %	+/- 0,1	+/- 0,1

Korollisten velkojen korkokustannusten vaihteluvälit 31.12.2016:

Rahoituslainat 1,75 - 7,00 % (2015; 1,619-3,04 %).

Koronvaihtosopimusten enimmäiskorot 3,98 % (2015; 3,98 %).

Konsernin rahoituslainat ovat pääosin vaihtuvakorkoisia. Keskimääräinen rahoituslainojen korkoprosentti on 3,0968 % (2015; 2,4452 %).

Rahoitusleasingvelat on diskontattu käyttäen korkokantaa 3,75 % (2015; 3,72 %).

Valuuttamääräiset varat ja velat

Konsernin toimintavaluutta on euro. Merkittävät valuuttamääräiset varat ja velat ovat Japanin jenimääräisiä.

	2016	2015
Pitkäaikaiset varat		
Lainat ja muut saamiset	122	236
Lyhytaikaiset varat		
Muut rahoitusvarat	327	698
Myyntisaamiset ja muut saamiset	177	265
Lyhytaikaiset velat		
Korolliset velat	0	0
Korottomat velat	804	772
Valuuttamääräiset saamiset ja velat netto	-178	426
Valuuttatermiinit	2 163	1 781
Valuuttariski netto	-2 341	-1 355

Seuraavassa taulukossa on esitetty euron vahvistuminen tai heikkeneminen Japanin jeniin verrattuna kaikkien muiden tekijöiden pysyessä muuttumattomina. Muutosprosentin oletetaan olevan +/- 10 %. Herkkyysanalyysi perustuu raportointikauden päättämispäivän jenimääräisiin varoihin ja velkoihin ja siinä on huomioitu valuuttatermiinit, mutta ei muita ennakoituja eriä. Ylimääräinen jenitermiini suojaa ennakoituja liikevaihdon eriä. Nettosijoituksia

ulkomaisiin tytäryhtiöihin ei ole sisällytetty herkkyysanalyysiin. Muutos olisi aiheutunut lähinnä jenimääräisten saamisten ja velkojen kurssimuutoksesta.

		2016		2015
Muutosprosentti	+ 10 %	- 10 %	+ 10 %	- 10 %
Vaikutus verojen jälkeiseen tulokseen	-161	196	-13	212

Laskelma ja arviot jokseenkin mahdollisista muutoksista valuuttakursseissa perustuvat oletuksiin tavanomaisista markkina- ja liiketoimintaolosuhteista.

Rahoitusriskit määritelty ja niistä on kerrottu rahoitusriskien hallinnassa liitetietojen kohdassa 28.

24. Varaukset TEUR	Takuuvaraus	Riita- tapauksista johtuvat varaukset	Uudelleen- järjestely- varaus	Yhteensä
31.12.2015	240	10	332	582
Varausten lisäykset	-86	65	20	-1
Käytetyt varaukset		-10	-203	-213
31.12.2016	154	65	149	368
31.12.2014	200	130	592	922
Varausten lisäykset	40	-120	111	31
Käytetyt varaukset			-284	-284
Siirretty			-86	-86
31.12.2015	240	10	332	583
Pitkäaikaiset varaukset			154	240
Lyhytaikaiset varaukset			214	343
Yhteensä			368	583

Takuuvaraus

Konserni antaa tuotteilleen takuun. Takuun aikana tuotteissa havaitut viat korjataan konsernin kustannuksella tai asiakkaalle annetaan vastaava uusi tuote. Vuoden 2016 lopussa takuuvarauksia oli 154 TEUR (240 TEUR 31.12.2015). Takuuvaraus perustuu aikaisempien vuosien kokemukseen viallisista tuotteista.

Riitatapauksista johtuva varaus

Konsernilla on kolme keskeneräistä riitatapausta 31.12.2016, josta on kirjattu varausta 65 TEUR (31.12.2015 kaksi keskeneräistä, joista oli kirjattu varausta 10 TEUR). Varauksen arvioidaan realisoituvan lähivuosina.

Uudelleenjärjestelyvaraus

Vuoden 2016 tilinpäätös sisälsi vuonna 2016 toteutettuihin henkilöstövähennyksiin ja tehostamistoimenpiteisiin liittyviä uudelleenjärjestelyvarauksia 20 TEUR. Varauksesta 110 TEUR käytettiin vuoden 2016 aikana.

Vuoden 2013 tilinpäätös sisälsi tuotannon keskittämiseen Karstulaan ja irtisanomisiin liittyvää uudelleenjärjestelyvarausta 340 TEUR. Vuonna 2014 tätä varausta lisättiin 7 TEUR ja vuonna 2015 lisäys oli 87 TEUR. Ennen kuin Alajärven tehdaskiinteistö luokiteltiin tilinpäätökseen 2015 myytävänä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin, varaus sisälsi 86 TEUR Alajärven tehdaskiinteistöön liittyviä ylläpitokuluja ja luokittelun yhteydessä nämä siirrettiin myytävänä oleviin pitkäaikaisiin omaisuuseriin liittyviin velkoihin ja käytettiin vuonna 2016. Tilinpäätöksessä 2015 tätä uudelleen järjestelyvarausta oli jäljellä 332 TEUR, ja sitä käytettiin 93 TEUR vuonna 2016. Jäljellä olevaan tuotannon keskittämiseen liittyvään varaukseen sisältyy irtisanomisiin liittyviä kuluja 115 TEUR 31.12.2016 (222 TEUR 31.12.2015).

25. Ostovelat ja muut velat TEUR	2016	2015
Lyhytaikaiset rahoitusvelat		
Ostovelat	2 096	2 037
Muut velat	513	343
Saadut ennakot asiakkailta	3 665	3 388
Siirtovelat	1 066	2 466
Lyhytaikaiset käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		
Johdannaissopimukset; ei suojauslaskennassa	119	228
Yhteensä	7 459	8 463

Velkojen kirjanpitoarvo vastaa johdon näkemystä käyvästä arvosta. Ostovelkojen maksuajat noudattavat yritysten tavanomaisia maksuehtoja.

Siirtovelkojen olennaiset erät muodostuvat henkilöstökulujen jaksotuksista ja velkojen korjaksotuksista.

Johdannaissopimusten käypänä arvona pidetään koronvaihtosopimuksen kokonaismarkkina-arvoa. Valuuttajohdannaiset ja koronvaihtosopimukset luokitellaan käyvän arvon hierarkiasa tasoon 2.

Tilikauden verotettavaan tuloon perustuvat verovelat TEUR	2016 25	2015 56
26. Liiketoiminnan rahavirtojen oikaisut TEUR	2016	2015
Liiketoimet, joihin ei liity maksutapahtumaa		
Poistot	1 783	2 047
Varausten muutos	-214	-339
Arvon alentumiset	0	280
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	-1	65
Yhteensä	1 567	2 053
27. Ehdolliset velat TEUR	2016	2015
Omasta puolesta annetut vakuudet ja takaukset		
Yrityskiinnitykset	5 306	5 306
Kiinteistökiinnitykset	12 081	20 410
Omasta puolesta takaukset	2 288	1 860
Yhteensä	19 675	27 576
Rahalaitoksille on annettu lainoja vastaan takauksia 17 387 TEUR (25 716 TEUR 31.12.2015). Nämä lainat erääntyvät vuosina 2017–2018.		
Yritys- ja kiinteistökiinnitykset on annettu rahalaitoslainojen vakuudeksi.		
Omasta puolesta annetut takaukset ovat ennakkomaksujen takauksia.		
	2016	2015
Velat, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä tai muita vakuuksia		
Rahalaitoslainat	5 351	7 545
Yhteensä	5 351	7 545

	2016	2015
Rahoitusleasing		
Rahoitusleasingvelkojen bruttomäärä		
- vähimmäisvuokrat erääntymisajoittain		
Yhden vuoden kuluessa	26	48
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	8	33
Yhteensä	34	82
Tulevaisuudessa erääntyvät rahoituskulut	-1	-2
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo	33	79

	2016	2015
Rahoitusleasingvelkojen nykyarvo erääntyy seuraavasti		
Yhden vuoden kuluessa	25	46
Vuotta pitemmän ajan ja enintään viiden vuoden kuluttua	7	33
Yhteensä	33	79

Rahoitusleasingsopimuksilla on hankittu tietotekniikkaa ja älypuhelimia.

	2016	2015
Muut vuokrasopimukset		
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät käyttöleasingmaksut	51	134
1-5 vuoden sisällä erääntyvät käyttöleasingmaksut	28	49
Alle yhden vuoden sisällä erääntyvät toimitilavuokrat	139	139
1-5 vuoden sisällä erääntyvät toimitilavuokrat	0	139
Yhteensä	218	460

Muut käyttöleasingsopimukset ovat kopiokoneiden, tulostimien ja autojen vuokrasopimuksia.

Rahoitusinstrumentit

Alla olevassa taulukossa on esitetty johdannaissopimusten nimellisarvot ja käyvät arvot. Johdannaiset erääntyvät seuraavan 12 kuukauden aikana lukuun ottamatta korkojohdannaisia, joiden eräpäivät on esitetty erikseen

	2016 Pos. käypä arvo	2016 Neg. käypä arvo	2016 Käypä arvo, netto	2015 Käypä arvo, netto	2016 Nimellis- arvot	2015 Nimellis- arvot
Koronvaihtosopimukset						
Ei suojauslaskennassa						
Erääntyminen 2017		-119	-119	-228	2 800	2 800
Yhteensä		-119	-119	-228	2 800	2 800
Valutttatermiinit						
Ei suojauslaskennassa	-13		-13	-44	2 163	1 781

Koronvaihtosopimukset eivät ole suojauslaskennassa, ja niiden käypien arvojen muutokset -110 TEUR (-92 TEUR vuonna 2015) on kirjattu tulosvaikutteisesti.

Valuuttajohdannaiset ja koronvaihtosopimukset luokitellaan käyvän arvon hierarkiassa tasoon 2.

28. Merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Konsernin riskit jaetaan strategisiin ja operatiivisiin riskeihin, vahinkoriskeihin ja rahoitusriskeihin. Riskien arvioinnissa on otettu huomioon niiden toteutumisen todennäköisyys ja vaikuttavuus.

Strategiset riskit

Strategiset riskit liittyvät liiketoiminnan luonteeseen ja koskevat muun muassa konsernin toimintaympäristön muutoksia, markkinatilanteen muutoksia, raaka-ainevaroja, lainsäädännön muutoksia, liiketoimintakokonaisuutta, yrityksen, tuotemerkkien ja raaka-aineen mainetta sekä suuria investointeja. Yhtiö panostaa siihen, että yhtiön hallintomalli ja raportointiperiaatteet ovat asianmukaiset.

Toimintaympäristön ja markkinatilanteen muutokset

Maailmanlaajuiset suhdannevaihtelut vaikuttavat kuluttajien ostokäyttäytymiseen ja ostovoimaan kaikilla yhtiön markkina-alueilla. Kysynnän mahdollinen tippuminen nykytasosta voi vaikuttaa myös yhtiön myyntiin ja kannattavuuteen. Tilanteeseen reagoidaan tehostamalla tavaravirtojen hallintaa, sopeuttamalla henkilöstön määrää eri työtehtävissä, tehostamalla markkinointitoimintoja, lakkauttamalla kannattamattomia toimipisteitä, hinnoittelumuutoksilla sekä tehostamalla yleisesti toimintaa. Vaikka yhtiö toimii aktiivisesti hallitakseen kustannuksia, epäonnistuminen kyseisten riskien hallinnassa voisi vaikuttaa olennaisen epädullisesti Honkarakenteen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuuden näkymiin sekä osakkeiden hintaan. Tällä hetkellä suhdannevaihtelun riski korostuu erityisesti Venäjällä.

Taloudellisten suhdanteiden vaihtelut saattavat vaikuttaa myös haitallisesti konsernin asiakkaiden maksukykyyn sekä alihankkijoiden toimintaan. Honkarakenne panostaa asiakastarpeiden ymmärtämiseen ja vastaa niihin muun muassa kehittämällä jatkuvasti tuotteita uusille asiakassegmenteille.

Häiriöt jakelukanavien toiminnan tehokkuudessa voivat vaikuttaa tuotteiden menekkiin. Erityisesti riskiä voidaan pitää korkealla Venäjän markkina-alueella, jossa liiketoiminta

perustuu yhden maahantuojan suorituskykyyn. Venäjän osalta riskiä lisää myös markkinaympäristön tilanne.

Taloudellinen taantuma voi vaikuttaa lisäksi emoyhtiön hallussa olevien tonttien, osakkeiden ja kiinteistöjen arvoon. Yhtiö pyytää ulkopuoliselta arvioijalta arviokirjat kiinteistöistä 3-5 vuoden välein.

Raaka-aineen hankintaan liittyvät riskit

Raaka-aineiden hankinnassa kriittisissä raaka-aineissa ja alihankintatuotteissa on tavoitteena useamman toimittajan periaate, jolla varmistetaan häiriötön toiminta. Honkarakenne myös lisää puun riittävyttä käyttämällä raaka-aineen mahdollisimman tarkkaan sekä huomioimalla sen asettamat erityisvaatimukset tuotekehityksessä. Honkarakenne hallitsee raaka-aineeseen liittyvää kilpailuriskiä jatkuvalla tuotekehityksellä, vahvalla kokonaiskonseptilla ja brändillä.

Lainsäädännölliset muutokset

Honkarakenteen valmistamista puutaloista pääosa myydään Suomeen, Venäjälle ja Venäjän naapurimaihin. Mikäli näillä markkinoilla säädetään uutta yhtiölle epädullista lainsäädäntöä, asetetaan odottamattomia veroja, tullevia, muita kyseisiltä markkinoilta saatavia tuloja koskevia maksuja sekä vientirajoituksia tai muita valtioiden säätämiä rajoituksia, tällä voi olla olennaisen haitallinen vaikutus yhtiön liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja liiketoiminnan tulokseen. Ukrainan kriisin myötä tämä riski korostuu tällä hetkellä erityisesti Venäjällä.

Rakentamiseen liittyvät tulevat säädökset ja normit erityisesti energian kulutukseen ja paloturvallisuuteen liittyen saattavat vaikuttaa liiketoiminnan kannattavuuteen.

Lainsäädännöllisiin riskeihin varaudutaan huolehtimalla tuotekehityksessä pitkäjänteisesti siitä, että Honkarakenteen tuotteet vastaavat paikallisia määräyksiä. Honkarakenne hankkii tuotteille tarvittavat hyväksynnät jokaisessa kohdemaassa. Erityisesti energiamääräysten kehittyminen ja niihin vastaaminen on tuotekehitystyön seurannassa.

Hallintomalli ja raportointiperiaatteet

Strategisten riskien alueeseen luetaan myös yhtiön hallintomallin ja raportointiperiaatteiden kestävyys. Honkarakenne noudattaa Helsingin Pörssissä listattujen yhtiöiden noudatettavaksi annettua listayhtiöiden hallinnointi- ja ohjausjärjestelmiä koskevaa Corporate Governance -suositusta. Yhtiö uskoo, että Corporate Governance -suosituksen mukainen selkeä hallinnointimalli, jossa johtamisjärjestelmä sekä henkilöiden vastuut, oikeudet, velvollisuudet ja raportointisuhteet on määritelty selkeästi ja jonka olennaisimmat piirteet ja periaatteet on selostettu myös julkisesti, on omiaan luomaan luottamusta Honkarakenne-konserniin ja sen johtamiseen.

Operatiiviset riskit

Operatiiviset riskit sisältävät sekä taloudellisia että toimintaan liittyviä riskejä. Taloudelliset riskit liittyvät liikearvoon sekä aineettomiin oikeuksiin, laskennallisiin verosaamisiin, osingonmaksukykyyn ja verotukseen. Operatiiviset riskit liittyvät tuotteisiin, jakeluteihin, henkilöstöön, toimintaan ja prosesseihin.

Liikearvoon, laskennallisiin verosaamisiin ja aineettomiin oikeuksiin liittyvät riskit

Markkinatilanteen muutokset voivat aiheuttaa myös liikearvon ja aineettomien oikeuksien oikeuteen liittyvää riskiä. Liikearvoista ja muista taloudelliselta vaikutusajaltaan rajoittamattomista aineettomista hyödykkeistä ei kirjata säännönmukaisia poistoja, vaan ne testataan vuosittain mahdollisen arvonalentumisen varalta. Tätä tarkoitusta varten liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, tai jos kyseessä on osakkuusyritys, liikearvo sisältyy kyseisen osakkuusyrityksen hankintamenuun. Yhtiöllä on konsernitaseen 31.12.2016 mukaan liikearvoa jäljellä n. 0,1 Meur.

Liikearvon arvonalentumistestauksessa ja laskennallisten verosaamisten arvostusten arvioinnissa käytetyt rahavirtaennusteet perustuvat yhtiön johdon taloudellisiin ennusteisiin. Yhtiöllä on konsernitaseen 31.12.2016 mukaan laskennallisia verosaamia 2,6 Meur. On mahdollista, että rahavirtaennus-

teisiin liittyvät oletukset eivät toteudu, minkä seurauksena syntyvillä liikearvon ja laskennallisten verosaamisten arvonalennuksilla voi olla epäedullinen vaikutus yhtiön toiminnan tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Tilinpäätöksessä taseen laskennallisiin verosaamisiin sisältyy 1,5 miljoonan euron suuruinen erä, joka liittyy käyttämättömiin verotuksellisiin tappioihin. Verosaatavista erääntyy 0,5 Meur vuonna 2019; 0,2 Meur vuonna 2023; 0,5 Meur vuonna 2024 ja 0,1 Meur vuonna 2025. Lisäksi verosaamisissa on 0,3 Meur suuruinen erä, jolla ei ole erääntymispäivää.

Vaikka yhtiö on tehnyt viime vuosina tappiollisen tuloksen, yhtiön näkemyksen mukaan taseeseen merkityt laskennalliset verosaamiset pystytään hyödyntämään käyttäen arvioitua verotettavaa tuloa, joka perustuu Honkarakenteen liiketoimintasuunnitelmiin. Positiivista tuloskehitystä tukevana näyttönä pidetään erityisesti vuosina 2012 - 2016 toteutettuja merkittäviä tehostustoimia ja uudelleen organisoitajia mm. Alajärven tuotantolaitoksesta luopumista, töiden uudelleen järjestelyjä ja laajentumista uusille markkina- ja liiketoimintalueille. Nämä toteutetut tehostustoimet ja uudelleen organisoitimet ovat pienentäneet konsernin kuluja ja konsernin tulos on kehittynyt positiivisesti. Alan markkinatilanne on ollut viime vuosina vaikea, mutta tilanteen uskotaan kääntyneen parempaan suuntaan. Konserni on panostanut markkinointiin ja se on tuottanut tulosta, Honkarakenne pääsi mukaan Suomen piristyneeseen markkinakehitykseen. Tuloskehitystä tukevana näyttönä pidetään myös sitä, että konsernin tilauskanta on tilinpäätöshetkellä korkeammalla tasolla kuin vastaavana ajankohtana edellisenä vuonna. Terveellinen rakentaminen on kasvava trendi markkinoilla ja Honkarakenne on panostanut voimakkaasti terveelliseen rakentamiseen, mm. Honkarakenteella on ainoana hirsitaloimittajana VTT:n myöntämä sertifikaatti (Terve Talo). Myös Kiinan markkinoille tehtyjen panostuksien uskotaan tuottavan tulosta lähivuosina.

Mikäli tulos ei kehity odotetun mukaisesti on mahdollista, että verosaamisia ei ehditä hyödyntämään ajallaan ja niistä on tehtävä arvonalennus. Vuonna 2016 yhtiö ei ole kirjannut taseeseen uutta laskennallista verosaamista.

Verotusriskit

Mikäli tulevaisuudessa tapahtuvissa verotarkastuksissa havaittaisiin poikkeamia, jotka johtaisivat veronoikaisuun mahdollisine korotus- ja sakkoseuraamuksineen, voi sillä olla olennainen vaikutus yhtiön tulokseen ja taloudelliseen asemaan.

Tuotevastuuriskit

Tuotevastuuriskejä pyritään pienentämään kehittämällä tuotteista mahdollisimman käyttäjäturvallisia. Tuotevastuuriskiltä on suojauduttu konsernitason vakuutuksella. Näistä toimenpiteistä huolimatta on mahdollista, että tuotevastuuriski voisi toteutuessaan vaikuttaa haitallisesti Honkarakenne-konsernin liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan ja/tai liiketoiminnan tulokseen.

Toiminnalliset riskit ja prosessiriskit

Honkarakenteen toiminnalliset riskit liittyvät inhimillisen toiminnan, yrityksen sisäisten prosessien tai ulkoisten tapahtumien seurauksiin. Tehdastoimintaan liittyvät operatiiviset riskit minimoidaan muun muassa järjestelmällisellä kehitystyöllä. Uusien valmistustekniikoiden ja tuotantolinjojen käyttöönottoon liittyy kustannusriskejä ja kapasiteettiriskejä. Niiltä pyritään suojautumaan huolellisella suunnittelutyöllä ja henkilöstön kouluttamisella. Riippuvuus keskeisistä tavaran-toimittajista voi nostaa konsernin materiaalikulunnuksia tai koneiden tai niiden varaosien kustannuksia tai vaikuttaa tuotantoon. Toiminnallisia häiriöitä voi liittyä myös muutoksiin jakelukanavissa ja logistisissa järjestelmissä. Sopimusriskit ovat osa toiminnallisia riskejä.

Konsernin liiketoiminta perustuu toimiville ja luotettaville tietojärjestelmille. Niihin liittyviä riskejä pyritään hallitsemaan mm. kahdentamalla kriittiset tietojärjestelmät, kiinnittämällä huomiota yhteistyökumppaneiden valintaan sekä standardoimalla käytössä olevia työasemamalleja ja ohjelmistoja sekä tietoturvaan liittyviä menettelytapoja. Konsernin liiketoiminnan luonteen mukaisesti myyntisaamiset ja vaihtomaisuus ovat merkittäviä tase-eriä. Myyntisaamisiin liittyvää luottotappioriskiä hallitaan konsernin ennakkomaksukäytännöillä ja remburssikauppaehdoilla.

Konsernin osaaminen liittyy liiketoimintaprosesseihin, joita ovat markkinointi, myynti, suunnittelu, tuotekehitys, tuo-

tanto ja logistiikka sekä tarvittaviin tukitoimintoihin, joita ovat mm. tietohallinto, talous, henkilöstöasiat ja viestintä. Osaamisen ennakoimaton merkittävä vähentyminen tai henkilöiden uudistumiskyvyn heikkeneminen on riski. Yhtiö pyrkii jatkuvasti lisäämään henkilöstönsä ydin- ja muuta merkittävää osaamista tarjoamalla mahdollisuuksia työssä oppimiseen ja koulutukseen sekä rekrytoimalla tarvittaessa osaavaa uutta henkilöstöä.

Vahinkoriskit

Konsernitason ohjataan keskitetysti käyttöomaisuuden vahinko- ja keskeytysvakuutuksia tavoitteena kattava vakuutus-suoja mahdollisten konerikko-, tulipalo- yms. riskien toteutumisesta aiheutuville taloudellisille vahingoille. Lisäksi kaikilla kriittisillä tuotantolinjoilla on automaattinen sprinklausjärjestelmä tulipalojen varalta. Vahinkoriskeihin kuuluvat myös työterveys- ja työsuojeluriskit, ympäristöriskit ja onnettomuusriskit. Konserni tarkistaa säännöllisesti vakuutuksensa osana riskien kokonaishallintaa. Vakuutuksilla pyritään kattamaan ne riskit, jotka ovat taloudellisesti tai muista syistä järkeviä hoitaa vakuuttamalla.

Rahoitusriskit

Konserni altistuu liiketoiminnassaan erilaisille rahoitusriskeille. Riskienhallinnan tavoitteena on minimoida rahoitusmarkkinoiden muutosten haitalliset vaikutukset konsernin tulokseen. Pääasialliset rahoitusriskit ovat valuuttariski, korkoriski, luottoriski, maksuvalmiusriski ja kovenanttiriski. Konsernin rahoitus on keskitetty emoyhtiöön. Emoyhtiön talousosasto vastaa rahoitusriskien hallinnasta hallituksessa hyväksytyjen toimintaperiaatteiden mukaisesti.

Valuuttariskit

Valuuttakurssien vaihtelut saattavat vaikuttaa epäedullisesti Honkarakenteen liiketoiminnan tulokseen.

Honkarakenne toimii kansainvälisesti ja on siten altistunut eri valuuttapositioneista aiheutuville transaktioriskeille ja riskeille, jotka syntyvät kun eri valuutoissa olevat sijoitukset tytäryrityksiin muunnetaan emoyhtiön toimintavaluuttaan.

Konserni suojautuu valuuttariskejä vastaan käyttämällä pääsääntöisesti euroa transaktiovaluuttana niin myynti- kuin ostotoiminnassa.

Konsernin merkittävin ulkomaanvaluutta on Japanin jeni. Vuonna 2016 jenimääräisen liikevaihdon osuus konsernin liikevaihdosta oli 11 % (10 % vuonna 2015).

Konsernin jenimääräiset saatavat ja velat sekä herkkyysanalyysi on esitetty liitetietojen kohdassa 23.

Tilinpäätöksessä 31.12.2016 oli avointen jenimääräisten valuuttatermiinien nimellisarvo 2,2 miljoonaa euroa (1,8 miljoonaa euroa vuonna 2015). Honkarakenne ei sovelle suojauslaskentaa käyttämiinsä valuuttatermiineihin.

Yhtiö suojaa ennen seuraavaa vuotta 0–60 % seuraavan vuoden arvioidusta jenimääräisestä liikevaihdosta. Lisäksi emoyhtiöllä on 1,8 miljoonan euron arvoinen sisäinen laina, jonka Japanin tytäryhtiö on antanut emoyhtiölle. Tähän lainaan kohdistuu valuuttakurssiriski.

Vaikka Honkarakenne käyttää valuuttariskiensä hallintaan rahoitusinstrumentteja, on mahdollista, että valuuttakurssit tulevaisuudessa voivat vaikuttaa epäedullisesti Honkarakenteen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä osakkeiden hintaan.

Korkoriski

Korkotason vaihtelut voivat vaikuttaa epäedullisesti Honkarakenteen liiketoiminnan tulokseen.

Honkarakenne-konsernin tulot sekä operatiiviset rahavirat ovat pääosiltaan riippumattomia markkinakorkojen vaihteluista. Konserni on altistunut käyvän arvon korkoriskille ja se liittyy lähinnä lainasalkkuun. Konserni voi ottaa lainaa joko kiinteäkorkoisena tai vaihtuvakorkoisena ja käyttää koronvaihtosopimuksia suojautumisessa korkojen muutosten aiheuttamilta vaikutuksilta. Konsernin lainoihin kohdistuvaan korkoriskiin vaikuttaa myös rahoituslaitosten perimä viitekoron päälle laskettava korkomarginaali.

Korkotason olennainen nousu voi vaikuttaa yksityiseen kulutukseen negatiivisesti. Lisäksi korkotason nousu voi vaikuttaa olennaisen epäedullisesti rahoituksen hintaan ja yhtiön tämänhetkisiin rahoituskuluihin. Honkarakenne seuraa tiiviisti korkotason kehitystä ja pyrkii aktiivisesti hallitsemaan korkoriskiään. Vaikka yhtiö toimii aktiivisesti hallitukseen

tällaista mahdollista kehitystä, epäonnistuminen kyseisten riskien hallinnassa voisi vaikuttaa olennaisen epäedullisesti Honkarakenteen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä osakkeiden hintaan.

Yhtiön rahalaitoslainat ovat kaikki vaihtuvakorkoisia. Lisäksi yhtiöllä on pääomistajalta, Saarelainen Oy:ltä, 0,3 miljoonan euron arvoinen kiinteäkorkoinen pankkilainoille alisteinen vakuudeton juniorilaina.

Lisäksi yhtiöllä on 2,8 miljoonan euron nimellisarvoinen korkojohdannaisoppimus, joka muuttaa vastaavaa määrää olevan lainan kiinteäkorkoiseksi (2,8 miljoonaa vuonna 2015).

Korkoprosenteista ja niiden vaihtelun vaikutuksesta on kerrottu liitetietojen kohdassa 23.

Luottoriski

Konsernitalinpäätökseen 31.12.2016 sisältyy 0,5 miljoonaa euroa (0,5 miljoonaa euroa vuonna 2015) yli 180 päivää erääntyneitä myyntisaamisia. Näistä valtaosa kohdistuu kahden asiakkaaseen.

Myyntisaamisten ikäjakauma on esitetty liitetietojen kohdassa 18.

Luottotappioriskiä hallitaan ennakkomaksuilla, pankkita- kauksilla ja vientiremburseilla. Myyntialueet vastaavat myyntisaamisiin liittyvästä luottoriskistä. Mahdollisten maksuhäiriöiden osalta yhtiö pyrkii neuvottelemaan maksuohjelmista tai käyttää perintätoimistoa maksun saamiseksi. Konsernin myyntisaamisten luottoriskin enimmäismäärä vastaa myyntisaamisten kirjanpitoarvoa per 31.12.2016. Vaikka yhtiö toimii aktiivisesti hallitukseen luottoriskiä, epäonnistuminen kyseisten riskien hallinnassa voisi vaikuttaa olennaisen epäedullisesti Honkarakenteen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä osakkeiden hintaan.

Johdannaisoppimuksia tehdään vain pankkien kanssa, joilla on hyvä luottokelpoisuus. Konsernin muiden rahoitusvarojen kuin myyntisaamisten luottoriskin enimmäismäärä vastaa näiden muiden rahoitusvarojen kirjanpitoarvoa per 31.12.2016.

Maksuvalmiusriski

Honkarakenteen velanmaksukyvyyn ylläpitäminen edellyttää hyvää kassavirtaa.

Jotta Honkarakenne pystyisi toteuttamaan strategiaansa, yhtiö tarvitsee positiivista kassavirtaa, joka tukee yhtiön asetamien vaatimusten toteuttamista, toimintojen ylläpitämistä, velkojen takaisinmaksua sekä rahoituslähteiden saatavuutta tulevaisuudessa. Kassavirran kasvu on perustuttava nykyisten tuotteiden myynnin kasvuun ja Honkarakenteen onnistumiseen uusien, tuottavien tuotteiden sekä jakelukanavien lanseeraamisessa. Mikäli Honkarakenne ei kykene saamaan aikaan riittäviä kassavirtoja, jotka tukevat näitä toimintoja, taikka saamaan riittävästi rahoitusta hyväksyttävillä sopimusehdoilla, sillä voi olla olennaisen epäedullinen vaikutus Honkarakenteen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä osakkeiden hintaan.

Honkarakenteella on lyhytaikaista käyttöpääomatarvetta varten käytössä 5,4 miljoonan euron pankkitililimiitti. Tilinpäätöshetkellä 31.12.2016 limiitistä oli käytössä 1,2 miljoonaa euroa. Pankeilla on oikeus irtisanoa pankkitililimiitit lyhyellä ilmoitusajalla, mikäli Honkarakenteen maksukyky heikkenee oleellisesti tai muusta liiketoiminnallisesta syystä. Tililimiittiluotot on kirjattu konsernin pitkäaikaisiin velkoihin, koska niihin ei kohdistu lyhytaikaista takaisin maksuvelvoitetta.

Konsernissa pyritään jatkuvasti arvioimaan ja seuraamaan liiketoiminnan vaatimaa rahoituksen määrää, jotta konsernilla olisi riittävästi likvidejä varoja toiminnan rahoittamiseksi ja erääntyvien lainojen takaisinmaksuun. Rahoituksen saatavuus ja joustavuus pyritään takaamaan likvidien varojen lisäksi tililuottolimiittien avulla sekä käyttämällä rahoituksen hankinnassa useita rahoituslaitoksia. Yhtiön näkemyksen mukaan rahoituksen saatavuuden riski on merkittävästi kasvanut edellisen kahdentoista kuukauden aikana.

Vaikka yhtiö toimii aktiivisesti hallitukseen maksuvalmiusriskiä, epäonnistuminen kyseisten riskien hallinnassa voisi vaikuttaa olennaisen epäedullisesti Honkarakenteen liiketoimintaan, taloudelliseen asemaan, liiketoiminnan tulokseen ja tulevaisuudennäkymiin sekä osakkeiden hintaan.

Lisärahoituksen saatavuuden riski korostuu tällä hetkellä.

Rahoitusvelkojen erääntymistaulukko on esitetty liitetietojen kohdassa 23. Luvut ovat diskonttaamattomia ja ne sisältävät sekä koronmaksut että pääoman takaisinmaksut.

Kovenanttiriski

Joulukuussa 2016 yhtiö neuvotteli rahoittajien kanssa uudet rahoituspäätökset vuodelle 2017. Osaan uusista rahoituspäätöksistä sisältyy käyttökatteeseen liittyviä kovenanteja. Koko vuoden 2017 osalta käyttökatteen tulee olla vähintään 1,8 miljoonaa euroa ja lisäksi sille on asetettu vuosineljänneksittäin minimiarvoja. Käyttökatekovenantit kohdistuvat 2,1 miljoonan euron rahoitusvelkoihin ja näistä rahoitusveloista 1,3 (1,9) miljoonaa euroon kohdistui jo ennestään 30 % omavaraisuuteen liittyvä kovenanttiehto. Mikäli yhtiön myynti ei kehity riittävän hyvin, on mahdollista, että kovenanttiehdot rikkoontuvat seuraavan vuoden aikana. Yhtiö on käynnistänyt toimenpiteet lisärahoituksen saamiseksi tarkoituksenaan toiminnan jatkuvuuden turvaaminen.

Osakkeiden hintariski

Konsernilla ei ole merkittäviä sijoituksia noteeratuissa osakkeissa, joten näiden osakkeiden markkinahintojen vaihtelusta aiheutuva hintariski ei ole olennainen.

29. Pääomanhallinta

Honkarakenteen pääoma koostuu omasta pääomasta ja velasta. Pääomanhallinnan pyrkimyksenä on tukea liiketoimintaa varmistamalla toimintaedellytykset ja kasvattaa omistaja-arvoa. Yhtiön pääomarakenne tavoitteena on taloudellinen toimintaympäristö huomioiden omavaraisuusasteen pitäminen yli 35 prosentissa. Yhtiön pääomanpalautus omistajille koostuu osingoista ja omien osakkeiden hankinnasta. Pitkän aikavälin voitonjakotavoite on 30–50 prosenttia tilikauden tuloksesta.

Pääomarakenne ja keskeiset tunnusluvut MEUR	2016	2015
Nettorahoitusvelat	5,0	6,5
Oma pääoma yhteensä	6,7	8,0
Nettorahoitusvelat ja oma pääoma yhteensä	11,7	14,5
Omavaraisuusaste (%)	41,0	37,1
Nettovelkaantumisaste (%)	74,7	81,4

30. Lähipiiritapahtumat

Konsernin lähipiiri koostuu tytäryrityksistä ja osakkuusyrittäistä sekä johdosta ja heidän vaikutusvalta-yhtiöistään sekä Saarelaisten osakassopimuksen piiriin kuuluvista henkilöistä ja heidän määräysvalta-yhtiöistään. Lähipiiriin kuuluva johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta ja yhtiön johtoryhmästä.

Konsernin emo- ja tytäryhtiösuhteet ovat seuraavat:

Yritys	Kotimaa	Omistusosuus ja osuus äänivallasta (%)
Emoyritys Honkarakenne Oyj	Suomi	
Honka Blockhaus GmbH	Saksa	100
Honka Japan Inc.	Japani	100
Honkarakenne Sarl	Ranska	87
Alajärven Hirsitalot Oy	Suomi	100
Honka-Kodit Oy	Suomi	100
Honka Management Oy	Suomi	100

Ylimmän johdon omistama Honka Management Oy yhdisteltiin aikaisemmin konsernitilinpäätökseen sen ja Honkarakenne Oyj:n välillä solmittujen osakassopimusten ehtojen johdosta. Honkarakenne Oyj lunasti joulukuussa 2016 loput Honka Management Oy:n osakkeet henkilöosakkailta tappiollisen järjestelmän purkamista varten.

Honka Management Oy:n osakehankinnat on toteutettu yhtiön henkilöomistajien oman pääoman ehtoisella rahoituksella sekä yhteensä 851 023 euron suuruisella lainalla Honkarakenne Oyj:ltä. Honkarakenne Oyj toteutti 220 000 B-osakkeen suunnatun annin vuonna 2010

ja 17 250 B-osakkeen suuruisen suunnatun annin vuonna 2011. Lisäksi Honka Management Oy on ostanut osakkailtaan 49 000 Honkarakenne Oyj:n B-osaketta vuonna 2010. Yhteensä Honka Management Oy omistaa 286 250 Honkarakenne Oyj:n B-osaketta.

Osakkuusyrittäykset	Kotipaikka	Omistusosuus (%)
Pielishonka Oy	Lieksa	39,3
Puulaakson Energia Oy	Karstula	25,9

Lähipiirin kanssa toteutuneet liiketoimet sekä lähipiirisaamiset ja -velat:

TEUR	Myynnit	Ostot	Saamiset	Velat
2016				
Osakkuusyrittäykset	169	343	27	53
Johtoon kuuluvat avainhenkilöt	0	0	0	0
Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden lähipiiri	0	0	18	0
Muut lähipiiriin kuuluvat	89	67	14	308
2015				
Osakkuusyrittäykset	236	363	16	97
Johtoon kuuluvat avainhenkilöt	0	0	0	0
Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden lähipiiri	75	0	488	0
Muut lähipiiriin kuuluvat	98	52	29	0

Tavaroiden ja palvelujen hinnoittelu osakkuusyhtiöiden kanssa perustuu markkinaehtoiseen hinnoitteluun.

Lisäksi emoyhtiö on myöntänyt johdon omistamalle Honka Management Oy:lle vuosina 2010 ja 2011 lainoja yhteensä 851 TEUR. Lainat erääntyivät maksettavaksi 2016, mutta niitä ei maksettu. Lainoille maksetaan takaisinmaksupäivään asti korkoa euribor 12 kk

+ 1 %. Emoyhtiössä lainasta on tehty 2014-2015 alaskirjauksia (vuonna 2014; 364 TEUR ja vuonna 2015; 29 TEUR).

Vuosina 2016 ja 2015 lähipiiriin kuuluville ei ole kirjattu luottotappioita.

Johtoon kuuluvien avainhenkilöiden työsuhde-etuudet TEUR	2016	2015
Palkat ja muut lyhytaikaiset työsuhde-etuudet	749	1 050
Työsuhteen päättymisen yhteydessä suoritettavat etuudet	224	564
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet	206	319
Yhteensä	1 179	1 932

Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet sisältävät sekä lakisäätöisen että vapaaehtoisesta eläkejärjestelystä aiheutuvat eläkejärjestelyn kulut. Eläkejärjestelyt ovat maksupohjaisia.

Erittely työsuhteen päättymisen jälkeisistä etuuksista	2016	2015
Lakisääteiset eläkkeet		
Toimitusjohtaja		
Mikko Kilpeläinen, toimitusjohtaja 24.3.2015 asti	0	88
Mikko Jaskari, vt. toimitusjohtaja 24.3.-25.6.2015	0	17
Marko Saarelainen, toimitusjohtaja 25.6.2015 lähtien	40	5
Hallituksen jäsenet	24	25
Muu johtoryhmä	89	111
Lakisääteiset eläkkeet yhteensä	154	246
Lisäeläketurva		
Toimitusjohtaja		
Mikko Kilpeläinen, toimitusjohtaja 24.3.2015 asti	0	15
Mikko Jaskari, vt. toimitusjohtaja 24.3.-25.6.2015	0	9
Marko Saarelainen, toimitusjohtaja 25.6.2015 lähtien	18	3
Muu johtoryhmä	35	46
Lisäeläketurva	52	72
Työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet yhteensä	206	319
Johdon palkat ja palkkiot	2016	2015
Toimitusjohtaja	249	654
Hallituksen jäsenet	144	141
Konsernin muut johtoryhmän jäsenet	528	730
Yhteensä	921	1 525
Toimitusjohtajan palkat ja palkkiot		
Mikko Kilpeläinen, toimitusjohtaja 24.3.2015 asti	0	518
Mikko Jaskari, vt. toimitusjohtaja 24.3.-25.6.2015	0	32
Marko Saarelainen, toimitusjohtaja 25.6.2015 lähtien	249	104
Yhteensä	249	654

Hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot		
Tiitinen Arto pj.	48	49
Häggbloom Rainer	14	0
Krook Hannu	5	18
Pankko Teijo	0	5
Rauhaniemi Kati	18	14
Saarelainen Anita	18	19
Saarelainen Jukka	18	14
Saarelainen Mauri	24	25
Yhteensä	144	141

Johdon eläkesitoumukset ja irtisanomiskorvaukset

Honkarakenne Oyj:n toimitusjohtajan eläkeikään ei ole tehty erityissopimuksia. Peruseläke on maksupohjainen, jonka lisäksi hänelle, niin kuin konsernin johtoryhmään kuuluville, on tehty maksupohjainen järjestely, jonka kulut on eritelty kohdassa työsuhteen päättymisen jälkeiset etuudet.

Honkarakenne Oyj:n toimitusjohtajan irtisanomisaika on 6 kk, minkä lisäksi hänelle maksetaan 6 kk:n palkkaa vastaava korvaus, mikäli toimisuhte päättyy yhtiön aloitteesta.

31. Konsernin tunnusluvut

Taloudellista kehitystä kuvaavat tunnusluvut		IFRS 2016	IFRS 2015	IFRS 2014	IFRS 2013	IFRS 2012
Liikevaihto	MEUR	36,08	45,51	48,29	46,23	55,00
Liikevoitto	MEUR	-0,81	-2,17	-1,69	-4,32	1,90
	% lv:stä	-2,2	-4,8	-3,5	-9,4	3,4
Tulos ennen veroja	MEUR	-1,15	-2,52	-1,65	-4,41	1,09
	% lv:stä	-3,2	-5,5	-3,4	-9,5	2,0
Oman pääoman tuotto	%	-19,6	-19,7	-12,9	-27,7	4,6
Sijoitetun pääoman tuotto	%	-6,7	-7,9	-4,3	-15,5	5,7
Omavaraisuusaste	%	41,0	37,0	38,2	47,4	52,6
Nettorahoitusvelat	MEUR	5,0	8,2	6,1	1,5	6,1
Nettovelkaantumisaste	%	74,7	92,1	56,6	11,1	34,5
Bruttoinvestoinnit	MEUR	0,1	0,9	3,7	0,9	1,0
	% lv:stä	0,2	2,1	7,7	1,9	1,8
Tutkimus- ja kehitykseen	MEUR	0,3	0,5	0,4	0,4	0,5
	% lv:stä	0,8	1,0	0,1	0,9	1,0
Tilaukanta	MEUR	16,3	12,5	18,1	15,9	13,6
Henkilöstö keskimäärin		136	161	213	257	265
Osakekohtaiset tunnusluvut						
		2016	2015	2014	2013	2012
Tulos/osake	euro	-0,30	-0,23	-0,40	-0,32	-0,90
Osinko/osake *)	euro	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Osinko/tulos, %	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Efektiivinen osinkotuotto	%	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Oma pääoma/osake	euro	1,38	1,61	1,80	2,20	2,69
P/E -luku		neg.	neg.	neg.	neg.	neg.

*) hallituksen esitys

Tunnuslukujen laskentaperusteet

Oman pääoman tuotto-%	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto / tappio}}{\text{Oma pääoma yhteensä, keskiarvo}}$	x 100
Sijoitetun pääoma tuotto-%	=	$\frac{\text{Tilikauden voitto / tappio + rahoituskulut}}{\text{Oma pääoma + rahoitusvelat, keskiarvo}}$	x 100
Omavaraisuusaste, %	=	$\frac{\text{Oma pääoma yhteensä}}{\text{Taseen loppusumma - saadut ennakot}}$	x 100
Netto rahoitusvelat	=	Rahoitusvelat - rahavarat	
Nettovelkaantumisaste, % (gearing)	=	$\frac{\text{Rahoitusvelat - rahavarat}}{\text{Oma pääoma yhteensä}}$	x 100
Tulos/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva voitto}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä keskimäärin}}$	
Osinko/tulos, %	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakekohtainen tulos}}$	x 100
Efektiivinen osinkotuotto-%	=	$\frac{\text{Osakekohtainen osinko}}{\text{Osakkeen viimeinen pörssikurssi tilinpäätöspäivänä}}$	x 100
Oma pääoma/osake	=	$\frac{\text{Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma}}{\text{Ulkona olevien osakkeiden lukumäärä kauden lopussa}}$	
Hinta/voittosuhte (P/E)	=	$\frac{\text{Tilikauden päätöskurssi}}{\text{Tulos/osake}}$	

Osakkeen kurssikehitys		2016	2015	2014	2013	2012
Vuoden ylin kurssi	euro	1,78	2,50	2,95	3,32	3,60
Vuoden alin kurssi	euro	1,20	1,52	1,68	2,11	2,07
Tilinpäätöspäivän kurssi	euro	1,65	1,60	1,70	2,70	2,12
Osakekannan markkina-arvo *)	MEUR	8,0	7,8	8,2	13,0	10,2
Osakkeiden vaihto	vaihdon arvo	1,8	1,2	1,3	2,2	1,1
	vaihdon määrä	1 198	702	549	821	420
	osuus osakkeiden kokonaismäärästä	24,7	14,5	11,3	17,1	8,7
Osakkeiden oikaistu lukumäärä **)	tilikauden lopussa	4 847	4 847	4 847	4 805	4 805
	keskimääräinen					
	tilikaudella	4 847	4 847	4 840	4 805	4 805

*) A-osakkeen arvona on käytetty B-osakkeen kurssia

**) Yhtiön hallussa olevat omat osakkeet on vähennetty

32. Osakkeet, osakkeenomistajat ja omistusjakauma

Suurimmat osakkeenomistajat 31.12.2016 osakkeiden lukumäärän mukaan

	Nimi	HONAS	HONBS	Yhteensä
1	Saarelainen Oy	139 100	503 107	642 207
2	Norvestia Oyj		451 739	451 739
3	Honka Management Oy		286 250	286 250
4	Sijoitusrahasto Nordea Nordic Small Cap		251 457	251 457
5	Op-Suomi Pienyhtiöt		250 000	250 000
6	Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Varma		222 812	222 812
7	Ajp Holding Oy		202 636	202 636
8	Saarelainen Marko Tapani	1 742	159 810	161 552
9	Lieksaare Oy	18 500	142 700	161 200
10	Nordea Pankki Suomi Oyj, Hallintarek.		135 778	135 778
11	Op-Henkivakuutus Oy		125 000	125 000
12	Ruuska Pirjo	5 950	92 857	98 807
13	Saarelainen Erja Anneli	10 456	68 090	78 546
14	Honkarakenne Oyj		78 135	78 135
15	Ruponen Sonja Helena		60 398	60 398

	Nimi	HONAS	HONBS	Yhteensä
16	Mandatum Life Unit-Linked		50 000	50 000
17	Lindfors Juha Antero		47 493	47 493
18	Niiva Eero		47 407	47 407
19	Saarelainen Paula Sinikka	3 851	39 758	43 609
20	Etola Markus Eeriki		40 000	40 000
21	Tugent Oy		40 000	40 000
22	Hämäläinen Kristiina Leila		38 234	38 234
23	J & K Hämäläinen Oy		36 880	36 880
24	Saarelainen Sirkka		35 914	35 914
25	Saarelainen Mauri Olavi	10 456	23 460	33 916
26	Saarelainen Anita	3 252	30 375	33 627
27	Halonon Panu Markus		30 000	30 000
28	Lindfors Antti		30 000	30 000
29	Pihlaja Hanna Miira Maria	1 743	27 939	29 682
30	Saarelainen Sointu Sinikka	29 020	200	29 220

Hallintarekisteröidyt arvo-osuudet 31.12.2016	Osakkeiden lukumäärä	Ääniosuus %	Osuus osakemäärästä
Nordea Pankki Suomi Oyj	135 778	1,2	2,6
Skandinaviska Enskilda Banken Ab (Publ), Helsingin Sivukonttori	20 377	0,4	0,2
Clearstream Banking S.A.	5 500	0,1	0,1
Danske Bank Oyj	291	0,0	0,0
Euroclear Bank Sa/Nv	220	0,0	0,0
Nordnet Bank Ab	138	0,0	0,0

Johdon osakkeenomistus 31.12.2016

Hallituksen jäsenet ja toimitusjohtaja omistavat yhtiön osakkeita 239 095 kappaletta, joka on 4,6 % osakkeiden määrästä ja 4,9 % äänimäärästä.

Osakkeen jakauma suuruusluokitittain 31.12.2016	Osakkaiden lukumäärä	%-osuus osakkaista	Osakkeiden määrä	%-osuus osakkeista
1-100	506	30,9	27 792	0,5
101-500	622	38,0	171 044	3,3
501-1000	218	13,3	181 188	3,5
1001-5000	210	12,8	483 450	9,3
yli 5000	73	4,5	4 169 627	80,0
Yhteensä	1 629	99,6	5 033 101	96,6
Hallintarekisteröityjä	6	0,4	162 304	3,1
Odotusluettelolla			12 573	0,2
Yhteistilillä			3 441	0,1
Liikkeeseenlaskettu määrä		100	5 211 419	100

Osakkeen jakauma sektoreittain 31.12.2016	Osakkaiden lukumäärä	%-osuus osakkaista	Osakkeiden määrä	%-osuus osakkeista
Yritykset	76	4,6	1 641 794	31,5
Rahoitus- ja vakuutuslaitokset	10	0,6	1 364 892	26,2
Kotitaloudet	1 528	93,5	2 003 148	38,4
Voittoa tavoittelemattomat yhteisöt	5	0,3	6 900	0,1
Ulkomaat	10	0,6	16 367	0,3
Kaikki yhteensä	1 629	99,6	5 033 101	96,6
Hallintarekisteröityjä	6	0,4	162 304	3,1
Odotusluettelolla			12 573	0,2
Yhteistilillä			3 441	0,1
Liikenteeseenlaskettu määrä		100	5 211 419	100

Johdon kannustejärjestelmä ja omat osakkeet

Osakepalkkiojärjestelmä 2013-2016

Hallitus päätti vuoden 2013 toisen vuosineljänneksen aikana konsernin johtoryhmän jäsenille suunnatusta pitkän aikavälin osakepohjaisesta kannustinjärjestelmästä. Osakepalkkiojärjestelmän ansaintajaksot alkoi 1.1.2013 ja päättyy 31.12.2016. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta perustuu kumulatiiviseen osakekohtaiseen tulokseen (EPS) 2013 — 2016 ja keskimääräiseen sijoitetun pääoman tuottoon (ROCE) 2013 — 2016. Palkkiot ansaintajaksolta 2013 — 2016 maksetaan vuonna 2017 yhtiön B-sarjan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Ansaintajaksot perusteella maksettavat palkkiot vastaavat yhteensä enintään noin 340 000 Honkarakenne Oyj:n B-osakkeen arvoa sisältäen myös rahana maksettavan osuuden.

Vuoden 2015 lopussa osakeohjelman perusteella maksettavat palkkiot arvioitiin koko ansaintajaksolta 2013-2016 nollassi ja ohjelmaan liittyvät aikaisemmat kirjaukset purettiin. Arvio osoittautui oikeaksi, osakeohjelman perusteella ei makseta palkkioita.

Honka Management Oy

Honkarakenne Oyj:n hallitus päätti 31.5.2010 Honkarakenne-konsernin johdon osakeomistusjärjestelmästä, jonka tarkoitus on mahdollistaa johdon merkittävä pitkäaikainen omistus yhtiössä. Tähän liittyen Honkarakenne Oyj toteutti 220 000 osakkeen suunnatun annin ja lisäksi ylin johto hankki 49 000 kappaletta Honkarakenteen B-osaketta vuonna 2010. Vuoden 2011 toisella vuosineljänneksellä hallitus päätti luovuttaa 17 250 yhtiön hallussa olevaa omaa B-osaketta suunnatussa maksullisessa osakeannissa johdon perustamalle omistusyhtiölle Honka Management Oy:lle Honkarakenteen uuden johtoryhmän jäsenen, Sanna Westerin, liittämiseksi järjestelmään.

Vuonna 2011 suunnatussa osakeannissa Honkarakenne luovutti Honka Management Oy:lle yhtiön hallussa olevia omia osakkeitaan (HONBS) yhteensä 17 250 kappaletta osana Honkarakenteen johdon osakeomistusjärjestelmää. Osakkeiden luovutusarvo oli 5,26 euroa kappaleelta ja yhteensä 90 735 euroa. Luovutuksen jälkeen Honka Management Oy:n hallussa on 286 250 Honkarakenne Oyj:n B-osaketta.

Toimitusjohtajana 1.1.2012 toiminut Esa Rautalinko irtisanoutui yhtiön palveluksesta tammiukuussa 2012 ja Honkarakenne Oyj lunasti Esa Rautalingon osuuden Honka Management Oy:stä 29.3.2012 osakassopimuksen mukaisesti.

Honka Management Oy:öön liittyvä järjestely oli alun perin voimassa vuoteen 2014 saakka, jonka jälkeen järjestelmä oli tarkoitus purkaa. Osakkeen kurssikehityksestä riippuen järjestelmää voidaan jatkaa vuosi kerrallaan kahden vuoden ajan. Vuosina 2014 ja 2015 järjestelyä ei purettu, vaan sitä jatkettiin vuosi kerrallaan.

Joulukuussa 2016 Honka Management Oy:n osakkaat yhteisymmärryksessä sopivat järjestelmän purkamisesta siten, että Honkarakenne Oyj lunasti järjestelmässä mukana olevien henkilöjäsenten osakkaiden osakkeet yhden euron kappalehinnalla. Ennestään Honkarakenne Oyj omisti 47,0 % Honka Management Oy:n osakkeista.

Omat osakkeet

Katsauskauden lopussa konsernin hallussa on omia Honkarakenne B-sarjan osakkeita 364 385 kappaletta hankintahinnaltaan 1 381 750,23 euroa. Näiden osakkeiden osuus yhtiön osakepääomasta on 6,99 % ja kaikista äänistä 3,34 %. Osakkeiden hankintameno on konsernitilinpäätöksessä kirjattu vähentämään omaa pääomaa.

Valtuutukset

Yhtiön hallituksella on valtuudet hankkia omia B-osakkeita enintään 400 000 kappaletta yhtiön vapaaseen omaan pääomaan kuuluvilla varoilla. Osakkeita voidaan hankkia yhtiön pääomarakenteen kehittämiseksi, yrityskauppojen tai muiden järjestelyjen rahoittamiseen tai toteuttamiseen, yhtiön osakepohjaisten kannustinohjelmien toteuttamiseen tai muutoin edelleen luovutettaviksi tai mitätöitäviksi. Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka kuitenkin enintään 30.6.2017 saakka.

Yhtiön hallituksella on valtuudet päättää maksullisesta tai maksuttomasta osakeannista ja osakeyhtiölain 10 luvun 1 §:ssä tarkoitettujen osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamisesta yhdessä tai useammassa erässä seuraavin ehdoin:

- Valtuutuksen nojalla hallitus voi antaa uusia osakkeita ja/tai luovuttaa yhtiön hallussa olevia vanhoja B-osakkeita enintään yhteensä 1 500 000 kappaletta sisältäen myös ne osakkeet, jotka voidaan antaa erityisten oikeuksien nojalla.
- Osakeanti voidaan tehdä myös yhtiölle itselleen lain säätämässä rajoissa. Valtuutus oikeuttaa poikkeamaan osakkeenomistajien etuoikeudesta merkitä uusia osakkeita (suunnattu Osakeanti) laissa määrätyin edellytyksin.
- Valtuutus oikeuttaa poikkeamaan osakkeenomistajien etuoikeudesta merkitä uusia osakkeita (suunnattu Osakeanti) laissa määrätyin edellytyksin.
- Valtuutusta voidaan käyttää yrityshankintojen tai muiden yhtiön liiketoimintaan kuuluvien järjestelyiden toteuttamiseksi, investointien rahoittamiseksi, yhtiön rahoitusrakenteen parantamiseksi, osana yhtiön kannustinjärjestelmän toteuttamista tai muihin hallituksen päättämiin tarkoituksiin.
- Valtuutus käsittää oikeuden päättää siitä, miten merkintähinta merkitään yhtiön taaseeseen. Merkintähinta voidaan maksaa paitsi rahalla myös kokonaan tai osittain muulla omaisuudella (apporttiomaisuus) tai käyttämällä merkitsijällä olevaa saatavaa merkintähinnan kuittamiseen. Hallituksella on oikeus päättää muista osakeantiin ja osakkeisiin oikeuttavien erityisten oikeuksien antamiseen liittyvistä seikoista.

Valtuutus on voimassa seuraavaan varsinaiseen yhtiökokoukseen saakka kuitenkin enintään 30.6.2017 saakka.

Lunastuslauseke

Jos A-osake muun saannon kuin perinnön, testamentin tai avio-oikeuden nojalla siirtyy muulle kuin yhtiön osakkaalle, on siirrosta ilmoitettava kirjallisesti hallitukselle.

Hallituksella on 30 päivän kuluessa saatuaan siirrosta ilmoituksen oikeus lunastaa A-osakkeet yhtiölle osakkeen kirjanpitoarvosta viime tilinpäätöksen mukaan käyttämällä vararahoastoa tai muita yli osakepääoman säästyneitä varoja. Ellei A-osakkeita lunasteta yhtiölle, antakoon hallitus sitten heti näistä seikoista tiedon yhtiön A-osakkeita omistaville osakkaille. A-osakkeen omistajilla on lunastusoikeus edellä sanotuista hinnasta 30 päivän kuluessa yllä mainitusta ilmoituksesta lukien. Jos useampia lunastajia ilmaantuu, jaetaan lunastettavat A-osakkeet heidän kesken sen mukaan kuin he omistavat ennestään A-osakkeita yhtiössä tai siltä osin kuin tämä ei käy päinsä, arvalla.

Yhtiön B-osakkeet eivät ole lunastusoikeuden alaisia vaan vapaasti luovutettavissa.

Osakassopimus

Saarelainen Oy ja eräät Honkarakenne Oyj:n Saarelaisen sukuun kuuluvat henkilöosakkaat ovat solmineet muutetun osakassopimuksen 17.2.2009. Aiempi osakassopimus oli tehty 21.4.1990. Sopimuksen osapuolet ovat sopineet, että henkilöosakkaat pyrkivät yksimieliseen äänivaltansa käyttämiseen yhtiön yhtiökokouksissa. Jollei yksimielisyyteen päästä, henkilöosakkaat äänestävät sen kannan puolesta, jota Saarelainen Oy kannattaa. Valittaessa Honkarakenne Oyj:n hallitukseen Saarelaisen suvun edustajia, valinta tehdään sopimuksen mukaan henkilöosakkaiden yksimielisellä päätöksellä. Ellei yksimielisyyteen päästä, päättää suvun edustajista Saarelainen Oy:n yhtiökokous kokouksessa annettujen äänten enemmistöllä.

Osakassopimuksen mukaan henkilöosakkaat sitoutuvat olemaan myymättä tai luovuttamatta omistamiaan Honkarakenne Oyj:n A-osakkeita kenellekään muulle kuin sopimuksen allekirjoittaneelle henkilöosakkaalle tai Saarelainen Oy:lle, tiettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta, ilman että myytäväksi tai luovutettaviksi aiottu osakkeet tarjotaan ensin etuosto-oikeudella Saarelainen Oy:lle tai tämän määräämälle.

Sopimuksen piirissä on Saarelainen Oy:n lisäksi Saarelainen Sinikka, Saarelainen Reino kuolinpesä, Saarelainen Erja, Saarelainen Mauri, Ruuska Pirjo, Saarelainen Anita, Saarelainen Kari, Saarelainen Paula, Ruponen Helena, Saarelainen Jukka, Saarelainen Sari ja Saarelainen Jari. Sopimuksen piiriin kuuluvien tahojen, mukaan luettuna heidän alaikäisten lasten yhteenlaskettu omistus on 236 282 A-osaketta ja 833 495 B-osaketta. Omistusosuus kaikista osakkeista on 20,53 % ja osuus kaikista äänistä 50,94 %.

VMA 153/2007:n mukaisia osakkeita ja osakkeenomistusta koskevia tietoja on esitetty myös toimintakertomuksessa.

Emoyhtiön tuloslaskelma (FAS)

TEUR	1.1.-31.12.2016	1.1.-31.12.2015
LIKEVAIHTO	34 293	37 076
Valmiiden ja keskeneräisten tuotteiden varastojen lisäys (+) tai vähennys (-)	-270	-373
Valmistus omaan käyttöön (+)		7
Liiketoiminnan muut tuotot	298	282
Materiaalit ja palvelut		
Aineet, tarvikkeet ja tavarat:		
Ostot tilikauden aikana	-17 909	-19 714
Varastojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-74	-64
Ulkopuoliset palvelut	-4 505	-4 597
Henkilöstökulut	-6 353	-7 115
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-1 719	-1 908
Arvonalentumiset		-279
Liiketoiminnan muut kulut	-4 719	-4 576
LIIKEVOITTO/-TAPPIO	-958	-1 262
Rahoitustuotot ja -kulut		
Tuotot osuuksista saman konsernin yrityksissä	1 401	
Muut korko- ja rahoitustuotot	182	152
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-548	-625
VOITTO/TAPPIO ENNEN TILINPÄÄTÖSSIIRTOJA JA VEROJA	77	-1 735
Tilinpäätössiirrot		
Poistoeron lisäys (-) tai vähennys (+)	0	-3
Tuloverot		
Tilikauden verot	-140	0
Laskennallisen verosaamisen muutos	-84	149
TILIKAUDEN VOITTO/TAPPIO	-147	-1 589

Emoyhtiön tase (FAS)

TEUR	31.12.2016	31.12.2015
Vastaavaa		
PYSYVÄT VASTAAVAT	31.12.2016	31.12.2015
Aineettomat hyödykkeet		
Aineettomat oikeudet	138	221
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	867	977
Rakennukset ja rakennelmat	5 581	6 896
Koneet ja kalusto	3 506	4 488
Muut aineelliset hyödykkeet	10	106
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	46	21
	10 010	12 487
Sijoitukset		
Osuudet saman konsernin yrityksissä	348	367
Osuudet osakkuusyhteisöissä	439	439
Muut osakkeet ja osuudet	42	42
Muut saamiset saman konsernin yrityksiltä	1 600	1 600
	2 430	2 449
PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ	12 577	15 614
VAIHTUVAT VASTAAVAT	31.12.2016	31.12.2015
Vaihto-omaisuus		
Keskeneräiset tuotteet	1 761	2 126
Valmiit tuotteet / Tavarat	423	328
Muu vaihto-omaisuus	1 244	1 307
	3 428	3 761
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	458	458
Lainasaamiset	20	20
Laskennalliset verosaamiset	1 158	1 243
	1 636	1 720

Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	1 393	1 203
Saamiset saman konsernin yrityksiltä	1 359	1 005
Saamiset osakkuusyrittäksiltä	27	16
Muut saamiset	768	964
Siirtosaamiset	45	857
	<hr/>	<hr/>
	3 593	4 045
Rahat ja pankkisaamiset	4	194
VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ	8 661	9 720
Vastaavaa yhteensä	21 239	24 877

TEUR	31.12.2016	31.12.2015
Vastattavaa		
OMA PÄÄOMA		
Osakepääoma	9 898	9 898
Ylikurssirahasto	520	520
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	6 579	6 579
Edellisten tilikausien voitto	-9 802	-8 212
Tilikauden voitto / tappio	-147	-1 589
	<hr/>	<hr/>
OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ	7 048	7 195
TILINPÄÄTÖSSIIRTOJEN KERTYMÄ		
Poistoero	21	21
PAKOLLISET VARAUKSET		
Muu pakollinen varaus	334	659
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	4 151	4 495
Velat saman konsernin yrityksille	1 800	1 800
Velat lähipiirille	300	0
Velat omistusyhteisyrittäksille	0	97
	<hr/>	<hr/>
	6 251	6 392
Lyhytaikainen		
Lainat rahoituslaitoksilta	900	3 050
Saadut ennakot	3 090	2 767
Ostovelat	1 306	1 850
Velat saman konsernin yrityksille	207	212
Muut velat	161	156
Siirtovelat	1 920	2 574
	<hr/>	<hr/>
	7 584	10 609
VIERAS PÄÄOMA YHTEENSÄ	13 835	17 001
Vastattavaa yhteensä	21 239	24 877

Emoyhtiön rahoituslaskelma

TEUR	2016	2015
LIIKETOIMINNAN RAHAVIRTA		
Tilikauden voitto	-147	-1 589
Oikaisut:		
Poistot ja arvonalentumiset	1 719	2 187
Muut tuotot ja kulut, joihin ei liity maksua	-325	-133
Rahoitustuotot ja -kulut	-1 035	473
Muut oikaisut	84	-150
Rahavirta ennen käyttöpääoman muutosta	296	788
KÄYTTÖPÄÄOMAN MUUTOS		
Lyhytaikaisten liikesaamisten muutos	452	671
Vaihto-omaisuuden muutos	333	437
Lyhytaikaisten velkojen muutos	-797	390
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	284	2 287
Maksetut korot ja maksut muista liiketoiminnan rahoituskuluista	-595	-623
Saadut osingot liiketoiminnasta	1 401	0
Saadut korot liiketoiminnasta	145	133
Maksetut välittömät verot	-140	0
Liiketoiminnan rahavirta	1 095	1 796
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA		
Investoinnit aineell. ja aineett. hyödykkeisiin	-88	-103
Aineell. ja aineett. hyödykkeiden luovutusvoitot	998	16
Investoinnit tytäryhtiöihin	-1	0
Investointien rahavirta	910	-87
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA		
Lyhytaikaisten lainojen nosto	0	185
Pitkäaikaisten lainojen nosto	300	0
Pitkäaikaisten lainojen takaisinmaksu	-2 494	-1 710
Rahoituksen rahavirta	-2 194	-1 525
Rahavarojen muutos	-190	185
Rahavarat tilikauden alussa	194	9
Rahavarat tilikauden lopussa	4	194

Emoyhtiön tilinpäätöksen liitetiedot

Laatimisperiaatteet

Käyttöomaisuus

Käyttöomaisuus on aktivoitu välittömään hankintamenuun.

Rakennukset ja rakennelmat sisältävät aikaisemmin voimassa olleen kirjanpitolain mukaan kirjattuja arvonorotuksia ja näiden arvonorotusten perusteiden olemassaoloa arvioidaan vuosittain.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenuun arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan tasapoistoin. Koneet ja kalustot ryhmässä tehtaiden uusien tuotantolinjojen poistoajat ovat 12 vuotta.

Suunnitelman mukaiset poistoajat ovat:

Aineettomat oikeudet	5–10 vuotta
Liikearvo	5 vuotta
Rakennukset ja rakennelmat	20–30 vuotta
Koneet ja kalusto	3–12 vuotta
Muut aineelliset hyödykkeet	3–10 vuotta

Vaihto-omaisuus

Vaihto-omaisuuteen sisältyvät erät on arvostettu FIFO-periaatteen mukaisesti välittömään hankintamenuun, todennäköiseen jälleenhankinta- tai luovutushintaan, mikäli se on alhaisempi.

Johdannaiset

Yhtiön johdannaiset sisältävät valuuttatermiinejä ja koronvaihtosopimuksia. Valuuttatermiineillä suojaudutaan ennakoitujen valuuttamääräisten myyntien rahavirtojen muutokselta. Yhtiö suojaa ennakoituista 12 kuukauden tulevista valuuttamääräisistä kassavirroistaan valuuttatermiineillä lähes 50 %.

Koronvaihtosopimuksilla vaihdetaan yhtiön rahalaitoslainojen vaihtuvakorko kiinteäksi korkoksi. Koronvaihtosopimukset on määritelty alkuperäiseltä juoksuajaltaan maksimissaan 10 vuodeksi ja korko määritellään kolmen ja kuuden kuukauden välein.

Johdannaiset on arvostettu tilinpäätöksessä käypään arvoon. Käyvän arvon muutokset on kirjattu tulosvaikutteisesti muihin rahoitustuottoihin ja -kuluihin.

Eläkejärjestelyt

Henkilöstön lakisääteinen eläketurva on hoidettu eläkevakuutusyhtiöiden kautta.

Laskennallisten verojen kirjaaminen

Laskennallinen verovelka tai -verosaaminen on laskettu verotuksen ja tilinpäätöksen välisille väliaikaisille eroille käyttäen tilinpäätöshetkellä vahvistettua seuraavien vuosien verokantaa. Taseeseen sisältyy laskennallinen verovelka kokonaisuudessaan ja laskennallinen verosaaminen arvioidun todennäköisen saamisen suuruisena.

Valuuttamääräiset erot

Ulkomaanrahan määräiset saamiset ja velat on muutettu Suomen rahan määräiseksi tilinpäätöspäivän kurssiin.

1. Emoyhtiön tuloslaskelman liitetiedot

1.1. Liikevaihto (TEUR)	2016	2015
Markkina-alueittain		
Suomi ja Baltia (Finland & Baltics)	18 309	16 247
Venäjä ja IVY (Russia & CIS)	10 190	12 029
Global Markets	5 794	8 800
Yhteensä	34 293	37 076

Suomi ja Baltia sisältää muuta kuin Suomea 0 TEUR (0 TEUR).

1.2. Liiketoiminnan muut tuotot (TEUR)	2016	2015
Avustukset	83	191
Vuokratuotot	70	88
Käyttöomaisuuden myyntituotot	48	1
Hyvitys toimimattomasta käyttöomaisuudesta	97	0

1.3. Henkilöstöä ja toimielinten jäseniä koskevat liitetiedot

Henkilöstökulut (TEUR)	2016	2015
Palkat	5 210	5 767
Eläkekulut	869	1 107
Sosiaalikulut	274	241
Yhteensä	6 353	7 115
Henkilöstön määrä keskimäärin		
Työntekijät	69	68
Toimihenkilöt	61	63
Yhteensä	130	132
Henkilöstön määrä henkilötyövuosina keskimäärin		
Työntekijät	48	51
Toimihenkilöt	55	56
Yhteensä	103	107
Johdon palkat ja palkkiot (TEUR)	2016	2015
Toimitusjohtaja ja hallituksen jäsenet	388	790
Toimitusjohtajan palkat ja palkkiot		
Kilpeläinen Mikko	0	518
Saarelainen Marko	244	99
Jaskari Mikko (vt. toimitusjohtaja)	0	32
Yhteensä	244	649
Hallituksen jäsenten palkat ja palkkiot		
Tiitinen Arto pj.	48	49
Häggblohm Rainer	14	0
Krook Hannu	5	18
Pankko Teijo	0	5
Rauhaniemi Kati	18	14
Saarelainen Anita	18	19
Saarelainen Jukka	18	14
Saarelainen Mauri	24	25
Yhteensä	144	141

Liiketoimet lähipiirin kanssa (TEUR)	2016	2015
Ostot	410	415
Myynnit	258	409
Arvonalentumiset lainoista ja muista saatavista	0	55
Lähipiirille myönnetyt uudet lainat	0	0
Lähipiirille aikaisemmin myönnetyt lainat	458	458
Lähipiiriltä saadut uudet lainat	300	0
Lähipiiriltä aikaisemmin saadut lainat	0	0

Lähipiiri koostuu tytäryrityksistä ja ja osakkuusyrityksistä sekä johdosta ja heidän vaikutusvaltaisestiään sekä Saarelaisten osakassopimuksen piiriin kuuluvista henkilöistä ja heidän määräysvaltaisestiään. Lähipiiriin kuuluva johto koostuu hallituksesta, toimitusjohtajasta ja yhtiön johtoryhmästä.

Lähipiiritapahtumat ovat ehdoiltaan markkinaehtoisia tavanomaisia liiketapahtumia.

1.4. Poistot ja arvonalentumiset (TEUR)	2016	2015
Suunnitelman mukaiset poistot		
Aineettomat oikeudet	92	118
Rakennukset ja rakennelmat	563	575
Koneet ja kalusto	998	1 089
Muut aineelliset hyödykkeet	66	126
Suunnitelman mukaiset poistot yhteensä	1 719	1 908
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien hyödykkeistä	0	279
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	1 719	2 187

1.5. Tilintarkastajan palkkiot (TEUR)	2016	2015
Tilintarkastuspalkkiot	78	44
Veroneuvonta	0	0
Muut palkkiot	32	53
Yhteensä	110	97

1.6. Rahoitustuotot ja -kulut (TEUR)	2016	2015
Osingot saman konsernin yrityksiltä	1 401	0
Korkotuotot	28	11
Arvonalentumiset pysyvien vastaavien sijoituksista	-20	-29
Korkokulut	-234	-333
Muut rahoituskulut	-35	-6
Kurssivoitot/-tappiot	-137	-102
Arvonmuutokset valuuttajohdannaisista	31	-14
Yhteensä	1 035	-473

1.7. Tuloverot (TEUR)	2016	2015
Maksetut verot	-140	0
Laskennallisen verosaamisen muutos	-84	149
Yhteensä	-225	149

2. Emoyhtiön taseen liitetiedot

2.1. Emoyhtiön aineettomat hyödykkeet 2016 TEUR	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennako- maksut	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	5 106	2 148		7 254
Lisäykset	9			9
Erien väliset siirrot	-20	-57		-77
Hankintameno 31.12.	5 095	2 091	0	7 186
Kertyneet poistot 1.1.	-4 884	-2 148		-7 033
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	19	57		77
Tilikauden poistot	-92			-92
Kertyneet poistot 31.12.	-4 957	-2 091	0	-7 048
Kirjanpitoarvo 31.12.	138	0	0	138

Emoyhtiön aineettomat hyödykkeet 2015 TEUR	Aineettomat oikeudet	Muut pitkä- vaikutteiset menot	Ennako- maksut	Aineettomat hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	5 055	2 148	49	7 252
Lisäykset	1			1
Erien väliset siirrot	49		-49	0
Hankintameno 31.12.	5 106	2 148		7 254
Kertyneet poistot 1.1.	-4 767	-2 148		-6 915
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot				0
Tilikauden poistot	-118			-118
Kertyneet poistot 31.12.	0	0	0	0
Kirjanpitoarvo 31.12.	-4 884	-2 148		-7 033

2.2. E moyhtiön aineelliset hyödykkeet 2016 TEUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 269	21 826	37 380	2 931	21	63 428
Lisäykset			13		87	100
Vähennykset	-425	-5 920	-9 922	-449		-16 716
Erien väliset siirrot		3	59		-62	
Hankintameno 31.12.	844	15 909	27 530	2 482	46	46 811
Kertyneet poistot 1.1.	-316	-15 400	-32 893	-2 826		-51 434
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot	316	5 165	9 867	420		15 767
Tilikauden poistot		-563	-998	-66		-1 627
Arvon alentumiset						
Kertyneet poistot 31.12.		-10 798	-24 024	-2 472		-37 294
Arvonkorotukset	24	470				494
Kirjanpitoarvo 31.12.	867	5 581	3 506	10	46	10 010

Tuotantokoneiden ja -laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2016 on 3 493 tuhatta euroa (4 470 tuhatta euroa vuonna 2015). Arvonkorotukset perustuvat omaisuuden arvoista tehtyihin arviointeihin.

E moyhtiön aineelliset hyödykkeet 2015 TEUR	Maa- ja vesialueet	Rakennukset ja rakennelmat	Koneet ja kalusto	Muut aineelliset hyödykkeet	Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	Aineelliset hyödykkeet yhteensä
Hankintameno 1.1.	1 352	21 844	37 421	2 931		63 548
Lisäykset			23		44	67
Vähennykset	-83	-18	-63		-23	-187
Erien väliset siirrot						0
Hankintameno 31.12.	1 269	21 826	37 380	2 931	21	63 428
Kertyneet poistot 1.1.	-320	-14 666	-31 803	-2 693		-49 482
Vähennysten ja siirtojen kertyneet poistot		4	31			34
Tilikauden poistot		-568	-1 089	-126		-1 783
Arvon alentumiset	5	-170	-31	-7		-203
Kertyneet poistot 31.12.	-316	-15 400	-32 893	-2 826		-51 434
Arvonkorotukset	24	470				494
Kirjanpitoarvo 31.12.	977	6 896	4 488	106	21	12 487

Tuotantokoneiden ja -laitteiden kirjanpitoarvo 31.12.2015 on 4 470 tuhatta euroa (5 603 tuhatta euroa vuonna 2014). Arvonkorotukset perustuvat omaisuuden arvoista tehtyihin arviointeihin.

2.3. Sijoitukset

Emoyhtiön sijoitukset 2016 TEUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuusyrityksissä	Muut osakkeet ja osuudet	Muut saamiset saman konsernin yrityksiltä	Sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.	367	439	42	1 600	2 449
Lisäykset	1				1
Vähennykset	-20				-20
Hankintameno 31.12.	348	439	42	1 600	2 430
Kirjanpitoarvo 31.12.	348	439	42	1 600	2 430

Osuudet konsernin yrityksissä sisältää 8 TEUR johdon yhtiön Honka Management Oy:n osakkeita, jotka on arvostettu hankintamenoon vähennettynä vuonna 2014 tehdyllä arvonalennuskirjauksella 28 TEUR.

Emoyhtiöllä on Saksan tytäryhtiöltä pitkäaikainen pääomalinasaaminen 1 600 TEUR, joka on arvostettu hankintamenoon. Saksan yhtiön oma pääoma tilinpäätöshetkellä 31.12.2016 on 659 TEUR negatiivinen ilman pääomalinanaa. Johdon näkemyksen mukaan Saksan yhtiön odotetaan kasvavan tulevina vuosina. Saksan yhtiön tasearvot on arvostettu liiketoimintasuunnitelman tulevaisuuden kassavirtojen perusteella.

Emoyhtiön sijoitukset 2015 TEUR	Osuudet saman konsernin yrityksissä	Osuudet osakkuusyrityksissä	Muut osakkeet ja osuudet	Muut saamiset saman konsernin yrityksiltä	Sijoitukset yhteensä
Hankintameno 1.1.	367	439	42	1 600	2 449
Hankintameno 31.12.	367	439	42	1 600	2 449
Kirjanpitoarvo 31.12.	367	439	42	1 600	2 449

Osuudet konsernin yrityksissä sisältää 7 TEUR johdon yhtiön Honka Management Oy:n osakkeita, jotka on arvostettu hankintamenoon vähennettynä vuonna 2014 tehdyllä arvonalennuskirjauksella 28 TEUR.

Emoyhtiöllä on Saksan tytäryhtiöltä pitkäaikainen pääomalinasaaminen 1 600 TEUR, joka on arvostettu hankintamenoon. Saksan yhtiön oma pääoma tilinpäätöshetkellä 31.12.2015 on 586 TEUR negatiivinen ilman pääomalinanaa. Johdon näkemyksen mukaan Saksan yhtiön odotetaan kasvavan tulevina vuosina. Saksan yhtiön tasearvot on arvostettu liiketoimintasuunnitelman tulevaisuuden kassavirtojen perusteella.

2.4. Emoyhtiön omistamat tytäryhtiö- ja osakkuusyhtiöosakkeet

Konserniyritykset	Emoyhtiön ja konsernin omistus- ja äänivalta %
Honka Blockhaus GmbH, Saksa	100 %
Honka Japan Inc., Japani	100 %
Honkarakenne Sarl, Ranska	87 %
Alajärven Hirsitalot Oy, Alajärvi	100 %
Honka-Kodit Oy, Tuusula	100 %
Honka Management Oy	100 %

Osakkuusyrietykset	Emoyhtiön ja konserninomistus- ja äänivalta %
Pielishonka Oy, Lieksa	39,3 %
Puulaakson Energia Oy, Karstula	25,9 %

2.5. Vaihto-omaisuus

Muu vaihto-omaisuus koostuu lomaosakkeista 106 TEUR (106 TEUR) ja maa-alueista 1 138 TEUR (1 201 TEUR). Muu vaihto-omaisuus on arvostettu hankintamenuon tai sitä alempan käypään markkina-arvoon.

2.6. Saamiset

2.6.1. Pitkäaikaiset saamiset (TEUR)	2016	2015
Saamiset, jotka erääntyvät yli yhden vuoden kuluttua		
Lainasaamiset	20	20
Lainasaamiset ylimmän johdon omistamalta yhtiöltä	458	458

Yhtiön ylimmän johdon omistamalle yhtiöltä, Honka Management Oy:ltä, on 458 TEUR lainasaaminen, josta on tehty vuosina 2014–2015 arvonalentumiskirjaus yhteensä 393 TEUR. Laina erääntyi maksettavaksi 31.8.2014, mutta yhtiön purkamista lykättiin. Lainalle maksetaan takaisinmaksupäivään asti korkoa euribor 12 kk + 1 %. Mikäli Honka Management Oy:n purkamista lykätään vuosi kerrallaan, myös lainan takaisinmaksupäivää lykätään vastaavasti. Jouluksessa 2016 järjestelmä päätettiin purkaa ja emoyhtiö hankki loput Honka Management Oy:n osakkeet ostamalla henkilöosaiden aiemmin omistamat osakkeet.

2.6.2. Laskennalliset verosaamiset ja -velat TEUR	2016	2015
Verosaamiset	1 158	1 242

Tilinpäätöksen 31.12.2016 verosaamiset koostuvat emoyhtiön vahvistetuista tappioista laske-
tusta verosaamisesta. Tilinpäätöksen yhteydessä on tehty johdon huolellinen arviointi tappi-
oista kirjattujen verosaatavien arvostamisesta. Kirjatut verosaamiset perustuvat johdon näke-
mykseen tulevaisuuden kehityksestä.

Tulevaa tuloskehitystä tukeva näyttö

Vaikka yhtiö on tehnyt viime vuosina tappiollisen tuloksen, yhtiön näkemyksen mukaan ta-
seeseen merkityt laskennalliset verosaamiset pystytään hyödyntämään käyttäen arvioitua vero-
tettavaa tuloa, joka perustuu Honkarakenteen liiketoimintasuunnitelmiin.

Positiivista tuloskehitystä tukevana näyttönä pidetään erityisesti vuosina 2012–2016 toteu-
tettuja merkittäviä tehostustoimia ja uudelleen organisoimista mm. Alajärven tuotantolaitok-
sesta luopumista, töiden uudelleen järjestelyjä ja laajentumista uusille markkina- ja liiketoimin-
ta-alueille. Nämä toteutetut tehostustoimet ja uudelleen organisoimiset ovat pienentäneet kon-
sernin kuluja ja konsernin tulos on kehittynyt positiivisesti.

Alla on esitetty konsernin tuloksen ennen veroja kehityminen vuosina 2012 – 2016 (TEUR)

	2016	2015	2014	2013	2012
Konsernin tulos ennen veroja	-1 152	-1 723	-2 523	-1 651	-4 409

Alan markkinatilanne on ollut viime vuosina vaikea, mutta tilanteen uskotaan kääntyneen
parempaan suuntaan. Konserni on panostanut markkinointiin ja se on tuottanut tulosta, Hon-
karakenne pääsi mukaan Suomen piristyneeseen markkinakehitykseen. Tuloskehitystä tuke-
vana näyttönä pidetään myös sitä, että konsernin tilauskanta on tilinpäätöshetkellä korkeam-
malla tasolla kuin vastaavana ajankohtana edellisenä vuonna.

Terveellinen rakentaminen on kasvava trendi markkinoilla ja Honkarakenne on panostanut
voimakkaasti terveelliseen rakentamiseen, mm. Honkarakenteella on ainoana hirsitalotoimit-
tajana VTT:n myöntämä sertifikaatti (Terve Talo). Myös Kiinan markkinoille tehtyjen panos-
tusten uskotaan tuottavan tulosta lähivuosina.

Olenneisimmat erät, joista ei ole kirjattu laskennallista verosaamista, johtuen erien toteutumi-
seen liittyvästä epävarmuudesta (TEUR):

	2016	2015
Uudelleenjärjestelyvaraus	149	222
Käyttöomaisuuden alaskirjaukset ja hyllytetyt poistot	3 324	1 763

2.6.3. Lyhytaikaiset saamiset (TEUR)	2016	2015
Saamiset saman konsernin yrityksiltä		
Myyntisaamiset	1 196	883
Muut saamiset	163	121
Yhteensä	1 359	1 005

2.6.4. Siirtosaamiset TEUR	2016	2015
Saatujen ennakoiden alv	5	5
Provisioaktivointi laskuttamattomista tilauksista	0	751
Jaksotettu Tekes-avustus	0	100
Lisäprovisioon ennakkomaksu	36	0
Muut siirtosaamiset	4	1
Yhteensä	45	857

2.7 Oma pääoma (TEUR)	2016	2015
Osakepääoma 1.1.	9 898	9 898
Osakepääoma 31.12.	9 898	9 898
Ylikurssirahasto 1.1.	520	520
Ylikurssirahasto 31.12.	520	520
Sidottu oma pääoma yhteensä	10 418	10 418
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 1.1.	6 579	6 579
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto 31.12.	6 579	6 579

Edellisten tilikausien voitto 1.1.	-9 802	-7 903
Edellisten tilikausien voittovaroihin kohdistuvat oikaisut	0	-309
Tilikauden voitto/tappio	-147	-1 589
Voittovarat 31.12.	-9 949	-9 802
Vapaa oma pääoma	-3 370	-3 223
Oma pääoma yhteensä	7 048	7 195

Laskelma jakokelpoisesta omasta pääomasta 31.12.	2016	2015
Voitto edellisiltä tilikausilta	-9 802	-7 903
Edellisten tilikausien voittovaroihin kohdistuvat		
Oikaisut	0	-309
Tilikauden voitto/tappio	-147	-1 589
Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	6 579	6 579
Honka Management Oy:lle annettu laina	-458	-458
Yhteensä	-3 828	-3 681

2016 **2015**

Laskelma voitonjakokelpoisesta omasta pääomasta 31.12.

Voitto edellisiltä tilikausilta	-9 802	-7 903
Edellisten tilikausien voittovaroihin kohdistuvat		
Oikaisut	0	-309
Tilikauden voitto/tappio	-147	-1 589
Honka Management Oy:lle annettu laina	-458	-458
Yhteensä	-10 407	-10 260

Emoyhtiön osakeet jakautuvat osakelajeittain seuraavasti:

	Äänet	Kpl
A-osakkeet yhteensä (20 ääntä/osake)	6 001 920	300 096
B-osakkeet yhteensä (1 ääni/osake)	4 911 323	4 911 323
A- ja B-osakkeet yhteensä	10 913 243	5 211 419

2.8. Pakolliset varaukset (TEUR)	2016	2015
Takuuvaraus	120	240
Riitatapauksista johtuvat varaukset	65	0
Uudelleenjärjestelyvaraus, lyhytaikainen	149	419
Yhteensä	334	659

Uudelleenjärjestelyvarauksesta 115 TEUR (260 TEUR) liittyy Alajärven tehtaan sulkemiseen, 15 TEUR (48 TEUR) vuonna 2013 tehtyihin henkilöstövähennyksiin ja tehostamistoimenpiteisiin ja 20 TEUR (110 TEUR) tilivuonna tehtyihin henkilöstövähennyksiin ja tehostamistoimenpiteisiin.

Lyhytaikainen uudelleenjärjestelyvaraus sisältää irtisanomisiin liittyviä kuluja 149 TEUR (284 TEUR) ja kiinteistön ylläpitoon liittyviä kuluja 0 TEUR (86 TEUR).

2.9. Vieras pääoma

2.9.1. Pitkäaikainen vieras pääoma (TEUR)	2016	2015
Velat, jotka erääntyvät viiden vuoden tai sitä pidemmän ajan kuluttua		
Lainat rahoituslaitoksilta	0	0
Lainat rahoituslaitoksilta sisältää shekkituliluottoja	1 226	2 470
Velat saman konsernin yrityksille		
Muut velat	1 800	1 800
Velat osakkuusyrityksille		
Muut velat	0	97

2.9.2. Lyhytaikainen vieras pääoma (TEUR)	2016	2015
Velat saman konsernin yrityksille		
Ostovelat	150	154
Muut velat	57	57
Yhteensä	207	212

2.9.3. Siirtovelat (TEUR)	2016	2015
Palkat ja palkkiot sosiaalikuuluineen	970	1 012
Korkovelka	59	94
Myyntiprovisiot	186	467
Johdannaisjaksotus	131	272
Ostolaskujen jaksotukset	151	266
Jälkikulujaksotus	300	340
Muut kulujaksotukset	123	123
Yhteensä	1 920	2 574

Johdannaisjaksotus koostuu valuuttatermiinien ja koronvaihtosopimusten käyvästä arvosta tilinpäätöshetkellä. Käyvän arvon muutos on kirjattu tulosvaikutteisesti muihin rahoitustuotoihin ja -kuluihin. Tilikauden arvonmuutos on 31 TEUR (-14 TEUR vuonna 2015).

3. Emoyhtiön ehdolliset velat

3. Annetut vakuudet (TEUR)	2016	2015
Velat ja vastuut, joiden vakuudeksi on annettu kiinnityksiä kiinteistöön, yritysikiinnityksiä ja pantattu osakkeita		
Lainat rahoituslaitoksilta	5 351	7 545
Yhteensä	5 351	7 545

Edellisten vakuudeksi annetut		
Kiinteistökiinnitykset	12 081	20 409
Yrityskiinnitykset	5 306	5 306
Yhteensä	17 387	25 716

Annetut takaukset		
Omasta puolesta	2 288	1 860
Yhteensä	2 288	1 860

Leasing-sopimuksista maksettavat määrät		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	77	182
Myöhemmin maksettavat	35	82
Yhteensä	112	264

Vuokravastuut toimitiloista		
Seuraavalla tilikaudella maksettavat	139	139
Myöhemmin maksettavat	0	139
Yhteensä	139	277

4. Emoyhtiön osakkeet ja osakkeenomistus

Osakkeita ja osakkeenomistusta koskevat tiedot on esitetty konsernin liitetiedoissa kohdassa 32 ja toimintakertomuksessa.

HONKARAKENNE OYJ

Tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen allekirjoitukset

Tuusulassa 15. päivänä helmikuuta 2017

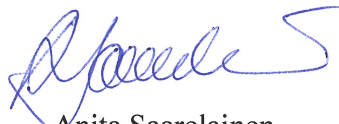
Arto Tiitinen
puheenjohtaja

Rainer Häggblom

Kari Rauhaniemi

Anita Saarelainen

Jukka Saarelainen

Mauri Saarelainen

Marko Saarelainen
toimitusjohtaja

Tilinpäätösmerkintä

Suoritetusta tarkastuksesta on tänään annettu tilintarkastuskertomus.

Helsingissä 16. päivänä *maalis* kuuta 2017

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Maria Grönroos
KHT

Tilintarkastuskertomus

Honkarakenne Oyj:n yhtiökokoukselle

Tilinpäätöksen tilintarkastus

Lausunto

Lausuntonamme esitämme, että

- konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin taloudellisesta asemasta sekä sen toiminnan tuloksesta ja rahavirroista EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti
- tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan konsernin sekä emoyhtiön toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset.

Tilintarkastuksen kohde

Olemme tilintarkastaneet Honkarakenne Oyj:n (y-tunnus 0131529-0) tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.–31.12.2016. Tilinpäätös sisältää:

- konsernin taseen, laajan tuloslaskelman, laskelman oman pääoman muutoksista, rahavirtalaskelman ja liitetiedot, mukaan lukien yhteenveto merkittävimmistä tilinpäätöksen laatimisperiaatteista; sekä
- emoyhtiön taseen, tuloslaskelman, rahoituslaskelman ja liitetiedot.

Lausunnon perustelut

Olemme suorittaneet tilintarkastuksen Suomessa noudatettavan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti. Hyvän tilintarkastustavan mukaisia velvollisuuksiamme kuvataan tarkemmin kohdassa Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa.

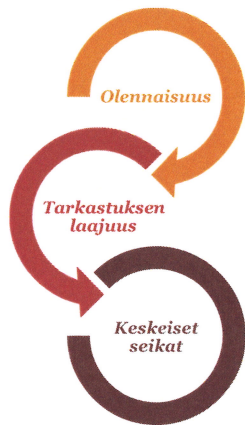
Käsityksemme mukaan olemme hankkineet lausuntonne perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuva tilintarkastusevidenssiä.

Riippumattomuus

Olemme riippumattomia emoyhtiöstä ja konserniyrityksistä niiden Suomessa noudatettavien eettisten vaatimusten mukaisesti, jotka koskevat suorittamaamme tilintarkastusta ja olemme täyttäneet muut näiden vaatimusten mukaiset eettiset velvollisuutemme.

Tarkastuksen yleinen lähestymistapa

Yhteenveto

Olennaisuus

- Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus: 360 000 €, joka on 1 % liikevaihdosta. Yhtiön tulos ennen veroja on ollut tappiollinen, jonka johdosta olemme katsooneet, että liikevaihdosta määritelty olennaisuus kuvastaa parhaiten yhtiön toiminnan laajuutta.

Konsernitarkastuksen laajuus

- Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuus on kattanut emoyhtiön lisäksi tilintarkastuksen Honka Management Oy:ssä ja kohdennettuja tarkastustoimenpiteitä Japanin tytäryhtiössä sekä analyyttisiä toimenpiteitä Saksan tytäryhtiössä.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

- Rahoitusriskit
- Laskennallinen verosaamisen arvostus
- Liikevaihdon tuloutus

Osana tilintarkastuksen suunnittelua olemme määrittäneet olennaisuuden ja arvioineet riskiä siitä, että tilinpäätöksessä on olennainen virheellisyys. Erityisesti olemme arvioineet alueita, joiden osalta johto on tehnyt subjektiivisia arvioita. Tällaisia ovat esimerkiksi merkittävät kirjanpidolliset arviot, joihin liittyy oletuksia ja tulevien tapahtumien arviointia.

Olennaisuus

Tarkastuksemme suunnitteluun ja suorittamiseen on vaikuttanut soveltamamme olennaisuus. Tilintarkastuksen tavoitteena on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena olennaista virheellisyttä. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä. Niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Perustuen ammatilliseen harkintaamme määritimme olennaisuuteen liittyen tiettyjä kvantitatiivisia raja-arvoja, kuten alla olevassa taulukossa kuvatun konsernitilinpäätökselle määritetyn olennaisuuden. Nämä raja-arvot yhdessä kvalitatiivisten tekijöiden kanssa auttoivat meitä määrittämään tarkastuksen kokonaislaajuuden ja yksittäisten tilintarkastustoimenpiteiden luonteen, ajoituksen ja laajuuden sekä arvioimaan virheellisyyksien vaikutusta tilinpäätökseen kokonaisuutena.

Konsernitilinpäätökselle määritetty olennaisuus	360.000 € (edellinen vuosi 370.000 €)
--	---------------------------------------

Olennaisuuden määrittämisessä käytetty vertailukohde	1 % liikevaihdosta
---	--------------------

Perustelut vertailukohteen valinnalle	Valitsimme olennaisuuden määrittämisen vertailukohteeksi liikevaihdon, koska käsityksemme mukaan tilinpäätöksen lukijat käyttävät yleisimmin sitä arvioidessaan konsernin suoriutumista. Lisäksi liikevaihto on yleisesti hyväksytty vertailukohde. Valitsimme sovellettavaksi prosenttiosuudeksi 1 %, joka on tilintarkastusstandardeissa yleisesti hyväksytyjen määrällisten rajojen puitteissa.
--	--

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuuden määrittäminen

Tilintarkastuksemme laajuutta määrittäessämme olemme ottaneet huomioon Honkarakenne-konsernin rakenteen, toimialan sekä taloudelliseen raportointiin liittyvät prosessit ja kontrollit.

Konsernitilinpäätöksen tarkastuksen laajuus on kattanut emoyhtiön lisäksi tilintarkastuksen Honka Management Oy:ssä ja kohdennettuja tarkastustoimenpiteitä Japanin tytäryhtiössä sekä analyttisiä toimenpiteitä Saksan tytäryhtiössä. Emoyhtiön osuus konsernin ulkoisesta liikevaihdosta on 84 % ja Japanin tytäryhtiön 11 %.

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat

Tilintarkastuksen kannalta keskeiset seikat ovat seikkoja, jotka ammatillisen harkintamme mukaan ovat olleet merkittävimpiä tarkastuksen kohteena olevan tilikauden tilintarkastuksessa. Nämä seikat on otettu huomioon tilinpäätöksen kokonaisuutena kohdistuneessa tilintarkastuksessamme sekä laatiessamme siitä annettavaa lausuntoa, emmekä anna näistä seikoista erillistä lausuntoa.

Otamme kaikissa tilintarkastuksissamme huomioon riskin siitä, että johto sivuuttaa kontrolleja. Tähän sisältyy arviointi siitä, onko viitteitä sellaisesta johdon tarkoitushakuisesta suhtautumisesta, josta aiheutuu väärinkäytöksestä johtuvan olennaisen virheellisuuden riski.

Konsernitilinpäätöksen tilintarkastuksen kannalta keskeinen seikka

Miten seikkaa on käsitelty tilintarkastuksessa

Rahoitusriskit

Mikäli yhtiön myynti ei kehity riittävän hyvin, on mahdollista, että kovenanttiehdot rikkoontuvat seuraavan vuoden aikana. Käsityksemme mukaan kovenanttien rikkoutuminen voisi johtaa lainojen erääntymiseen ja sitä kautta likviditeettivajeeseen. Yhtiö on käynnistänyt toimenpiteet lisärahoituksen saamiseksi tarkoituksenaan toiminnan jatkuvuuden turvaaminen.

Joulukuussa 2016 yhtiö neuvotteli rahoittajien kanssa uudet rahoituspäätökset vuodelle 2017. Osaan uusista rahoituspäätöksistä sisältyy käyttökatteeseen liittyviä kovenanttiehtoja. Koko vuoden 2017 osalta käyttökatteen tulee olla vähintään 1,8 miljoonaa euroa ja lisäksi sille on asetettu vuosineljänneksittäin minimiarvoja. Käyttökatekovenantit kohdistuvat 2,1 miljoonan euron rahoitusvelkoihin ja näistä rahoitusveloista 1,3 (1,9) miljoonaa euroon kohdistui jo ennestään 30 % omavaraisuuteen liittyvä kovenanttiehto.

Katso Honkarakenteen tilinpäätöksen liitetieto nro 28.

Tarkastussuunnitelmamme sisälsi yhtiön rahoituksen riittävyyteen liittyvien prosessien läpikäyntiä ja arvioimme yhtiön johdon kykyä laatia tulosarvioita ja rahoituksen riittävyyteen liittyviä arvioita.

Kohdensimme tarkastusta erityisesti seuraaviin asioihin:

- Vertasimme yhtiön aikaisempien vuosien ennusteita toteumiin arvioidaksemme ennusteiden tarkkuutta.
- Testasimme arvioiden ja ennusteiden matemaattista oikeellisuutta ja täsmäytimme tiedot johdon hyväksymiin suunnitelmiin.
- Arvioimme ennusteissa käytettyjen keskeisten oletusten asianmukaisuutta. Keskityimme erityisesti tulevaisuuden tulosennusteiden olettamisiin sekä kovenanttiehtojen täyttymiseen.

Laskennallinen verosaamisen arvostus

Tilinpäätöksessä taseen laskennallisiin verosaamisiin sisältyy 1,5 miljoonan euron suuruinen erä, joka liittyy käyttämättömiin verotuksellisiin tappioihin.

Tarkastussuunnitelmamme sisälsi yhtiön laskennallisten verosaamisten arvostukseen liittyvien prosessien läpikäyntiä ja arvioimme yhtiön johdon kykyä laatia

Honkarakenne Oyj:n liiketoimintasuunnitelman mukaan yhtiön arvioidaan tuottavan verotettavaa tuloa seuraavien vuosien aikana, joita vastaan vahvistettuihin tappioihin liittyvät verosaamiset pystytään yhtiön johdon mukaan hyödyntämään. Mikäli tulos ei kehity odotetun mukaisesti on mahdollista, että verosaamia ei ehditä hyödyntämään ajallaan ja niistä on tehtävä arvonalennus.

Laskennalliset verosaamiset ovat merkittävä erä Honkarakenteen tilinpäätöksessä. Laskennallisen verosaamisen arvostukseen sisältyy olennaisia johdon arvioita ja ennusteita tulevaisuuden tuloskehityksestä. Edellä mainittuihin sisältyy mm. myynnin kasvuennusteita ja kulurakenteen kehitysennusteita.

Katso Honkarakenteen tilinpäätöksen liitetiedot nro 16 ja 28.

Liikevaihdon tuloutus

Liikevaihdon määrä tilinpäätöksessä on tarkastuksen kannalta keskeinen seikka, koska liikevaihto muodostuu eri tulovirroista ja huomattavasta määrästä tapahtumia.

Tuotot talopakettien ja niihin liittyvien tavaroiden myynnistä kirjataan, kun omistamiseen liittyvät merkittävät riskit, edut ja määräysvalta ovat siirtyneet ostajalle. Pääsääntöisesti tämä tapahtuu tuotteiden sopimusehtojen mukaisen luovutuksen yhteydessä. Tuotot palveluista tuloutetaan, kun palvelu on suoritettu ja taloudellisen hyödyn saaminen palvelusuoritteesta on todennäköistä. Yhtiön liikevaihtoon ei sisälly osatuloutusmenetelmällä kirjattua liikevaihtoa.

Katso Honkarakenteen tilinpäätöksen liitetieto nro 1 ja 2.

tulosennusteita.

Kohdensimme tarkastusta erityisesti seuraaviin asioihin:

- Vertasimme yhtiön aikaisempien vuosien ennusteita toteumiin arvioidaksemme ennusteiden tarkkuutta.
- Testasimme arvioiden ja ennusteiden matemaattista oikeellisuutta ja täsmäytimme tiedot johdon hyväksymiin suunnitelmiin.
- Arvioimme ennusteissa käytettyjen keskeisten oletusten asianmukaisuutta. Keskityimme erityisesti tulevaisuuden tulosennusteiden oletamiin sekä laskennallisten verosaamisten hyödyntämisaikaan.

Tarkastussuunnitelmamme sisälsi sisäisten kontrollien tarkastustoimenpiteitä ja kirjanpidon tapahtumien testausta sekä erilaisia analyttisiä tarkastustoimenpiteitä, erityisesti:

- Arvioimme myynnin tuloutukseen sovellettavien laskentaperiaatteiden asianmukaisuutta.
- Testasimme täsmäytyskontroleja laskutuksen ja kirjanpidon välillä.
- Testasimme asiakaslaskutuksen hinnoittelukontroleja, joilla yhtiö varmistaa laskutuksen oikeellisuuden.
- Tarkastimme liikevaihtoa vertaamalla sitä vastaan otettuihin maksuihin ja sopimuksiin otantamenetelmin.
- Tarkastimme liikevaihdon ajallista kohdistamista testaamalla kirjanpitoaineistoa kohdennetusti.

Tilinpäätöstä koskevat hallituksen ja toimitusjohtajan velvollisuudet

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat tilinpäätöksen laatimisesta siten, että konsernitilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan EU:ssa käyttöön hyväksytyjen kansainvälisten tilinpäätösstandardien (IFRS) mukaisesti ja siten, että tilinpäätös antaa oikean ja riittävän kuvan Suomessa voimassa olevien tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti ja täyttää lakisääteiset vaatimukset. Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat myös sellaisesta sisäisestä valvonnasta, jonka ne katsovat tarpeelliseksi voidakseen laatia tilinpäätöksen, jossa ei ole väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyyttä.

Hallitus ja toimitusjohtaja ovat tilinpäätöstä laatiessaan velvollisia arvioimaan emoyhtiön ja konsernin kykyä jatkaa toimintaansa ja soveltuviissa tapauksissa esittämään seikat, jotka liittyvät toiminnan jatkuvuuteen ja siihen, että tilinpäätös on laadittu toiminnan jatkuvuuteen perustuen. Tilinpäätös laaditaan toiminnan jatkuvuuteen

perustuen, paitsi jos emoyhtiö tai konserni aiotaan purkaa tai toiminta lakkauttaa tai ei ole muuta realistista vaihtoehtoa kuin tehdä niin.

Tilintarkastajan velvollisuudet tilinpäätöksen tilintarkastuksessa

Tavoitteenamme on hankkia kohtuullinen varmuus siitä, onko tilinpäätöksessä kokonaisuutena väärinkäytöksistä tai virheestä johtuvaa olennaista virheellisyttä, sekä antaa tilintarkastuskertomus, joka sisältää lausuntomme. Kohtuullinen varmuus on korkea varmuustaso, mutta se ei ole tae siitä, että olennainen virheellisyys aina havaitaan hyvän tilintarkastustavan mukaisesti suoritettavassa tilintarkastuksessa. Virheellisyyksiä voi aiheutua väärinkäytöksestä tai virheestä, ja niiden katsotaan olevan olennaisia, jos niiden yksin tai yhdessä voisi kohtuudella odottaa vaikuttavan taloudellisiin päätöksiin, joita käyttäjät tekevät tilinpäätöksen perusteella.

Hyvän tilintarkastustavan mukaiseen tilintarkastukseen kuuluu, että käytämme ammatillista harkintaa ja säilytämme ammatillisen skeptisyyden koko tilintarkastuksen ajan. Lisäksi:

- tunnistamme ja arvioimme väärinkäytöksestä tai virheestä johtuvat tilinpäätöksen olennaisen virheellisyyden riskit, suunnittelemme ja suoritamme näihin riskeihin vastaavia tilintarkastustoimenpiteitä ja hankimme lausuntomme perustaksi tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä. Riski siitä, että väärinkäytöksestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, on suurempi kuin riski siitä, että virheestä johtuva olennainen virheellisyys jää havaitsematta, sillä väärinkäytökseen voi liittyä yhteistoimintaa, väärentämistä, tietojen tahallista esittämättä jättämistä tai virheellisten tietojen esittämistä taikka sisäisen valvonnan sivuuttamista.
- muodostamme käsityksen tilintarkastuksen kannalta relevantista sisäisestä valvonnasta pystyäksemme suunnittelemaan olosuhteisiin nähden asianmukaiset tilintarkastustoimenpiteet mutta emme siinä tarkoituksessa, että pystyisimme antamaan lausunnon emoyhtiön tai konsernin sisäisen valvonnan tehokkuudesta.
- arvioimme sovellettujen tilinpäätöksen laatimisperiaatteiden asianmukaisuutta sekä johdon tekemien kirjainpidollisten arvioiden ja niistä esitettävien tietojen kohtuullisuutta.
- teemme johtopäätöksen siitä, onko hallituksen ja toimitusjohtajan ollut asianmukaista laatia tilinpäätös perustuen oletukseen toiminnan jatkuvuudesta, ja teemme hankkimamme tilintarkastusevidenssin perusteella johtopäätöksen siitä, esiintyykö sellaista tapahtumiin tai olosuhteisiin liittyvää olennaista epävarmuutta, joka voi antaa merkittävää aihetta epäillä emoyhtiön tai konsernin kykyä jatkaa toimintaansa. Jos johtopäätöksemme on, että olennaista epävarmuutta esiintyy, meidän täytyy kiinnittää tilintarkastuskertomuksessamme lukijan huomiota epävarmuutta koskeviin tilinpäätöksessä esitettäviin tietoihin tai, jos epävarmuutta koskevat tiedot eivät ole riittäviä, mukauttaa lausuntomme. Johtopäätöksemme perustuvat tilintarkastuskertomuksen antamispäivään mennessä hankittuun tilintarkastusevidenssiin. Vastaiset tapahtumat tai olosuhteet voivat kuitenkin johtaa siihen, ettei emoyhtiö tai konserni pysty jatkamaan toimintaansa.
- arvioimme tilinpäätöksen, liitetiedot mukaan lukien, yleistä esittämistapaa, rakennetta ja sisältöä ja sitä, kuvastaako tilinpäätös sen perustana olevia liiketoimia ja tapahtumia siten, että se antaa oikean ja riittävän kuvan.
- hankimme tarpeellisen määrän tarkoitukseen soveltuvaa tilintarkastusevidenssiä konserniin kuuluvia yhteisöjä tai liiketoimintoja koskevasta taloudellisesta informaatiosta pystyäksemme antamaan lausunnon konsernitilinpäätöksestä. Vastaamme konsernin tilintarkastuksen ohjauksesta, valvonnasta ja suorittamisesta. Vastaamme tilintarkastuslausunnosta yksin.

Kommunikoidimme hallintoelinten kanssa muun muassa tilintarkastuksen suunnittelusta laajuudesta ja ajoituksesta sekä merkittävistä tilintarkastushavainnoista, mukaan lukien mahdolliset sisäisen valvonnan merkittävät puutteellisuudet, jotka tunnistamme tilintarkastuksen aikana.

Lisäksi annamme hallintoelimille vahvistuksen siitä, että olemme noudattaneet riippumattomuutta koskevia relevantteja eettisiä vaatimuksia, ja kommunikoimme niiden kanssa kaikista suhteista ja muista seikoista, joiden voi kohtuudella ajatella vaikuttavan riippumattomuuteemme, ja soveltuviissa tapauksissa niihin liittyvistä varotoimista.

Päättämme, mitkä hallintoelinten kanssa kommunikoiduista seikoista olivat merkittävimpiä tarkasteltavana olevan tilikauden tilintarkastuksessa ja näin ollen ovat tilintarkastuksen kannalta keskeisiä. Kuvaamme kyseiset seikat tilintarkastuskertomuksessa, paitsi jos säädös tai määräys estää kyseisen seikan julkistamisen tai kun äärimmäisen harvinaisissa tapauksissa toteamme, ettei kyseisestä seikasta viestitä tilintarkastuskertomuksessa, koska siitä aiheutuvien epäedullisten vaikutusten voitaisiin kohtuudella odottaa olevan suuremmat kuin tällaisesta viestinnästä koitua yleinen etu.

Muut raportointivelvoitteet

Muu informaatio

Hallitus ja toimitusjohtaja vastaavat muusta informaatiosta. Muu informaatio käsittää toimintakertomukseen ja vuosikertomukseen sisältyvän muun informaation kuin tilinpäätöksen ja sitä koskevan tilintarkastuskertomuksemme. Olemme saaneet toimintakertomuksen käyttööme ennen tämän tilintarkastuskertomuksen antamispäivää ja odotamme saavamme vuosikertomuksen käyttööme kyseisen päivän jälkeen.

Tilinpäätöstä koskeva lausuntomme ei kata muuta informaatiota.

Velvollisuutenamme on lukea edellä yksilöity muu informaatio tilinpäätöksen tilintarkastuksen yhteydessä ja tätä tehdessämme arvioida, onko muu informaatio olennaisesti ristiriidassa tilinpäätöksen tai tilintarkastusta suoritettaessa hankkimamme tietämyksen kanssa tai vaikuttaako se muutoin olevan olennaisesti virheellistä. Toimintakertomuksen osalta velvollisuutenamme on lisäksi arvioida, onko toimintakertomus laadittu sen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Lausuntonamme esitämme, että

- toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia
- toimintakertomus on laadittu toimintakertomuksen laatimiseen sovellettavien säännösten mukaisesti.

Jos teemme ennen tilintarkastuskertomuksen antamispäivää käyttöön saamaamme muuhun informaatioon kohdistamamme työn perusteella johtopäätöksen, että kyseisessä muussa informaatiossa on olennainen virheellisyys, meidän on raportoitava tästä seikasta. Meillä ei ole tämän asian suhteen raportoitavaa.

Helsingissä 16.3.2017

PricewaterhouseCoopers Oy
Tilintarkastusyhteisö

Maria Grönroos
KHT

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä

CORPORATE GOVERNANCE STATEMENT 2016

Honkarakenne Oyj noudattaa hallinnonissaan osakeyhtiölakia sekä Arvopaperimarkkinayhdistys ry:n Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodia (Corporate Governance) 2015 (voimaan 1.1.2016). Hallinnointikoodi on julkisesti saatavilla Arvopaperimarkkinayhdistyksen internet-sivuilla www.cgfinland.fi.

Hallinnointikoodin edellyttämät tiedot ovat nähtävissä yhtiön kotisivuilla internetissä osoitteessa www.honka.com/sijoittajat.

Selvitys hallinto- ja ohjausjärjestelmästä annetaan hallituksen toimintakertomuksesta erillisinä.

1. Hallitus

Honkarakenne Oyj:n hallinnosta ja toiminnan asianmukaisesta järjestämisestä huolehtii hallitus, johon kuuluu yhtiöjärjestyksen mukaan kolmesta kahdeksaan jäsentä. Vuosittain pidettävä varsinainen yhtiökokous päättää hallituksen jäsenten määräästä ja valitsee jäsenet. Hallituksen jäsenten toimikausi päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Hallituksen jäseninä ovat olleet tilikautena 2016:

Arto Tiitinen

Hallituksen puheenjohtaja, hallituksen jäsen vuodesta 2014

- Syntynyt 1959 Hankasalmella
- MBA
- Isku-konserni toimitusjohtaja 2011-, Keskisuomalainen toimitusjohtaja 2008-2010, Ponsse toimitusjohtaja 2004-2008, Valtra useita tehtäviä 1985-2002
- Metsähallituksen hallituksen pj 2008-, Tana Oy hallituksen pj 2009-2013 vpj 2013-, Kauppakamarin hallituksen jäsen 2012-
- Yhtiöstä ja pääomistajista riippumaton
- Omistaa 10 000 Honkarakenteen B-osaketta

Rainer Häggblom

Hallituksen jäsen vuodesta 2016

- syntynyt 28.9.1956 Valkeakoskella
- M.Sc. (metsänhoitaja), Helsingin yliopisto 1980, M.Sc. (kauppätieteen maisteri), Helsingin Kauppakorkeakoulu 1984 (Aalto yliopisto)
- päätoiminen hallituksen puheenjohtaja Häggblom & Partners Ltd. Oy 2008-, päätoiminen hallituksen puheenjohtaja Pöyry Forest Consulting 2006-2008, päätoiminen hallituksen puheenjohtaja Jaakko Pöyry Consulting Oy 1999-2006, toimitusjohtaja Jaakko

Pöyry Consulting 1992-1999, johtaja Jaakko Pöyry Consulting 1990-1992, useita tehtäviä Jaakko Pöyry konserni 1984-1990

- The Forest Company Ltd:n hallituksen puheenjohtaja 2008-, United Bankers Group'in hallituksen jäsen 2014-, Dovre Group Oyj:n hallituksen varapuheenjohtaja 2013-, Prime Energy Power Ltd:n varapuheenjohtaja 2010-, Empower Oy:n hallituksen jäsen 2015-, Nordic Forest Management Ltd:n hallituksen puheenjohtaja 2014-, Sinclair & Vision Huntersin hallituksen jäsen 2009-, Linnunmaan hallituksen jäsen 2010-, Hunting Minds Ltd Oy:n hallituksen jäsen 2008-, TPI Holding Oy hallituksen jäsen 2014-, Vision Hunters hallituksen puheenjohtaja 2008-
- Yhtiöstä ja pääomistajista riippumaton
- Ei omista Honkarakenteen osakkeita

Kati Rauhaniemi

Hallituksen jäsen vuodesta 2015

- Syntynyt 1975 Jyväskylässä
- Tradenomi, lisäksi johtamisen, design managementin, tietotekniikan, journalistiikan ja viestintäalan opintoja
- Business development director, Vastavirta Oy 2015-, Perustaja, toimitusjohtaja Dot Design Oy 1997-, designstrategi ja varatoimitusjohtaja Brand United Oy 2011-2015, Tietotekniikan tuntiopettaja Jyväskylän Kristillinen opisto 1996, Valmet Oyj henkilöstöhallinnon tehtäviä 1995-1998 sekä useita media-alan freelancer-työsuhteita.
- Valtakunnallinen Yrittäjänainen 2010 sekä Nuori Yrittäjä ja Keski-Suomen Naisyrittäjä -palkinnot.
- Dot Design Oy hallituksen jäsen 1997-
- Yhtiöstä ja pääomistajista riippumaton
- Ei omista Honkarakenteen osakkeita

Anita Saarelainen

Hallituksen jäsen vuodesta 2014

- Syntynyt 1954 Pielisjärvellä
- Kauppätieteiden tohtori, Jyväskylän yliopisto, 2014
- Kirjakauppa/Konsultointi Paavo Ja Liisa Oy 2009-2012, Honkarakenne 1985-2009 useita tehtäviä: laskentapäällikkö, projektipäällikkö, tiedotuspäällikkö
- Hallitusjäsenyydet ja vastaavat: Epira Oy pj 2005-, Karstulan kunnanvaltuutettu 2013-
- Omistaa 3 252 Honkarakenteen A-osaketta ja 30 375 B-osaketta

Jukka Saarelainen

Hallituksen jäsen vuodesta 2015

- Syntynyt 1965 Helsingissä
- Rakennusalan yrittäjä vuodesta 1988, erikoisalana Honkarakenteen hirsitalot
- Omistaa 3 853 Honkarakenteen A-osaketta

Mauri Saarelainen

Hallituksen jäsen vuodesta 1994, hallituksen pj. 2004–2008

- Syntynyt 1949 Pielisjärvellä
- Merkonomi 1969, insinööri 1976
- Honkarakenne Oyj, toimitusjohtaja 1994–2004, varatoimitusjohtaja 1986–1994, eri tehtävissä: myyntipäällikkö, suunnittelupäällikkö, vientipäällikkö 1969-
- Hallitusjäsenyydet: Honkarakenne Oyj pj. 2004-2008, jäsen 1994-
- Omistaa 10 456 Honkarakenne Oyj:n A-osaketta ja 23 460 B-osaketta

Hannu Krook

Hallituksen jäsen vuodesta 2014 lähtien 15.4.2016 asti

- Syntynyt 1965 Tammisaaressa
- Kauppatieteiden maisteri, Helsingin kauppakorkeakoulu, 1992
- Varuboden-Osla handelslaget toimitusjohtaja 2013-, Otto Brandt -konserni toimitusjohtaja 2011-2013, Tiimari toimitusjohtaja 2009-2011, Otto Brandt -konserni varatoimitusjohtaja 2006-2009, Oy Brandt Ab Toimitusjohtaja 2005-2006, Sonera-konserni useita tehtäviä mm. tytäryhtiön toimitusjohtaja 2001-2005, Coca-Cola -konserni useita tehtäviä mm. Suomen toimitusjohtaja 1997-2001
- Varuboden-Osla handelslaget hallituksen jäsen 2013-, SOK hallintoneuvoston jäsen 2013-, Itä- Uudenmaan kauppakamarin hallituksen jäsen.
- Yhtiöstä ja pääomistajista riippumaton
- Ei omista Honkarakenteen osakkeita

Hallitus kokoontuu järjestäytymiskokouksessa aikataulutettuihin kokouksiin (10–11 kokousta/vuosi) sekä lisäksi tarvittaessa pidettäviin kokouksiin, yhteensä 12–30 kokousta vuodessa. Varsinaisissa aikataulutetuissa kokouksissa käsitellään yhtiön nykytilaa ja tulevaisuutta toimitusjohtajan antaman informaation pohjalta. Kokouksiin sovitaan teemat, joihin operatiivinen johto on voinut etukäteen valmistautua.

Hallituksen jäsenten palkkiot ovat varsinaisen yhtiökokouksen 15.4.2016 tekemän päätöksen mukaisesti 4 000 euroa/kk puheenjohtajalle, varapuheenjohtajalle 2 000 euroa/kk ja 1 500 euroa/kk muille jäsenille. Tämän lisäksi hallituksen jäsenille maksetaan päivärahat ja matkakustannusten korvaukset korvataan laskua vastaan. Mikäli hallitus perustaa keskuudestaan valiokuntia, niin hallituksen valiokuntiin kuuluville maksetaan 500 euroa kokoukselta. Yhtiökokouksessa 15.4.2016 valittu hallitus perusti keskuudestaan nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan. Nimitys- ja palkitsemisvaliokunnan jäseniksi valittiin: Arto Tiitinen (valiokunnan puheenjohtaja), Anita Saarelainen ja Mauri Saarelainen.

Hallituksen tehtävänä on

- vahvistaa konsernin toimintasuunnitelma ja budjetti
- päättää yhtiön toimintapolitiikasta
- käsitellä ja hyväksyä tilinpäätös ja osavuositarkastukset
- päättää yritysostoista ja -järjestelyistä
- päättää ja hyväksyä konsernin rahoituspolitiikka
- päättää merkittävistä investoinneista, kiinteistökaupoista ja vastuusitoumuksista
- vahvistaa konsernin raportointimenettelyt ja sisäinen tarkastus
- päättää konsernirakenne ja -organisaatio
- laatia osinkopolitiikka
- nimittää toimitusjohtaja, varatoimitusjohtaja, toimitusjohtajan varamies sekä päättää heidän palkka- ja muista eduistaan
- päättää johtoryhmän jäsenten palkka- ja muista eduista
- päättää konsernin johdon palkitsemis- ja kannustinjärjestelmistä
- vastata yrityksen arvон kehityksestä
- vastata muista hallitukselle osakeyhtiölaissa, yhtiöjärjestyksessä tai muualla säädettyistä tehtävistä

Hallitus kokoontui hallituksen kokouksiin vuonna 2016 yhteensä 28 kertaa. Hallituksen jäsenet ovat osallistuneet kokouksiin 94 % osallistumisprosentilla.

Hallituksen palkitsemis- ja nimitysvaliokunta kokoontui kerran 100 % osallistumisprosentilla.

2. Toimitusjohtaja

Yhtiön operatiivista toimintaa johtaa hallituksen valitsema toimitusjohtaja hallituksen ohjeiden ja määräysten mukaisesti. Toimitusjohtaja vastaa yhtiön kirjanpidon lainmukaisuudesta ja varainhoidon luotettavasta järjestämisestä. Toimitusjohtajan palvelussuhteen keskeiset ehdot on määritelty hallituksen hyväksymässä kirjallisessa toimitusjohtajasopimuksessa.

Marko Saarelainen

Syntynyt 1967 Lieksassa

- Hokusei Gakuen Yliopisto, Sapporo, 1987; Sapporo Int'l Language Institute, Sapporo, 1991
- Honkarakenne Oyj, toimitusjohtaja 2015–; Honka Japan Inc., toimitusjohtaja 1996–; Honka Japan Inc. 1991-
- Hallitusjäsenyydet: Honkarakenne Oyj 2009-2014; Finnish Chamber of Commerce in Japan puheenjohtaja 2009-, vara-pj. 2008–2009, jäsen 1996-2007; KK Finland Village, 1994-
- Omistaa 1 742 Honkarakenne Oyj:n A-osaketta ja 159 810 B-osaketta

Marko Saarelaisen toimitusjohtajasopimuksen mukainen kuukausipalkka luontaisesti on 17 500 euroa. Saarelaisella on lisäksi oma kannustepalkkiojärjestelmä. Mikäli hallituksen kulloinkin vahvistamat tavoitteet saavutetaan, bonus on maksimissaan 50 % toimitusjohtajan tarkasteluvuonna saamasta vuosipalkasta. Toimitusjohtajalla on oikeus siirtyä eläkkeelle voimassa olevan lainsäädännön mukaan. Toimitusjohtajalle maksetaan yhden kuukauden palkkaa vastaava summa vuosittain eläkevakuutukseen. Lisäksi hallitus voi erillisen tulostittarin toteutuessa maksaa yhden kuukauden palkkaa vastaavan summan eläkerahastoon. Saarelaisen irtisanomisaika on kuusi kuukautta. Mikäli toimitusjohtajasopimus päätetään yhtiön aloitteesta, on Saarelaisella tämän lisäksi oikeus 6 kuukauden palkkaa vastaavaan kertakorvaukseen.

3. Johtoryhmä

Honkarakenne Oyj:n toimitusjohtaja on puheenjohtajana johtoryhmässä, jonka jäseninä ovat yhtiön eri toiminnoista vastaavat johtajat. Johtoryhmä kokoontuu 15–25 kertaa vuodessa.

Johtoryhmän jäseniä ovat toimitusjohtaja Marko Saarelaisen lisäksi:

Tanja Rytkönen

Designjohtaja

- Syntynyt 1972
- Oikeustieteen maisteri 2007, arkkitehti SAFA 2000, tekniikan tohtorin tutkinnon väitöskirjatyö 2002-
- Honkarakenne Oyj: designjohtaja 2013- . Oikeusministeriö: toimitilajohtaja 2012-2013. Senaatti-kiinteistöt: johtava asiantuntija 2011-2013; tilapäällikkö 2003-2010. Arkkitehtitoimisto Rytkönen Oy: toimistopäällikkö 2000-2003, projektiarkkitehti, pääsuunnittelija, asiantuntija 1985-2001, 2003-. Oulun yliopisto: projektipäällikkö, pääsuunnittelija 1997-2006. Arkkitehtitoimisto Jouni Koiso-Kanttila Oy: projektiarkkitehti 1999-2002, 1997. Iisalmen kaupunki: kaavoitusarkkitehti 2001. Kiuruveden kaupunki ja Vieremän kunta: aluearkkitehdin assistentti, 1995.
- Omistaa 10 000 B-sarjan osaketta

Lisäksi johtoryhmään kuuluivat osan vuotta:

Mikko Jaskari

talousjohtaja 31.7.2016 asti

- Syntynyt 1969
- Diplomi-insinööri
- Honkarakenne Oyj, talousjohtaja 2010–2016. TeliaSonera Finland/Sonera Oyj, 2008–2010 CFO, TeliaSonera Finland, 2006–2010 Vice President, Business Control and development, Mobility Services, 2000–2005, Group Business Controller, 1998–2000 osastopäällikkö, 1997–1998 Business Controller, 1996-1997, tuotantopäällikkö

- Omisti 200 B-sarjan osaketta
- Omisti aikaisemmin 18,8 % Honka Management Oy:stä. Honka Management Oy omistaa 286 250 B-sarjan osaketta.

Erja Heiskanen

Operaatioiden johtaja 30.6.2016 asti

- Syntynyt 1972
- Diplomi-insinööri 1996
- Honkarakenne Oyj: Vice President – Operations 2014-2016, Toimitusketjupäällikkö 2013-2014, Tuotehallintapäällikkö 2013. Kährs/Karelia-Upofloor Oy: Konsernin logistiikkapäällikkö 2013. Karelia-Upofloor Oy: Toimitusketjupäällikkö 2010-2012, Logistiikkajohtaja 2008-2009. ABB Oy Motors: Toimitustenohjauksen päällikkö 2007-2008, Sopimusvalmistus, kehitysinsinööri 2004-2007, Toimitustenohjauksen päällikkö 2000-2003, Tuotannon kehitysinsinööri 1998-2000, Ostaja 1995-1997
- Omisti 1000 B-sarjan osaketta

Johtoryhmän jäsenten palkitsemisjärjestelmä koostuu kiinteästä kuukausipalkasta ja kannustepalkkiojärjestelmästä. Lisäksi johtoryhmän jäsenille maksetaan yhden kuukauden palkkaa vastaava summa vuosittain eläkerahastoon. Lisäksi hallitus voi erillisen tulostittarin toteutuessa maksaa yhden kuukauden palkkaa vastaavan summan eläkerahastoon.

Mikko Jaskari ja Tanja Rytkönen kuuluivat osakepalkkiojärjestelmänä toteutettuun pitkän aikavälin kannustinjärjestelmään. Tämä on osakepalkkiojärjestelmä, jonka ansaintajako alkoi 1.1.2013 ja päättyi 31.12.2016. Järjestelmän mahdollinen palkkio ansaintajaksolta perustuu kumulatiiviseen osakekohtaiseen tulokseen (EPS) 2013–2016 ja keskimääräiseen sijoitetun pääoman tuottoon (ROCE) 2013–2016.

Palkkiot ansaintajaksolta 2013–2016 olisi maksettu vuonna 2017 yhtiön B-sarjan osakkeiden ja rahan yhdistelmänä. Palkkion rahaosuudella olisi pyritty kattamaan palkkiosta avainhenkilölle aiheutuvia veroja ja veronluonteisia maksuja. Mikäli avainhenkilön työ- tai toimisuhde olisi päättynyt ennen palkkion maksamista, palkkiota ei pääsääntöisesti olisi maksettu. Yhden johtoryhmän jäsenen maksimipalkkio järjestelmästä oli 40 000 Honkarakenteen B-sarjan osakkeen arvo.

Osakepalkkiojärjestelmän ansaintakausi päättyi 31.12.2016 eikä sen perusteella makseta palkkioita järjestelmässä mukana olleille.

Lisäksi Mikko Jaskari kuuluu aiempaan Honkarakenteen pitkäaikaiseen kannustinjärjestelmään, joka toimii johdon omistusyhtiön, Honka Managementin, kautta. Honka Management omistaa yhteensä 286 250 Honkarakenteen B-osaketta. Osakkeiden hankkimiseksi Honkarakenne teki Honka Managementille 237 250 osakkeen suunnatun annin ja 49 000 osaketta hankittiin markkinoilta. Osakkeiden merkintä- ja hankintahinta oli 3,71 euroa osakkeelta 220 000 osakkeen osalta vuonna 2010. Honkarakenne antoi tällöin Honka Management Oy:lle 800 000 euron lainan, jolla katettiin osakkeiden hankkimiskustannuksia. Loppuosa osakkeiden

hankintahinnasta kerättiin toimitusjohtajalta ja johtoryhmän jäseniltä. Lisäksi osakkeita merkittiin 17 250 kappaletta hankintahintaan 5,26 euroa osakkeelta vuonna 2011, kun markkinoitajohtaja Sanna Wester tuli Honkarakenteen palvelukseen ja liitettiin tähän järjestelmään. Tähän hankintaa liittyen Honkarakenne antoi 51 023 euron lainan ja loppuosan hankintahinnasta rahoitti Sanna Wester.

Honka Management Oy:öön liittyvä järjestelyn oli tarkoitus olla voimassa vuoteen 2014 saakka, jonka jälkeen järjestelmä oli tarkoitus purkaa. Osakkeen kurssikehityksestä riippuen järjestelmää oli mahdollista jatkaa vuosi kerrallaan kahden vuoden ajan. Joulukuussa 2016 Honka Management Oy:n osakkaat sopivat yhteisymmärryksessä järjestelmän purkamisesta siten, että Honkarakenne Oyj hankki omistukseensa koko Honka Management Oy:n osakkeiden ostamalla järjestelmässä mukana olleiden johtohenkilöiden osakkeet yhden euron kappalehinnalla.

Honka Managementin omistusosuudet ennen joulukuussa toteutettua osakekauppaa olivat Honkarakenne 47,0 %, Mikko Jaskari 18,8 %, Risto Kilkki 9,4 %, Eino Hekali 9,4 %, Reijo Virtanen 9,4 % ja Sanna Wester 6,0 %. Kukaan henkilöosakkaista ei enää joulukuussa 2016 ollut konsernin johtoryhmän jäsen.

4. Tilintarkastaja

Honkarakenne Oyj:llä on yhtiöjärjestyksen mukaan yksi varsinainen tilintarkastaja ja yksi varatilintarkastaja. Mikäli varsinaiseksi tilintarkastajaksi valitaan tilintarkastusyhteisö, ei varatilintarkastajaa tarvitse valita. Tilintarkastajien toimikausi käsittää valinnan tapahtuessa kulu-
massa olevan tilikauden ja heidän tehtävänsä päättyy vaalia ensiksi seuraavan varsinaisen yhtiökokouksen päättyessä.

Tilintarkastajana on ollut tilintarkastusyhteisö PricewaterhouseCoopers Oy, päävastuullisena tilintarkastajana Maria Grönroos, KHT

Konsernin tilintarkastuspalkkio tilikaudelta 2016 oli 86 TEUR ja 51 TEUR vuodelta 2015.

5. Sisäinen valvonta, riskienhallinta ja sisäinen tarkastus

Sisäinen valvonta ja riskienhallinta

Taloudellisen raportoinnin luotettavuus on yksi Honkarakenne Oyj:n sisäisen valvonnan päätaavoitteista.

Honkarakenteen toimitusjohtaja johtaa johtoryhmää, jonka jäseninä ovat yhtiön eri toiminoista vastaavat johtajat. Johtoryhmä kokoontuu varsinaisiin kokouksiin 10 - 15 kertaa vuodessa sekä seurantakokouksiin viikoittain. Lisäksi Honkarakenteen muilla toiminnoilla on omat ohjausryhmänsä, jotka koostuvat toimintojen avainhenkilöistä ja kokoontuvat tarvittaessa.

Honkarakenteen strategia päivitetään ja tavoitteet määritetään vuosittain. Tavoitteiden asettaminen on edellytys sisäiselle valvonnalle, sillä yhtiöiden, yksiköiden, toimintojen sekä esi-

miesten tavoitteet johdetaan konsernitason tavoitteista. Liiketoiminnan eri osa-alueille asetetaan liiketoimintasuunnitelman mukaiset määrälliset ja laadulliset tavoitteet ja niiden toteutumista valvotaan säännöllisesti.

Talousjohtaja vastaa taloudellisen ohjauksen ja raportoinnin prosessien ja sisällön määrittelystä, ylläpidosta ja kehittämisestä sekä valvontatoimenpiteiden määrittämisestä ja jalkauttamisesta. Valvontatoimenpiteet kattavat mm. ohjeistuksia, valtuuksien määrittämistä, täsmäytyksiä, johdon katselmuksia sekä poikkeamaraportointia. Talousjohtaja monitoroi, että määritetyt prosesseja ja kontroleja noudatetaan. Hän myös valvoo taloudellisen raportoinnin luotettavuutta.

Tilintarkastajat ja muut ulkoiset arvioijat arvioivat valvontatoimenpiteitä taloudellisen raportoinnin luotettavuuden suhteen.

Hallitus hyväksyy Honkarakenteen strategian ja vuosittaiset toimintasuunnitelmat ja budjetit.

Johdon raportointi tuotetaan liiketoiminnasta erillään ja riippumattomasti. Liiketoiminnan seurantaa ja valvontaa varten Honkarakenteessa on käytössä asianmukainen ja luotettava toiminnanohjausjärjestelmä sekä siihen pohjautuvat muut tietojärjestelmät ja tytäryhtiöiden omat järjestelmät. Honkarakenteella on ajantasaiset tietoturvallisuusperiaatteet ja niitä tukeva tietoturvaohjeistus.

6. Sisäpiirihallinto

Honkarakenne käsittelee sisäpiiritietoa ja sisäpiiriin kuuluvia henkilöitä kaikkien sovellettavien sisäpiiritietoa ja -kauppoja koskevien lakien ja määräysten mukaisesti. Tärkeimmät lakisääteliset määräykset sisältyvät Euroopan unionin markkinoiden väärinkäyttöasetukseen (EU) N:o 596/2014. Honkarakenne noudattaa lisäksi Nasdaq Helsingin hyväksymää listayhtiöiden sisäpiiriohjetta sekä omaa sisäpiiripolitiikkaansa.

Sisäpiiriluetteloita laaditaan tarvittaessa myös projektikohtaisesti. Sisäpiiriläisille annetaan kirjallinen ilmoitus sisäpiiriin kuulumisesta sekä ohjeet sisäpiiriläisen velvollisuuksista. Yhtiön sisäpiirivastaavana toimii talousjohtaja.

Honkarakenteen ohjeistuksen mukaisesti hallituksen ja johtoryhmän jäsenet sekä määrättyt muut työntekijät eivät saa käydä kauppaa Honkarakenteen osakkeilla 30 päivän aikana ennen osavuositarkastusten, puolivuositarkastusten ja tilinpäätöstiedotteiden julkaisemista.

Honkarakenne tiedottaa pörssitiedotteella johtotehtävissä toimivien henkilöiden ja näiden lähipiirin arvopaperikaupoista markkinoiden väärinkäyttöasetuksen mukaisesti. ”Johtotehtävissä toimivat henkilöt” tarkoittavat yksinomaan Honkarakenteen hallituksen jäseniä, toimitusjohtajaa ja konsernin johtoryhmän jäseniä.